

Bu sayımızda

**Prezidentin
Azərbaycan
qadınlara təbriki**

→səh.3

**“Ümumi təhsil: mövcud
vəziyyət və hədəflər”
mövzusunda müşavirə**

→səh.3

**Hədəf tədqiqat
universitetidir**

→səh.7

**Müəllimin peşəkar
fəaliyyətində özünütəhlil
və özünüqiymətləndirmə**

→səh.8

Məktəbə məktəbəhazırlıqda hazırlaşanlar

Valideynlərin və müəllimlərin
gözləntiləri tam doğrulur

Məktəbəhazırlıq dövrü. Bu, xüsusilə övladını məktəbə hazırlayan hər bir valideyni daha çox narahat edən, düşündürən məsələdir. Həmin vaxt suallar da yaranır: “Necə edək ki, uşaqlar məktəb həyatına hazırlıqlı olsun, onlar ilk dəfə şagird kimi sinfə qədəm qoyanda müəllimlərlə ünsiyyət qurmaqda çətinlik çəkməsinlər? Eyni zamanda, müəyyən biliklərə də sahib olsunlar.

Bağçalarda məktəbəhazırlıq qrupları fəaliyyət göstərsə də, onların mövcud sayı tələbatı qətiyyənləndirir. Etiraf edək ki, bəzən bu qruplarda keçilən məşğələlər də valideynlərin ürəyincə olmur. Əlbəttə ki, bunu bütün bağçalara şamil etmirik.

Bəzi valideynlər isə çıxış yolunu övladlarını müxtəlif adlarla fəaliyyət göstərən özəl məktəbəhazırlıq kurslarına qoymaqda görsələr də, sonradan buradakı təhsillə məktəbdə fəaliyyət göstərən məktəbəhazırlıq qruplarındakı məşğələlər arasında müəyyən fərqlərin şahidi olurlar. Onu da nəzər alaq ki, maddiyyat baxımından həmin kursların imkanlarından heç də hamı istifadə edə bilmir. Belə ki, oradakı təhsil haqqını ödəmək, demək olar ki, əksər valideynlərin imkanları xaricindədir.

→Ardı səh.11

Sabahın trendləri

Təhsilin gələcəyi təkmilləşmə və
texnoloji transformasiyadır

“Qeyri-müəyyənlik” son illərdə istənilən mövzu ətrafında aparılan ictimai müzakirələrdə ən çox istifadə edilən sözdür. Dünyanın bütün ölkələrində hökumət nümayəndələri, biznes və ictimai təşkilatların təmsilçiləri taktiki problemlərin həlli zamanı uzunmüddətli planlaşdırmanın mənasız vaxt itkisi olduğunu bildirirlər. Bu baxımdan heç də təsadüfi deyil ki, həmin o qeyri-müəyyənlik təhsil sferasına da sirayət edə bilib. Təhsillə bu və ya digər formada bağlı olan hər kəs gələcək inkişaf tendensiyalarını – yeni trendlərin nədən ibarət

olacağına dair proqnozlarla çıxış edirlər.

“NMC Horizon” (The New Media Centers) 2002-ci ildən etibarən təhsil sahəsinə dair müxtəlif hesabatlar yayımlayır. Təşkilatın yaxın 5 ildə ali təhsilə təsir göstərəcək yeni metodika və texnologiyalara dair araşdırması ciddi maraq doğurur.

Proqressiv tədris metodlarının təbiiqi mədəni transformasiyadan keçir.

XXI əsrdə belə hesab olunurdu ki, universitetlərdə əsas söz sahibləri müəllimlərdir. Ancaq yeni dövrün qə-

dəm qoyması ilə başlıca diqqət tələbənin tələbatlarının ödənməsi və uğurlarının stimullaşdırılmasına yönəldi. Müasir ali məktəbin strukturu elə qurulmalıdır ki, yeni ideyalar mübadiləsi, kampus daxilində və xaricində uğurlu keyslərin meydana çıxması və onların praktikada sınaqdan çıxarılmasına şərait olsun. Universitetin bütün fəaliyyəti uğurlu tələbə obrazının formalaşmasına hesablanmalıdır. Mütəxəssislərin fikrincə, bu məqsədə çatmaq üçün ən azı aşağıdakılara nail olmaq lazımdır:

- Məqsəd və hədəflər dəqiq müəyyən olunmalıdır;
- Təşkilatlanmış dəstək strukturları yaradılmalıdır;
- Müəllimlərin pedaqogikada rə-

qəmsal texnologiyalar əsasında təkmilləşmələrinə önəm verilməlidir;

- Tədris planı və tələbələrin qiymətləndirilməsi sistemində yenidən baxılmalıdır.

Tələbənin real praktiki bacarıqları onun gələcəkdə işlə təminatına və peşəkar ixtisaslaşmasına imkan verir.

Tələbə ali məktəbə daxil olarkən nəyə ümid edir? Təbii ki, ilk növbədə lazımi bilik və bacarıqların əldə edilməsinə. Nəyə lazımdır bu bilik və bacarıqlar? Əlbəttə ki, gələcək karyera və işlə təminat. Deməli, ali məktəbdən ən böyük gözlənti tələbənin gələcəkdə uğurlu karyera qurmasına yönəlib.

→Ardı səh.12

Düşünməkdən həzz almaq

Ötən ilin dekabrında Təhsil İnstitutunun təşkilatçılığı ilə “İstedadlı şagird üçün istedadlı müəllim” müsabiqəsi keçirilib. Müsabiqədə Bakı şəhəri və ölkəmizin bütün bölgələri əhatə olunmuş 1500-dən çox müəllim iştirak edib. Ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin istedadlı şagirdlərlə bağlı fəaliyyətlərə daha yaxından cəlb edilməsi məqsədi ilə keçirilən müsabiqədə xeyli müəllim fərqlənib. Onların arasında Namiq Süleymanov və Elşən Quliyev də var. Fizika müəllimi olan Namiq Süleymanov 95 balla birinci, biologiya müəllimi Elşən Quliyev isə 90 balla ikinci ən yaxşı nəticə göstərən müəllimlər sırasındadırlar.

“Fizikani sevirəm, şagirdlərimə də sevdirməyə çalışıram”

Namiq İbrahim oğlu Süleymanov gənc müəllimdir. Ağcabədi rayonunun Salmanbəyli kəndindəndir. Bakıda yaxşı müəllim kimi nüfuz sahibdir. Özü olimpiada qalibi olan Namiq müəllimin bu marağı fizika və riyaziyyata olan həvəsi ilə birləşərək, onu bu sahənin uğurlu mütəxəssisinə çevirib: “Təsəvvürü deyil ki, riyaziyyata olan böyük sevgim yuxarı siniflərdə tədrisinə başlanılan fizikada da özünü göstərdi. Məktəbdə oxuyanda da, tələbə olanda da bu fənlərə həvəsim keçmədi. Fizika və riyaziyyata olan güclü sevgim olim-

piadalarda uğur qazanmağıma səbəb oldu. Fikrimcə, bu iki fənnət ilə dirəyək kimidir, bir-birindən ayrılmazlar. Fizika elə bir fəndir ki, mövzunu şagirdə izah edəndə fizikanın ecazkar mühitinə düşürsən. Hesab edirəm ki, müəllim fizikani elə tədris etməlidir ki, şagird o fənni hiss edəsin. Məşhur fizik Volter Levin “Fizikani şagirdə sevdirməyən müəllim cinayətkardır”, - deyir. Mən də elə düşünürəm. Fizikani sevirməyə və şagirdlərimə sevdirməyə çalışıram”.

O, bu işi görməyə - fizikani sevdirməyə tələbəkəndə başlayıb: “Dərs deməyə başlayanda hələ III kursda oxuyurdum. Artıq 7-ci ildir ki, bu sahədəyəm. Özü də sadəcə, fizikani yox, riyaziyyatı da tədris edirəm”.

→Ardı səh.13

“Öz sahəmdə tanınan bir tədqiqatçıya çevrilmək arzusundayam”

Hüseyn Abdulla, *ABŞ-ın Texas A&M Universitetinin doktorantı:*

“Elmdə məni ən çox cəlb edən biliyin istehsalçısına
çevrilməyən gətirdiyi intellektual həzzdir”

Səh.9

“Bakı Dövlət Universiteti-100: tarix və gələcəyi tandemi”

Keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyan təhsildə yeni ənənələr formalaşır. “Novruz müəhazirələri” də onlardan biridir. 2016-cı ildən etibarən hər il keçirilən “Novruz müəhazirələri”ndə millət vəkili, tanınmış alimlər, beynəlxalq və yerli təhsil ekspertləri Azərbaycanın tarixi, elmi, mədəniyyəti və təhsili üzrə müxtəlif məsələlərdən danışılır.

Bu ilin ilk müəhazirəsi Lənkəran Dövlət Universitetində dinlənilib. İlk məkan LDU-nun seçilməsi isə təsadüfi deyil. 2019-cu il Azərbaycanda qeyri-rəsmi “BDU ili”dir. LDU isə BDU-nun “ənənə davamçısı” sayılır.

Bu məqamda xatırladaq ki, Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti Parlamentinin 1 sentyabr 1919-cu il tarixli iclasında Bakıda universitetin təsis edilməsi qərarı qəbul edilərək, nizamnamə təsdiq olunub. Beləliklə, Avropa və Asiyanın qovşağında yeni bir ali təhsil müəssisəsi yaradılıb. Universitet ilk tədris ilinə 2 fakültə ilə - tarix-filologiya, tibb fakültələri və 1094 tələbə ilə başlayıb.

→Ardı səh.6

Cənub bölgəsində təhsilin vəziyyəti ilə tanışlıq

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva cənub bölgəsində səfərdədir. Səfərdə məqsəd bölgənin rayonlarında təhsilin vəziyyəti və tədris prosesi ilə yaxından tanış olmaqdır. Nazir müavini səfər çərçivəsində əvvəlcə Lerik rayonunda olub. Martın 4-də rayonun Hamarçay kənd tam orta, Peşəkar təhsil məktəblərinə, şəhər 1 nömrəli texniki fənlər təmayüllü lisey və şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbə baş çəkən nazir müavini adıçəkilən təhsil müəssisələrinin pedaqoji kollektivləri ilə görüşüb, dərs prosesini izləyib, şagirdlərin oxu bacarığı və mütaliə verdişləri ilə tanış olub. Məhəbbət Vəliyeva həmçinin həmin məktəblərin 11-ci siniflərində təhsil alan şagirdlərlə görüşüb, onlara peşə seçimi və fənn olimpiadalarının əhəmiyyətindən danışdı. Nazir müavini eyni zamanda Lerik şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə rayonda yerləşən təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə görüşüb. Görüşdə təhsil sahəsində son illər aparılan islahatları diqqətə çatdıran Məhəbbət Vəliyeva məktəb rəhbərlərinə bir sıra göstəriş və tövsiyələr verib. Nazir müavini ümumi təhsil müəssisələrində müvafiq təhlillərin aparılmasının və həmin təhlillərdən nəticə çıxarılmasının önəmini xüsusi vurğulayıb.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva cənub bölgəsinə səfəri çərçivəsində Astarada olub. Nazir müavini rayonun Qapıçıməhəllə kənd ümumi orta, Təngərüd tam orta və Astarada şəhər 1 nömrəli tam orta məktəblərinə baş çəkib. Qapıçıməhəllə kənd ümumi orta məktəbində əlavə məşğələlərdə iştirak edən Məhəbbət Vəliyeva bu kimi məşğələlərin əhəmiyyətindən söz açıb.

→Ardı səh.5

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Dövlət gənclər siyasəti haqqında” 1999-cu il 29 iyul tarixli 169 nömrəli, “Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyəlaşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə” 2010-cu il 10 fevral tarixli 220 nömrəli və “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 29 iyul tarixli 169 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 7, maddə 431; 2001, № 7, maddə 459; 2007, № 5, maddə 459; 2010, № 2, maddə 80; 2017, № 5, maddə 802) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı”nın VI bölməsinin 4-cü hissəsinin “Tədbirin adı” sütununda “Uşaq yaradıcılıq” sözləri “Yaradıcılıq və inkişaf” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. “Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyəlaşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 10 fevral tarixli 220 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 2, maddə 84; 2014, № 5, maddə 477, № 12, maddə 1564; 2015, № 5, maddə 527; 2016, № 8, maddə 1384; 2017, № 5, maddələr 785, 801, 831) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4.2-ci bənddə “təhsil üzrə əsas təhsil” sözləri “əsas (baza ali) təhsil” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 4.3-cü bənddə “təhsil üzrə əsas təhsil” sözləri “əsas (baza ali) təhsil” sözləri ilə, “tələbə qəbulunu planını” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunu” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 6, maddə 542; 2013, № 1, maddə 29, № 2, maddə 117, № 3, maddə 246, № 8, maddə 909, № 10, maddə 1155, № 12, maddə 1514; 2014, № 5, maddələr 477, 487, № 9, maddə 1027, № 12, maddə 1577; 2015, № 3, maddə 271, № 9, maddə 1005, № 11, maddə 1322, № 12, maddə 1448; 2016, № 2 (II kitab), maddə 273, № 5, maddələr 859, 864, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1464, № 10, maddə 1647, № 11, maddə 1835; 2017, № 3, maddə 353, № 4, maddə 545, № 5, maddə 807, № 8, maddə 1521, № 10, maddə 1797; 2018, № 2, maddələr 191, 215, № 3, maddə 427, № 4, maddə 659, № 7 (I kitab), maddə 1462, № 10, maddə 2017) ilə təsdiq edilmiş “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 3.12.3-cü və 3.12.4-cü yarımbəndlərdə “xüsusi uşaq bağçaları” sözləri “sənator tipli məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün xüsusi məktəbəqədər təhsil müəssisələri” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 4.6.15-ci yarımbənddə “ümumtəhsil internat məktəblərinə,” sözlərindən sonra “inteqrasiya təlimli internat tipli təhsil müəssisələrinə,” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” 2005-ci il 1 mart tarixli 203 nömrəli və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında” 2012-ci il 9 mart tarixli 596 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 1 mart tarixli 203 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 3, maddə 161, № 12, maddə 1102; 2007, № 10, maddə 947; 2008, № 11, maddə 970; 2009, № 12, maddə 983; 2010, № 2, maddə 83; 2011, № 2, maddə 85; 2012, № 4, maddə 291, № 6, maddə 531, № 9, maddə 854; 2016, № 11, maddə 1805; 2017, № 7, maddə 1355, № 12 (I kitab), maddə 2312) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Res-

publikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 8.10-1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“8.10-1. təhsil proqramlarını, tədris planlarını və proqramlarını təsdiq edir;”;

1.2. 8.16-cı bənddə “və internat məktəbləri” sözləri “, ümumtəhsil internat məktəbləri və inteqrasiya təlimli internat tipli təhsil müəssisələri” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 8.17-1-ci bənddə “qaydada metodiki və diaqnostik məsləhət və əlaqələndirmə xidməti təşkil edir” sözləri “maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirir” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4. 8.17-2-ci bənddə “ümumi təhsil müəssisəsində” sözləri “təhsil müəssisələrində” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.5. 8.36-cı bəndə “attestasiyasını” sözlərindən sonra “(dövlət ümumtəhsil müəssisələrində — sertifikatlaşdırılmasını)” sözləri əlavə edilsin.

2. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 9 mart tarixli 596 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 3, maddə 197) 2.3-cü bəndi ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2013-cü il 24 oktyabr tarixli 13 nömrəli, “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi zamanı əlil olmuş və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, hərbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən ölmüş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında” 2014-cü il 18 mart tarixli 347 nömrəli və “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2015-ci il 19 yanvar tarixli 995 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli 13 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 10, maddə 1186) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın 7-ci hissəsinin 3.4.1-ci yarımbəndində “və “Tələbə-məzun” sistemi” sözləri “, Tələbə-məzun” və “Şagird-məzun” dövlət elektron məlumat sistemləri” sözləri ilə

əvəz edilsin.

2. “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi zamanı əlil olmuş və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, hərbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən ölmüş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 18 mart tarixli 347 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 3, maddə 292; 2016, № 7, maddə 1297) 1-ci hissəsində “təhsil təhsilində əsas” sözləri “əsas (baza ali) təhsili” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

2015-ci il 19 yanvar tarixli 995 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 1, maddə 39; 2016, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1470; 2017, № 5, maddə 802, № 8, maddə 1521) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı”nın 3.4.1-ci yarımbəndində “və “Tələbə-məzun” sistemi” sözləri “, Tələbə-məzun” və “Şagird-məzun” dövlət elektron məlumat sistemləri” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 21 fevral tarixli 1254 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Bakı Mühəndislik Universiteti” publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi”ndə və 2017-ci il 10 oktyabr tarixli 1628 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 21 fevral tarixli 1254 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 2, maddə 198) ilə təsdiq edilmiş “Bakı Mühəndislik Universiteti” publik hüquqi

şəxsin Nizamnaməsi”ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.4-cü bənddə “tələbə qəbulu planı” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə tələbə qəbulu” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 5.4-cü bənddə “tələbə qəbulu planının” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunun” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 7.6-cı bənddə “tədris” sözü “təhsil” sözü ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 10 oktyabr tarixli 1628 nömrəli Fərmanı

(Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 10, maddə 1795) ilə təsdiq edilmiş “Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin Nizamnaməsi”nin 5.9-cu bəndində “qəbul planını” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə qəbulu” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 15 aprel tarixli 134 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Heydər Əliyev adına Akademiyasının Nizamnaməsi”ndə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının dövlət ali təhsil müəssisələrində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində ödənişli əsaslarla təhsil alan məcburi köçkünlərin təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında” 2011-ci il 14 sentyabr tarixli 1722 nömrəli və “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələrinə və şagirdlərinə verilən təqaüdlərin artırılması, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsi üzrə tələbələrinə təqaüdlərin verilməsi haqqında” 2013-cü il 30 avqust tarixli 3108 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 15 aprel tarixli 134 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 4, maddə 253; 2005, № 4, maddə 299; 2008, № 6, maddə 496; 2011, № 7, maddə 655; 2013, № 6, maddə 684;

2017, № 5, maddə 886, № 11, maddə 2071) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Heydər Əliyev adına Akademiyasının Nizamnaməsi”nin 6.8-ci bəndində “qəbul planı” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə qəbul” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. “Azərbaycan Respublikasının dövlət ali təhsil müəssisələrində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində ödənişli əsaslarla təhsil alan məcburi köçkünlərin təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 14 sentyabr tarixli 1722 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 821; 2016, № 7, maddə 1296) 1-ci hissəsində “bakalavriat və magistratura” sözləri “bakalavriat (əsas (baza ali) təhsil) və magistratura (rezidentura)” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələrinə və şagirdlərinə verilən təqaüdlərin artırılması, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsi üzrə tələbələrinə təqaüdlərin verilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 30

avqust tarixli 3108 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 8, maddə 988; 2015, № 11, maddə 1339; 2016, № 1, maddə 134; 2017, № 5, maddə 934; 2018, № 5, maddə 1022) 1.2-ci bəndinin yeddinci abzasına “bakalavriat” sözlərindən sonra “əsas (baza ali) təhsili” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Azərbaycan qadınlarına fəxri adların verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasında təhsil və mədəniyyət sahələrində səmərəli fəaliyyətlərinə görə, 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikasının fəxri adları verilsin:

“Əməkdar müəllim”

Namazova Sevda Nadir qızı
Rüstəmovna Mələhət Oruc qızı
Salmanova Larisa Parfenevna

“Əməkdar həkim”

Mirzəyeva Xatirə Əbdülrəhim qızı

“Əməkdar mədəniyyət işçisi”

Ələkbərova Nüşabə Nazir qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 mart 2019-cu il

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan qadınlarına təbrik

Hörmətli xanımlar!
Sizi - bütün Azərbaycan qadınlarını Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

Milli varlığımızın ifadəsi olan zəngin mədəni-mənəvi irsimizin, ana dilimizin və adət-ənənələrimizin əsrlərdən bəri qorunub saxlanması Azərbaycan qadınlarının müstəsna xidməti vardır. Tariximizin mürəkkəb sosial-siyasi dəyişikliklərlə müşayiət olunduğu dövrlərdə onlar cəmiyyətin sarsılmaz mənəvi dayacağına çevrilmişlər. XX yüzilliyin ilk onilliklərində, bəzi qabaqcıl ölkələrin qadınlarından daha əvvəl seçki hüququ qazanaraq ictimai və mədəni həyatın müxtəlif sahələrində fəal iştirak etmələri onların gələcək uğurlarının da rəhni olmuşdur. Qürurverici haldır ki, müsəlman Şərqində qadınlar arasında incəsənətin, elmin və texnikanın bir çox sahələri üzrə ilk addımı məhz mənəviyyatında milliliklə müasirliyin əsl vəhdətini yaratmış Azərbaycan qadını atmışdır.

Azərbaycan qadınları maarifpərvər sələflərinin davamçıları olaraq son yüz ildə ölkəmizin xüsusən təhsil, səhiyyə və mədəniyyət sistemlərinin yeni əsaslar üzərində qurulması işində əzmkarlıq göstərmiş və nailiyyətlərlə dolu parlaq bir yol keçmişlər.

Onlar müstəqilliyin bərpasından sonra istiqlal ideallarına sədaqətlə milli dövlətçiliyin təməlinin möhkəmləndirilməsi və ölkəmizin hazırkı simasının müəyyənləşməsində mühüm rol oynamış, bu gün də bilik və bacarıqlarını dinamik inkişaf yolunda inamla irəliləyən respublikamızın iqtisadi, mədəni və elmi potensialının artırılmasına sərf edirlər. Yüksək ictimai mövqe və nüfuzları Azərbaycan qadınlarının hüquq və azadlıqlarının tam təmin edilməsinin nəticəsi olub, müasir həyatımızın ən əlamətdar hadisələrindəndir.

Əminəm ki, siz Azərbaycan xanımları ailə dəyərlərimizin bundan sonra da layiqincə yaşadılmasına çalışacaq, gənc nəslin Vətənə, torpağa məhəbbət, müstəqil dövlətçiliyə və azərbaycançılıq məfkurəsinə sədaqət ruhunda tərbiyəsinə böyük diqqət yetirəcək, ölkəmizin davamlı yüksəlişi naminə töhfələrinizi əsirgəməyəcəksiniz.

Həminizə cənsağlığı, səadət və işlərinizdə müvəffəqiyyətlər arzulaşıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 mart 2019-cu il

Azərbaycan qadınlarının təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasının ictimai həyatında səmərəli fəaliyyətlərinə görə, 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə aşağıdakı şəxslər təltif edilsinlər:

3-cü dərəcəli “Əmək” ordeni ilə

Ömərova Məmməd Məhəmməd qızı

“Tərəqqi” medalı ilə

Bağrova Tamella Suldüz qızı
Eminova Səadət Seyfulla qızı
Əhmədova Aytən Nadir qızı
Əhmədova Dilarə Qurban qızı
Əkbərova Mehrəngiz Ağabala qızı
Ələsgərova Səadət Məhəmməd qızı
Əliyeva Xuraman Eynulla qızı
İsgəndərova Xuraman Firqən qızı
Qafarova Rəziyə Savalan qızı
Qayıbalıyeva Fəridə Kamil qızı
Quliyeva Nuranə Aslan qızı
Quliyeva Raya Səlim qızı
Məmmədova Aynur Tofiq qızı
Məmmədova Fizzə Sadıx qızı
Məmmədova Humayə Muxtar qızı
Nurməmmədova Mədinə Əlişah qızı
Tağı Zadə Təranə Qadir qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 mart 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 8 iyul tarixli 211 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “ADA” Universitetinin Nizamnaməsi”ndə, 2014-cü il 26 dekabr tarixli 432 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının Nizamnaməsi”ndə, 2015-ci il 17 aprel tarixli 502 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasının Nizamnaməsi”ndə və 2015-ci il 21 dekabr tarixli 710 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Turizm və Məncemnt Universitetinin Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1189-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 8 iyul tarixli 211 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 7, maddə 793; 2017, № 5, maddələr 788, 802, № 7, maddə 1364; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 7 fevral tarixli 522 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş “ADA” Universitetinin Nizamnaməsi”nin 4.4-cü və 4.5-ci bəndlərində “qəbul planını” sözləri “müvafiq

ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunu” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 26 dekabr tarixli 432 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 12, maddə 1585; 2016, № 7, maddə 1250, № 11, maddə 1803; 2017, № 5, maddələr 789, 802, № 7, maddə 1366; 2018, № 4, maddə 697) ilə təsdiq edilmiş “Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının Nizamnaməsi”ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 5.6-cı bənddə “qəbul planını” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunu” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 9.3-cü bənddə “tədris” sözü “təhsil” sözü ilə

əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 17 aprel tarixli 502 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 381; 2016, № 11, maddə 1803; 2017, № 5, maddələr 790, 802, № 7, maddə 1367) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasının Nizamnaməsi”nin 5.7-ci bəndində “qəbul planını” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə qəbulu” sözləri ilə əvəz edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 21 dekabr tarixli 710 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 12, maddə 1464; 2016, № 11, maddə 1803; 2017, № 5,

maddələr 791, 802, № 7, maddə 1369; 2018, № 4, maddə 699) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Turizm və Məncemnt Universitetinin Nizamnaməsi”ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 4.3-cü bənddə “qəbul planını” sözləri “müvafiq ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunu” sözləri ilə əvəz edilsin;

4.2. 8.3-cü bənddə “tədris” sözü “təhsil” sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2019-cu il

Universitet-məktəb əməkdaşlığı daha da genişləndirilməlidir

“Ümumi təhsil: mövcud vəziyyət və hədəflər” mövzusunda müşavirə

Martın 2-də Bakı şəhəri 6 nömrəli məktəb-liseyde “Ümumi təhsil: mövcud vəziyyət və hədəflər” mövzusunda müşavirə keçirilib.

Müşavirədə təhsilin inkişafının dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən olduğunu diqqətə çatdıran nazir Ceyhun Bayramov son illər bu sahədə aparılan islahatlar, ümumi təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində görülən işlər barədə ətraflı məlumat verib. Ceyhun Bayramov qeyd edib ki, şəxsiyyətin formalaşmasında, zəruri həyatı bacarıqlara yiyələnməsində, müstəqil fəaliyyətə hazırlanmasında ümumi təhsil müstəsna əhəmiyyətə malikdir və bu baxımdan ən geniş əhatə dairəsi olan bu təhsil pilləsinə həmişə xüsusi diqqət göstərilir.

Ceyhun Bayramov bildirib ki, ümumi təhsil müəssisələrinin idarəedilməsinin təşkili təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində vacib halqadır. Son iki ayda 132 nəfər ümumi təhsil müəssisələrinə direktor təyin edilib. Nazir məktəb direktorlarının təyinatı prosesinin davam edəcəyini bildirib.

Yerli təhsil idarəetmə qurumla-

rının məktəblərlə ünsiyyətinin gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayan nazir, eyni zamanda təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində valideyn faktorunun önəmini diqqətə çatdırıb.

Təhsil naziri qeyd edib ki, son illərdə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində müəllim peşəsinin nüfuzu və bu sahəni seçmək istəyənlərin sayı əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Həmçinin işə yeni qəbul olunan müəllimlərin keyfiyyət göstəriciləri daha da yüksəlib.

Ceyhun Bayramov təhsili idarəetmə orqanları ilə pedaqoji profilli universitetlərin əməkdaşlığının vacib olduğunu qeyd edib. Bildirib ki, müəllimlik ixtisasında oxuyan tələbələrin pedaqoji təcrübələri ölkənin bütün ümumtəhsil məktəblərində aparılmalı, universitet-məktəb əməkdaşlığı daha da genişləndirilməlidir.

Nazir müəllimlərin ixtisasartırma təlimlərinə cəlb olunmasına xüsusi diqqət yetirdiyini və bu sahədə modulların yenilənəcəyini bildirib. Eyni zamanda məktəb bazasında sərəstəyönümlü və kompetensiya əsas-

lı peşə təmayilünün daha da genişlənməsi istiqamətində işlər görülməyəcəyini nəzərə çatdırıb.

İstədadlı uşaqlarla işin təşkili ilə bağlı həyata keçirilən layihələrdən söz açan təhsil naziri qeyd edib ki, indiyədək ölkə üzrə belə uşaqların seçimi aparılıb və 60 xüsusi sinif yaradılıb. Nazir şagirdlərdə milli-mənəvi dəyərlərin və vətənpərvərlik ruhunun aşılanmasının əsas prioritetlərdən olduğunu vurğulayıb.

Sonra təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva çıxış edərək “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda nəzərdə tutulan hədəflərin hər bir təhsil işçisinin üzərinə mühüm vəzifələr qoyduğunu vurğulayıb.

Nazir müavini qeyd edib ki, hazırda ölkə üzrə ümumilikdə 2 şəhər təhsil idarəsi, 2 şəhər təhsil şöbəsi, 60 rayon təhsil şöbəsi və bu qurumların tabeliyində 4445 məktəb fəaliyyət göstərir. Həmin məktəblərdə 144 min müəllim çalışır, şagirdlərin ümumi sayı 1 milyon 520 min nəfərə bərabərdir.

Məhəbbət Vəliyeva bildirib ki, müəllimlərin mərkəzləşmiş qaydada işə qəbulu üzrə müsabiqəyə 2015-ci ildə 21795 nəfər müraciət edib, onlardan 2200-ü işə qəbul olunub. Ötən il isə müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqəyə 50697 nəfər müraciət edib, onlardan 8500 nəfər daimi əsaslarla işə qəbul olunub. Həmin müəllimlərin 48 faizi müddətsiz, 52 faizi müddətli müqavilə ilə fəaliyyət göstərir. Nazir müavini yerlərdə gənc müəllimlərlə işin nəzarətə gö-

türülməsi və onların istiqamətləndirilməsinin vacib olduğunu qeyd edib.

Müşavirədə Təhsil Nazirliyinin Ümumi və məktəbəqədər təhsil şöbəsinin müdiri Aydın Əhmədov, Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsinin müdiri Emin Əmrullayev, İnsan resursları şöbəsinin müdiri Eşqi Bağrov, Audit şöbəsinin sektor müdiri Mürşüd Rəşidov Dövlət proqramlarından irəli gələn məsələlərlə bağlı tapşırıqların, eləcə də Təhsil Nazirliyinin əmr və sərəncamlarının yerinə

nə yerilməsi vəziyyəti, təlim keyfiyyəti, təmayülləşmə, məktəbdaxili nəzarət və rəhbərliyin həyata keçirilməsi istiqamətində görülən işlər barədə məlumat veriblər. Həmçinin çıxışlarda aparılan monitorinq və araşdırmaların nəticələri və bununla bağlı görülən tədbirlər haqqında danışılıb.

Daha sonra çıxışlar ətrafında müzakirələr aparılıb, yerli təhsil idarəetmə qurumlarının rəhbərlərinə tapşırıq və tövsiyələr verilib.

“Oxu günü” tədbirinin keçirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin əmri

Uzun əsrlərdən bəri dünyada baş verən elmi-texniki və mədəni inkişafın daşıyıcısı olmaqla milli və ümumbəşəri sərvətə çevrilmiş kitaba xüsusi rəğbət və məhəbbətlə yanaşan, mütaliəni həyatı tələb kimi qəbul edən insanlara cəmiyyətdə daim hörmət və ehtiram bəslənmiş, ictimaiyyət arasında onlar yüksək savada və intellektə malik şəxslər hesab olunmuşlar.

Təsadüfi deyil ki, UNESCO-nun qərarına əsasən, hər il aprelin 23-ü beynəlxalq səviyyədə “Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” kimi qeyd edilir.

Yaradıcı zəkanın, qüdrətli elmi-bədii təfəkkürün məhsulu olan əsərlərin yayılması və nəsil-dən-nəslə ötürülməsində əvəzsiz mənə rolunu oynayan kitablara və onların müəlliflərinə rəğbət və sevgi duyğuları aşılayan, insanları mütaliəyə, biliklənməyə, maariflənməyə və mədəni zənginləşməyə çağıran bu xoşməramlı tədbir ictimai-sosial həyatda əhəmiyyətli hadisə kimi qiymətləndirilir.

Bununla əlaqədar şəxsiyyətin formalaşmasında, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərin təşəkkülündə müstəsna rolunu nəzərə alaraq, Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmr və təlimatı göstərişləri əsasında yerlərdə ümumtəhsil məktəb şagirdlərinin elmi-kütləvi və bədii ədəbiyyat nümunələrinin oxusuna təşviq edilməsi, onlarda mütaliə vərdişləri və mədəniyyətinin yaradılması istiqamətində davamlı tədbirlər, o cümlədən mütaliə aylıqları, ədəbi-bədii gecələr, həmçinin ölkə miqyasında “Ədəbiyyat həcirləri” müsabiqəsi təşkil olunur. Son illər Heydər Əliyev Mərkəzinin təşkilatçılığı və Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki ümumi təhsil müəssisələrinin iştirakı ilə “Oxu günü” tədbirinin keçirilməsi də artıq

ictimai maraq doğuran önəmli hadisədir.

Qeyd olunanlara əsasən, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin bu sahədə müsbət təcrübəsini nəzərə alaraq, “Oxu günü” tədbirinin miqyasını genişləndirmək və kütləvi xarakter daşmasını təmin etmək məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə”nin 13.5-ci bəndini rəhbər tutaraq

ƏMR EDİRƏM

1. Hər il aprelin 23-də “Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” münasibətilə respublikanın rayon və şəhərlərində ümumtəhsil məktəblərinin iştirakı təmin olunmaqla kütləvi “Oxu günü” tədbiri keçirilsin.

2. “Oxu günü” çərçivəsində nəzərdə tutulan nümunəvi tədbirləri əhatə edən tövsiyələr icra və rəhbərlik üçün yerlərə göndərisin (əlavə edilir).

3. Yerli təhsili idarəetmə orqanları müəyyən edilmiş tədbirlərin vaxtında və səmərəli həyata keçirilməsini təmin etsinlər və görülmüş işlər barədə mayın 15-dək Nazirliyə məlumat göndərsinlər.

4. İnformasiya şöbəsi (E.Məmmədov) əmrin “Azərbaycan müəllimi” qəzetində dərc olunmasını, əlavəsi ilə birlikdə Nazirliyin internet saytında yerləşdirilməsini və yerli təhsili idarəetmə orqanlarına çatdırılmasını təmin etsin.

5. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini Məhəbbət Vəliyevaya həvalə olunsun.

Ceyhun BAYRAMOV,
Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri

4 mart 2019-cu il

*Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin
4 mart tarixli F-103 nömrəli əmrinə əlavə*

“Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi barədə tövsiyələr

“Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü”nün qeyd olunması tarixilik baxımından hər il aprelin 23-nə təsadüf etsə də, həmin “Gün”ün mahiyyətindən irəli gələn məsələləri nəzərə alaraq, bu sahədə daha əhatəli tədbirlər həyata keçirmək əhəmiyyətli olardı. Məsələn, bütövlükdə aprel ayını kitabın və mütaliənin təşviqi və təbliği istiqamətində görülən işlərə həsr etmək mümkündür. Belə ki, qeyd olunan “Gün” çərçivəsində tədbirlərə aprelin əvvəlindən başlamaq və bu tədbirləri aprelin 23-də keçiriləcək “Oxu günü” ilə yekunlaşdırmaq daha məqsəduyğun hesab edilir.

Bununla əlaqədar hər bir rayon (şəhər) təhsil şöbəsində (idarəsində) təşkilatı məsələlərə bağlı işçi qrupu yaratmaq və Tədbirlər planı hazırlayıb təsdiq etmək tövsiyə olunur. Tədbirlər planında aşağıdakı fəaliyyət istiqamətləri əhatə oluna bilər.

- “Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” barədə şagirdlərə zəruri məlumatların çatdırılması, bu “Gün”ün beynəlxalq səviyyədə qeyd olunmasının məqsədi, əhəmiyyəti və mahiyyətinin onlara izah edilməsi.

- Məktəblərdə seçmə yolla bədii əsərlərin oxusu və müzakirəsinin təşkili.

- Şagirdlərin iştirakı ilə məktəblərdə ədəbi-bədii gecələrin, qiraət axşamları və poeziya saatlarının keçirilməsi.

- Şagirdlər tərəfindən Azərbaycan yazıçılarının dram əsərlərindən parçaların səhnələşdirilməsi.

- Məktəblərdə “Oxu günü”nə həsr olunmuş sinif divar qəzetləri və bülletenlərin xüsusi nömrələrinin buraxılması, şagirdlərin rəsmilərindən ibarət sərginin təşkili.

- Aprel ayında anadan olmuş Azərbaycan klassik və müasir ədəbiyyat nümayəndələrinin (Əfzələddin Xaqani, Molla Pənah Vaqif, Nəcəf bəy Vəzirov, Soltan Məcid Qənzadə, Nəriman Nərimanov, Mir Cəlal Paşayev) məktəblərdə anım günlərinin keçirilməsi, onların həyat və yaradıcılığı haqqında şagirdlərə zəruri məlumatların verilməsi.

- Ölkə Prezidentinin Sərəncamı ilə 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi ilə əlaqədar məktəblərdə İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş toplantıların

və onun əsərlərindən ibarət “Poeziya günü”nün təşkili.

- Azərbaycanın tanınmış yazıçıları, ədəbiyyatşünas alimləri ilə, habelə bədii yaradıcılıqla məşğul olan yerli nümayəndələrə görüşlərin, xatirə gecələrinin keçirilməsi.

- Ədəbi yaradıcılığa meyil göstərən şagirdlərin bədii yazılarının nümayişi üçün məktəblərdə müvafiq tədbirlərin təşkili və s.

Aprelin 23-ü “Oxu günü” tədbirinin şərait və texniki imkanlar nəzərə alınmaqla mərkəzləşmiş qaydada rayonun (şəhərin) Heydər Əliyev Mərkəzində, Gənclər Mərkəzində, yaxud bu təşkilatların ərazisində, eləcə də münasib bilən meydanlarda keçirilməsi tövsiyə olunur. Bu barədə qərar yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə razılaşdırılmaqla qəbul edilməlidir. Tövsiyə olunur ki, həmin məkanlarda təşkil olunan “Oxu günü”ndə rayonun (şəhərin) əksər məktəbləri təmsil edilsinlər. Açıq havada keçirilən tədbirin təşkilində hər bir məktəb (yaxud məktəblər qrupu) üçün imkan daxilində ayrıca yer ayrılmalıdır. Tədbirdə Azərbaycanın və eləcə də xarici ölkə yazıçılarının məşhur əsərlərindən ibarət sərginin təşkili də məqsəduyğun sayılır.

Tədbirə bölgənin tanınmış ziyalılarının, yaradıcı nümayəndələrinin, əmək və müharibə veteranlarının, aidiyyəti qurum və təşkilatların, o cümlədən qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinin dəvət edilməsi, tədbirin açılışında rəsmi təbrik çıxışlarının olması tövsiyə edilir.

Tədbirdə iştirak edən məktəblərin (məktəblər qrupunun) şagirdlərinin çıxışlarına bu məktəblərin rəhbərliyi tərəfindən yaradıcı yanaşılmalı, maraq doğuran forma tətbiq edilməlidir. İştirakçılar müəyyən olunmuş proqrama əsasən, şeirlər söyləyə, hər hansı bir əsər, yaxud yazıçı barədə qısa təqdimat edə, seçilmiş əsərdən teatrlandırılmış səhnələr göstərə, şeirlərə yazılmış mahnıları ifa edə bilərlər.

Tədbirin dinamik xarakter daşmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Yəni proses elə qurulmalıdır ki, dəvət olunanlar ardıcıl surətdə hərəkət edərək şagirdlərin nümayiş etdirdikləri proqramla tanış olmaq imkanı əldə etsinlər.

Bunlarla yanaşı, həmçinin, tədbirdəki rəsmi çıxışların, eləcə də xüsusi maraq doğuran anların videolentə alınıb xatirə kimi saxlanması da tövsiyə olunur.

AMEA-nın həqiqi üzvü Nərgiz Paşayeva Rusiya Təhsil Akademiyasının akademiki (xarici üzvü) seçilib

M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının rektoru, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) vitse-prezidenti, akademik Nərgiz Paşayeva fevralın 27-də Rusiya Təhsil Akademiyasının (RTA) üzvlərinin ümumi yığıncağında M.V.Lomonosov adına MDU-nun rektoru, akademik V.Sadovniçinin təqdimatına əsasən yekdilliklə RTA-nın akademiki (xarici üzvü) seçilib.

<http://rusacademedu.ru/news/v-rossijskoj-akademii-obrazovaniya-proshlo-obshhee-sobranie-chlenov-rao/>

AZƏRTAC xəbər verir ki, Rusiya Təhsil Akademiyasının yeni, o cümlədən xarici üzvləri maksimum dərəcədə şəffaf prosedura əsasında - gizli səsvermə yolu ilə, səsərin hesablanması üçün RF Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən keçirilən ümumrusiya seçkilərində istifadə edilən qaydalara analogi olan elektron vasitələr (KOİB) tətbiq edilməklə seçilib. Yığıncağa qatılan akademiya üzvlərinin hamısı səsvermədə iştirak edib.

Ümumi yığıncaqda 200-ə yaxın görkəmli rusiyalı və əcnəbi alim, akademiyanın üzvləri, RF Prezidenti Administrasiyasının, RF hökumətinin, federal nazirlik və idarələrin, RF Dövlət Dumasının nümayəndələri, RTA Qəyümlər Şurasının üzvləri, görkəmli elm və dövlət xadimləri iştirak ediblər.

Yığıncaqda “Təhsil” və “Elm” milli layihələrinin həyata keçirilməsində Rusiya Təhsil Akademiyasının iştirakı, habelə RTA-nın inkişafına dair perspektiv planlar və ən yaxın gələcəyə layihələr müzakirə edilib.

Yığıncağın ikinci hissəsində akademiyanın yeni üzvlərinin və onun idarəetmə orqanlarının nümayəndələrinin seçiləri keçirilib.

Professor Nərgiz Paşayeva ilə yanaşı, Li-Yanki Xannelora (Almaniya Federativ Respublikası və İsveçrə Konfederasiyasının vətəndaşı) və Fransisko Pons (İspaniya Krallığı və İsveçrə Konfederasiyasının vətəndaşı) da RTA-nın xarici üzvləri seçiliblər.

“Azərbaycanın ali təhsil sistemində tədqiqat, ixtira və innovasiyaların gücləndirilməsi”

Martın 1-də “Azərbaycanın ali təhsil sistemində tədqiqat, ixtira və innovasiyaların gücləndirilməsi” (Tİİ) layihəsinin açılış konfransı keçirilib.

Tədbirdə təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Avropa İttifaqının Azərbaycanadakı nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yankauskas, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) vitse-prezidenti İsa Həbibbəyli iştirak ediblər.

Konfransın əsas məqsədi müvafiq dövlət qurumlarından, beynəlxalq və yerli təşkilatlardan olan mütəxəssisləri bir araya gətirərək, onları layihənin məzmunu və planlaşdırılan fəaliyyətlər barədə məlumatlandırmaqdır. Konfransda dövlət, özəl və beynəlxalq təşkilatlardan 90-na yaxın nümayəndə iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov bildirib ki, son illərdə Azərbaycanın ali təhsil sistemində mühüm dəyişikliklər və islahatlar həyata keçirilir, tədqiqat, ixtira, innovasiya yönümlü layihələrə dəstək verilir. Nazir müavini qeyd edib ki, Avropa İttifaqı ilə birgə həyata keçirilən layihə də məhz bu məqsədə xidmət edir. Layihə çərçivəsində ali təhsil sistemində tədqiqat, ixtira və innovasiyaların idarə olunması üçün imkanların yaradılması, tədqiqatların dəstəklənməsi istiqamətində potensialın gücləndirilməsi və müasir doktorantura təhsil proqramlarının formalaşdırılması nəzərdə tutulur. Həmçinin ali təhsil sistemində Tİİ üçün milli koordinasiya modelinin təklif olunması məqsədilə biri maliyyə mexanizmi olmaqla üç dəstək mexanizmi hazırlanacaq. Həmin mexanizmlərdən biri pilot olaraq həyata keçiriləcək.

Nazir müavini vurğulayıb ki, ali təhsil müəssisələrində tədqiqat və ixtira

Avropa İttifaqı ilə birgə həyata keçirilən layihənin açılış konfransı

ra fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün həvəsləndirici mexanizmlər, “Açıq İnnovasiya” konsepsiyasının hazırlanması planlaşdırılır. Bu, mövcud tədqiqat və ixtira imkanlarından daha yaxşı istifadə edilməsinə və yeni investisiyaların stimullaşdırılmasına imkan yaradacaq.

Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri, səfir Kestutis Yankauskas bildirib ki, Azərbaycanla Aİ arasında əməkdaşlıq müxtəlif sahələrdə olduğu kimi təhsil sahəsində də uğurla davam edir. Səfir layihənin əsas məqsədinin Azərbaycanın ali təhsil sistemində tədqiqat və innovasiya yönümlü yeni mexanizmlərin yaradılması olduğunu qeyd edib.

AMEA-nın vitse-prezidenti İsa Həbibbəyli isə ölkədə elm və təhsil sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq üçün münbit şərait yarandığını, layihənin uğurlu nəticələr verəcəyinə əminliyini qeyd edib.

Tİİ Türkiyə ofisinin direktoru Yasemin Erdal, Təhsil Nazirliyinin şöbə müdiri və layihənin Azərbaycan tərəfindən koordinatoru Emin Əmrullayev, layihənin eksperti Krzysztof Gulda öz çıxışlarında tədqiqat, ixtira və innovasiya sahəsində beynəlxalq təcrübə, layihənin məqsədi, həyata keçiriləcək işlər barədə ətraflı məlumat veriblər.

Konfrans işini sual-cavab və müzakirə formatında davam etdirib.

Təhsil Nazirliyinin əsas benefisiarı olduğu və Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi “Azərbaycanın ali təhsil sistemində tədqiqat, ixtira və innovasiyaların gücləndirilməsi” layihəsi 2018-ci ilin oktyabr ayından 2020-ci ilin aprel ayına qədər olan dövrü əhatə edir. Layihənin əsas məqsədi ali təhsil sistemində tədqiqat, ixtira və innovasiyaların (Tİİ) strategiyası və idarəedilməsinin gücləndirilməsindən ibarətdir.

STEM təhsili ilə bağlı təlim kursu

Azərbaycandan olan 50 təhsil mütəxəssisi İsraildə dörd həftəlik STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) və digər innovativ təhsil proqramlarının (robotexnika, kibernetika, nanotexnologiyalar və s.) tədrisi ilə bağlı təlimdə iştirak edirlər.

Səfər çərçivəsində STEM təhsili ilə bağlı proqramın Azərbaycan kurikulumlarına uyğunlaşdırılması, bu məzmunun Azərbaycanından olan mütəxəssislərə çatdırılması və məktəblərdə tətbiqi zamanı İsraildən olan mütəxəssislər tərəfindən müəllimlərə metodik dəstəyin göstərilməsi üzrə təlimlər ke-

çiriləcək.

Təlim kursunda Təhsil Nazirliyinə, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə tabe məktəblərdən, Bakı Mühəndislik Universitetindən və bir sıra rayonlardan müəllimlər iştirak edirlər.

Təlim kursu martın 31-dək davam edəcək.

Cənub bölgəsində təhsilin vəziyyəti ilə tanışlıq

← Əvvəli səh.1

Niyazi RƏHİMOV

Nazir müavini baş çəkdiyi məktəblərin pedaqoji kollektivləri ilə görüşüb, təhsil işçilərinin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasının vacibliyinə toxunub. Astara şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə rayonun ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə görüşən nazir müavini məktəblərin fəaliyyətinin mövcud tələblərə uyğun şəkildə yaxşılaşdırılmasına dair tapşırıq və tövsiyələrini verib. Bu istiqamətdə məktəb rəhbərlərinin üzərinə mühüm vəzifələr düşdüyünü diqqətə çatdırıb. Hər bir müəllimin daim axtarışda olmasının, işlərinin günün tələblərinə uyğun qurmasının vacibliyini qeyd edib. Məktəblərdə metodiki işin təşkili, qiymətləndirmə məsələlərinə toxunan Məhəbbət Vəliyeva təhsil işçilərinə uğurlar arzulayıb.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva cənub bölgəsinə səfəri zamanı Lənkəran şəhərində də olub. Nazir müavini Gərmətük kənd tam orta məktəbinə və şəhər 6 nömrəli məktəb-liseyə baş çəkib, sinif otaqlarının, laboratoriyaların vəziyyəti ilə tanış olub, tədris prosesini izləyib. Lənkəran şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbdə təhsil ocağının uğur qazanmış idmançıları ilə görüşən Məhəbbət Vəliyeva 7-ci sınıfdə şagirdlərə Seyid Əzim Şirvani yaradıcılığı ilə bağlı tədqiqat aparmaq üçün tapşırıqlar verib. Daha sonra Məhəbbət Vəliyeva Lənkəran Dövlət Universitetinin akt zalında rayonda fəaliyyət göstərən ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə görüşüb, onlara məktəblərdə metodiki işin təşkili, qiymətləndirmə məsələləri ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib. Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva Yardımlı rayonunda da olub. Nazir müavini rayonun Sıraq, Çayüzü, Avax kənd və şəhər 1 nömrəli tam orta məktəblərinə baş çəkib, təhsil işçiləri ilə görüşüb. Çayüzü kənd tam orta məktəbində məktəbhazırlıq qrupunda olan Məhəbbət Vəliyeva uşaqlarla söhbət edib. Həmin məktəbdə əyani vəsaitlərlə təhsil olunan fizika dərindən iştirak edən nazir müavini dərşdə müasir təlim metodlarının tətbiqindən məmnun qaldığını bildirib. Şagirdlərlə görüş zamanı onların daha çox müəllimlik peşəsinə maraq göstərmələrindən məmnun qalıb. Məhəbbət Vəliyeva şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə rayonda fəaliyyət göstərən ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə də görüşüb, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib. Sonra nazir müavini rayon təhsil şöbəsinin inzibati binasına baxış keçirib.

Nazir müavini Masallı rayonunda da tədris ocaqlarının vəziyyəti ilə tanış olub, təhsil işçiləri, şagirdlər və valideynlərlə görüşüb. Öncə rayonunun 2 sayılı Şıxlar kəndində tikintisi davam edən modul tipli məktəbə baxış keçirən Məhəbbət Vəliyeva sonra Qərblər tam orta məktəbində olub. Masallı şəhər "Dəfinə" məktəb-liseyində də olan nazir müavini burada müəllimlərin şagirdlərlə dərşdən sonra təmənnaş məşğul olmalarını yüksək qiymətləndirib. Bunun əsl müəllim, əsl vətəndaş mövqeyi olduğunu deyib. Digah tam məktəbində də olan nazir müavini sonra valideynlərlə görüşüb. Valideynlərin təkliflərini dinləyən Məhəbbət Vəliyeva onlara məktəb-valideyn işbirliyinin vacibliyindən danışdı. Sonra həmin məktəbdə rayon məktəblərinin direktorları ilə görüşüb, bir sıra məsələlər müzakirə olub.

Nazir müavini Məhəbbət Vəliyeva istər müəllimlərlə, istərsə də direktorlarla görüşlərdə bir çox məsələlərə toxunub. Məktəbhazırlıq qruplarının əhəmiyyətindən danışan nazir müavini ərazidə yaşayan beşyaxşılıq məktəblərə cəlb olunmasının vacibliyini qeyd edib, məktəbaqədər təhsilin icbari ol-

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva Lerik, Astara, Lənkəran, Yardımlı, Masallı rayonlarında olub

masa da, zəruri olduğunu vurğulayıb. Nazir müavini, həmçinin, 2020-ci ildə ölkə üzrə məktəbhazırlıqla əhatənin 90 faizə çatdırılmasının nəzərdə tutulduğunu deyib.

Orta ümumtəhsil pilləsinin təhsilin ən əsas, ən vacib sahəsi olduğunu deyən nazir müavini 9-cu siniflərin buraxılış imtahanlarının nəticələrinin önmindən danışdı. Məktəbin əsas vəzifəsinin vətəndaş yetişdirmək olduğunu, lakin bununla yanaşı keyfiyyətli təhsil verməyin də məktəbin ümde vəzifəsi hesab edildiyini diqqətə çatdırıb.

Məktəblərdə qiymətləndirmə məsələsinə toxunan nazir müavini respublika üzrə nəticələrin də beynəlxalq qiymətləndirmə təşkilatları, məsələn PISA, PIRLS və digərləri tərəfindən aparıldığını və ilbəil nəticələrin yüksəldiyini deyib.

Məktəblərin reyting məsələsindən də söz açan nazir müavini bu reytinglərin keçirilməsində əsas məqsədin təhsil müəssisələrini rəqabətə cəlb etməklə keyfiyyətin artmasına nail olmaqdan ibarət olduğunu söyləyib.

Nazir müavini nazirliyin məktəblərdə tədrisin vəziyyəti ilə bağlı təhlillər apardığını, bu təhlillərin bir sıra məsələləri aşkara çıxardığını da bildirib: "Bu təhlillərdən nəticə çıxaran məktəblər də var, nəticə çıxarmayan məktəblər də. Elə məktəblər var ki, nəticələri get-gedə daha da pisləşir. Bu, həmin məktəblərin rəhbərlərinin məsuliyyətsizliyini, işə laqeyd yanaşmasını göstərir".

Məktəblərdə keçirilən monitorinqlərdə toxunan nazir müavini bunun yaxşı hal olduğunu, lakin monitorinqlərin nəticələri təhlil olunmursa bu monitorinqlərin keçirilməsinin heç bir fayda verməyəcəyini deyib. Məktəb rəhbər-

lərinin hər bir məsələ, göstəricilərlə bağlı təhlillər aparmasını tövsiyə edib. Şagirdlərin ibtidai siniflərdə təhsil alarkən qiymətlərinin yüksək olduğunu, lakin sonralar nəticələrin aşağı düşdüyünü deyən nazir müavini bunun ibtidai sinif müəllimlərinin şifirdilmiş qiymətlər verməsinin nəticəsi olduğunu, bu işə məktəb rəhbərlərinin nəzarət etmələrinin vacibliyini vurğulayıb.

"Müəllimlərin tədris prosesinə yanaşması, tətbiq etdikləri müasir təlim texnologiyaları, o cümlədən məktəblərin yerləşdiyi coğrafi ərazinin özünə-məxsusluğu, yerlərdə təhsilə olan münasibət bizdə region məktəbləri haqqında təsəvvürün formalaşmasına imkan yaradı. Təhsil işçiləri ilə söhbətlər zamanı çoxlu sayda faydalı təkliflər alındı. Bu səfər bizə regionlarla bağlı qərarlar verdikdə çox faydalı olacaq".

Səfər çərçivəsində bir çox məktəblərdə olduğunu deyən nazir müavini bu məktəblərdə ürəkaçan hallara rast gəldiyini qeyd edib. Səfər nəticəsində bölgələrdə təhsilin vəziyyəti ilə yerində tanış olmağın üstünlüklərindən danışdı: "Bu səfər bizdə daha çox təsəvvürlər yaradır".

Bölgənin təhsil işçiləri, məktəblilər və onların valideynləri təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyevanın ölkəmizin cənub rayonlarına səfərini, məktəbləri gəzib təhsilin vəziyyəti və tədris prosesi ilə yaxından tanış olmasını, müəllim və şagirdlərlə, təhsil ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşməsinə razılıq hissi ilə qarşılayıb, bunu Təhsil Nazirliyi rəhbərliyinin onlara göstərdiyi diqqət kimi qiymətləndiriblər.

Bunu onların "Azərbaycan müəllimi" qəzetinin əməkdaşına verdikləri qısa müsahibələr də aydın göstərir:

Çiçək Rzayeva - Lənkəran şəhər S.Kazımbəyov adına 6 nömrəli tam orta məktəbin riyaziyyat müəllimi: -Yeniləşən və müasirləşən Azərbaycan təhsili öz ziyası ilə regionları da təsirləndirmişdir. İşlədiyim Lənkəran şəhər S.Kazımbəyov adına 6 nömrəli tam orta məktəbinə bu ziyanın işığı ilə yanaşı, öz məsuliyyətini dərk edən, cəmiyyətin məktəbdən nə gözlədiyini hiss edən bir müəllim kimi XI sinifin riyaziyyat dərşində təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyevanın iştirakı mənə olan bu sevgini bir daha artırdı. Dərşin ilk dəqiqələrində özümü itirşəm də Məhəbbət xanımın səmimi, öyrədici bir mühit yaratması mənə özümə qaytarıldı. Riyaziyyat dərşimi öz istədiyim şəkildə qurmağa çalışdım. Dərşin canlılığı mənə bir daha ruhlandırdı.. Məhəbbət xanım sanki nazir müavini yox, dərşin müşahidə edən ixtisaslı bir müəllim təəsüratını mənə yaratdı. Bir müəllim kimi Məhəbbət xanıma məktəbimizə, mənə olan diqqətinə görə minnətdarlıq edirəm.

Xoşgöl Babayeva - Lənkəran şəhər R.Məmmədov adına 5 nömrəli tam orta məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi: - Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyevanın Cənub bölgəsinə, xüsusən də doğma şəhərimiz Lənkərana gəlişi təhsil işçilərinə yeni bir stimül verdi. Məhəbbət xanımın dərşində iştirakı mənə daha çox sevindirdi. Çünki bir müəllim kimi nə qədər öyrənsəm də təhsildə aparılan islahatlarla bağlı yeni tövsiyələrə, məsləhətlərə həmişə ehtiyacım olub.Məhz bu baxımdan Məhəbbət xanımın dərşində iştirakı və verdiyi tövsiyələr mənə böyük ruh yüksəkliyi yaradı. 26 il iş təcrübəsi olan bir müəllim kimi həmişə yeniliklər axtarışında olmuşam.Məhəbbət xanımın şagirdlərlə səmimiyyəti, fərdi yanaşma tərzii gələcək fəaliyyətimdə örnək olacaq, işlərinin günün tələblərinə uyğun qurulmasında mühüm rol oynayacaq.

Həbib Əlizadə - Astara rayonu Qarçıməhəllə kənd ümumi orta məktəbinin tarix müəllimi: - Nazir müavini Məhəbbət Vəliyevanın məktəbimizə qonaq gəlməsi, şagirdlərlə və müəllimlərlə görüşü bizim üçün bir ilk idi və əla keçdi . Dərşdən sonra qeyri-formal tədris fəaliyyətlərimizlə tanış olmağı və bunun vətənə xidmət olmasını qeyd etməsi şəxsən mənə üçün yaxşı motivasiyadır. Məhəbbət xanımın həmçinin 7-ci sinif şagirdimiz Elnurun yaradıcılığı ilə tanış oldu. Elnurun kartondan məhdud imkanlarla vertolyot, hərbi texnika maketlərini görən Məhəbbət xanım ona lego dəstini göndərəcəyini və Elnuru daha yaxşı gələcəyi üçün Bakıya apara biləcəklərini deməsi şagirdimiz üçün möhtəşəm sürpriz xəbər idi. Elnur deyir ki, gələcəkdə kompüter mühəndisi olmaq istəyir və dünənki görüşün və dəstəyin sevincini yaşayır. Müəllimlərimizlə də səmimi həmsöhbət olan nazir müavini məktəbimizdən pozitiv ayrıldığını dedi.

Ülkər Əlicanova - Lerik rayonu Həməməşə kənd tam orta məktəbinin müəllimi: - Nazir müavininin səfəri ilə bağlı təəsüratların çox yaxşıdır. Heç vaxt ağlıma gəlməzdi ki, nazir müavini mənə dərşində iştirak edərdi. Bu, mənə üçün ən yaxşı sürpriz idi. Məhəbbət Vəliyevanın ucqar kənd məktəblərində olması, bizim problemlərimizlə maraqlanması, dəyərli tövsiyələr verməsini çox yüksək qiymətləndirirəm.

Tələh Əkbərov - Masallı rayonu "Dəfinə" liseyinin direktoru: - Martın 6-da təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva bizim "Dəfinə" liseyinə gəldi, tədris prosesi ilə tanış oldu, tədrisin vəziyyətindən razılığını bildirdi. Nazir müavininin məktəbimizdə olması xoş təsir bağışladı, kollektivin hər bir üzvünü uğurlu fəaliyyətə motivasiya etdi. Məhəbbət xanımın liseyimizə gəlişini cənab nazirimizin məktəbimizə qayğısı kimi qəbul edir və minnətdarlığımızı bildiririk.

Təhsil naziri Ağcabədi şəhərində vətəndaşları qəbul edəcək

Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Füzuli, Xocavənd, Laçın rayon sakinlərinin nəzərinə!

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov 11 mart 2019-cu il tarixində saat 10:00-da Ağcabədi şəhərindəki Bayraq Muzeyində mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2019-cu ilin mart ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Füzuli, Xocavənd və Laçın rayon sakinlərinin qəbulu edəcək. Qəbulda Tərtər, Ağdam, Füzuli və Ağcabədi rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak edə bilərlər.

Qəbula gəlmək istəyən vətəndaşlar 5-7 mart 2019-cu il tarixlərində Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzinin 146 nömrəli telefonuna ("Qaynar xətt" xidməti) zəng etməklə və ya nazirliyin rəsmi saytının "Vətəndaşların qəbulu" bölməsinə daxil olmaqla (<http://edu.gov.az/az/contacts/request>) elektron qeydiyyatdan keçə bilərlər.

Qeydiyyatdan keçmiş vətəndaşlardan xahiş olunur ki, qəbula gəlmək istəyən vətəndaşların məsələləri dolğun ifadə edən ərizə ilə müraciət etsinlər.

Xaricdə təhsil alan gənclərin üzərinə mühüm öhdəliklər düşür

"MBA Club"un üzvləri ilə görüş keçirilib

Fevralın 28-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov dünyanın məşhur universitetlərində magistr səviyyəsi üzrə təhsil almış "MBA Club"un (Master of Business Administration) üzvləri ilə görüşüb.

Görüşdə təhsil naziri Ceyhun Bayramov son illərdə təhsil sahəsində həyata keçirilən islahat və layihələr barədə ətraflı məlumat verib, qarşıda duran hədəflərdən danışdı. Nazir bildirdi ki, təhsilin inkişafı dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindəndir. Ölkə başçısı tərəfindən təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası", digər çoxsaylı dövlət proqramları ölkəmizdə elm, təhsil və innovasiyaların inkişafı üzrə konkret hədəflərin müəyyən edilməsi və reallaşdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Daha sonra təhsil naziri qeyd edib ki, müasir dünyada davamlı və hərtərəfli inkişafın təmin edilməsində elm və təhsilin rolu sürətlə artmaqdadır. Bu baxımdan xaricdə təhsil alan azərbaycanlı gənclərin üzərinə mühüm öhdəliklər düşür. Nazir Dövlət Proqramı çərçivəsində dünyanın aparıcı universitetlərində təhsil alan azərbaycanlı gənclərin ölkəmizin gələcək inkişafına mühüm töhfələr verəcəyinə əminliyini bildirib.

Görüşdə "MBA Club"un üzvlərinin sualları cavablandırılıb, onların rəy və təklifləri dinlənilib.

Təhsil naziri Mərakeş Krallığının ölkəmizdəki səfiri ilə görüşüb

Martın 5-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov Mərakeş Krallığının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Məhəmməd Adil Embarş ilə görüşüb.

Görüş zamanı Azərbaycan Respublikası ilə Mərakeş Krallığı arasında təhsil sahəsində əlaqələrin hazırkı vəziyyəti və gələcək inkişaf perspektivləri müzakirə edilib.

Ötən ay Təhsil Nazirliyinə 17010 müraciət daxil olub

Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzinə ("Qaynar xətt" xidməti, telefon: 146) daxil olan zənglərlə və vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində 2019-cu ilin fevral ayında vətəndaşlara göstərilən xidmətlərlə bağlı statistika açıqlanıb.

Qeyd olunan müddət ərzində həmin mərkəzlərə ümumilikdə 17010 müraciət daxil olub.

Statistikaya əsasən, Telefon Məlumat Mərkəzində 14748 zəng qəbul edilib.

Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində isə bu dövrdə 2262 vətəndaşa xidmət göstərilib.

Telefon Məlumat Mərkəzinə və vətəndaşların Qəbulu Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlərin (əsasən sorğu xarakterli olub) əksəriyyəti dərhal cavablandırılıb və operativ həll olunub. Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində 1460 (482 ərizə, 978 məktub) qəbul olunub və qeydiyyatdan keçib.

Daxil olan müraciətlər daha çox tələbələrə köçürülməsi, direktorların işə qəbulu, tələbə təqaüdləri, xarici diplomların tanınması, birinci sinif qəbulu və digər bu kimi məsələləri əhatə edib.

40 qapını ısrarla döy!

Heç kimin həyat yolu, uğur yolu düz, hamar deyil. Nailiyyətə gedən insanın əngəllərlə qarşılaşması normaldır, labüddür. Heç kəs müvəffəqiyyəti əli cibində qazanmayıb. Heç bir uğurlu, qalib insan uğur zirvəsinə liftlə qalxmayıb. Fəsilərin baharı-qışı, yolların enişi-yoxuşu olduğu kimi qazanılmış uğurların da təməlinə zəhmət, təp, əngəl və göz yaşı var.

Əksər motivatorların, uğurlu insanların təsdiq etdiyi bir formül var: Müvəffəqiyyətə gedən yolun bir sirri də “İsrar etmək!”dir. İnadkarlıq deyil, ısrarlı olmaqdır. Konfutsi deyir ki, ən böyük müvəffəqiyyət yıxılmamaq deyil, yıxıldıqdan sonra yenidən dirçəlməkdir. Yəni, Marşal Yozef Pilsudskinin dediği kimi, “Məğlub olmaq, ancaq əsla təslim olmamaq... Zəfər budur” kimi düşüncə, hər uduzduğunda yenidən inamla yolunu davam etdirmək, gündüzlərin eşqinə gecələrə sinə gərmək, şərtlər necə olursa olsun, vəziyyət nə tələb edirsə-etsin, dayanma bilmədən ısrar etməkdir...

Müvəffəqiyyətli ola bilmək üçün etdiyiniz işi snamaqda ısrarlı olmaq lazımdır. Lampanı icad edən Edison təkrar-təkrar sınağın insanı necə müvəffəqiyyətə çatdırı biləcəyinə gözəl bir nümunədir. Uzun davamlı işıqlandırma üçün lampaya içərisində istifadə ediləcək dayanıqlı teli tapa bilmək üçün 700 dəfə təcrübə aparıb. Ondan niyə imtina etmədiyini soruşduqda “Mən yalnız lampanı işlətməyəcək yüzlərlə yol tapdım. Ən sonunda hə-

Şənan NƏCƏFOV

xarab olmaması üçün yeni metod təklif etdi. Burada südü 60°C-də otuz dəqiqə isidib, sürətli bir şəkildə soyutduqdan sonra südü qapalı və sterilizə olunmuş şüşə qablara qoymaq lazım idi. Bu metod hal-hazırda da istifadə olunur və onu Louis Pasteurun şərafinə “pasterilizə etmək” adlandırılır. Paster özünə inanən elm adamı idi. Başqalarının söylədikləri yox, öz doğruları ilə yaşayır və müvəffəq oluncaya qədər ısrar edərdi. Həm də elə ısrar ki, nikah mərasimi başlayınca onu ortalıqda görməkdə axtarıb laboratoriyadan tapmışdılar. Həyatını hədəfinə həsr etmiş, çoxlarının sevimlisi olmuşdu... Və illər sonra Fransada “tarixin ən böyük fransızı”-nı müəyyənləşdirmək üçün xalqın seçiminə baş vurduqda hər kəs onu göstərmişdi.

Elə isə fəaliyyətləriniz tez bir zamanda öz bəhrəsini göstərməyə, əsla vaz keçməyin. Bir müddət çalışın, bir müddət səbr edin, hər zaman inanın və heç bir zaman geri dönməyin. Müvəffəqiyyət üçün yola çıxdınızsa, ümitsizliyi bir kənara atın. İstər çətin, istər asan, bütün məqamlarda ümidə

Hədəfə çatmaq üçün bir qapıdan keçməyin lazımdır, o qapı isə bağlıdır. Bu qapını açmaq üçün heç olmasa bir dəfə döy, sonra izlə. Bu, təcrübəsizliyin yoludur. Gözlə. Açmadılarsa, səbrlə 40 dəfə döy. Bu, əzmin yoludur. Adətən nəticə verir. Verməzsə? Əzmlı olduğun qədər ağıllı və elastik olmalısan.

dəfimə çatacağam” deyib.

Glenn Cunningham 5 yaşında ayaqları dəhşətli bir şəkildə yandıqdan sonra əlil olmuş, həkimlər tərəfindən həyatın axarına buraxılmış biri idi. “Bir daha yeriməsi mümkün deyil. Heç şansı yoxdur” demişdilər. Lakin heç kim bu uşağın ürəyini və ısrarını düşünməmişdi. Əvvəl addım atmağı, sonra yeriməyi, daha sonra qaçmağı məşq etdi. Bunun üçün həyatının 20 ilini verdi. 1934-cü ildə dünya rekordunu qıraraq meydana da özünü isbat etdi. Madison Square Garden'də “Yüz ilin ən bacarıqlı atleti” oldu.

Böyük insanlar kiçik əngəllərin qurbanı olmazlar. Sonuna qədər ısrar edirlər. Əngəllərin artması onları əsla dayandırmaz. Çünki onlar gecənin tam qaralmasını günəşin doğacağına dəlalət etdiyinin yaxşı fərqindədirlər.

Əgər Henri Ford ısrarlı olmasaydı, avtomobilin əvəzinə nəşə başqa bir vasitədə istifadə edərdik. Əgər Rayt qardaşlarının inadı olmasaydı, təyyarə deyil, bəlkə də hələ də hava şarında uçardığı. “Qreham Bellin ısrarlı sınaqları olmasaydı” sözünü dilə gətirə bilmərim. Nə telefon, nə internet, nə də başqa yeniliklər olardı.

Yaddan çıxarmayaq, dahi insanlar heç nəyin mahiyyətinə vərmanın işini davam edən adi insanlardırlar. “Dahilər və autsayderlər” bestsellerinin müəllifi Malkolm Qladuelin fikrincə, öz işinin mütəxəssis olmaq üçün təxminən 10 il və yaxud 10 min saatlıq təcrübə olmalıdır. “Beatles” qrupunu götürür. Liverpullu gənclər ABŞ-a səfərə getməzdən öncə o möhtəşəm çıxış üçün 7 il hazırlaşdılar. Bunun üçün onlar hər gün 8 saat gecə klublarında, kiçik konsert zallarında çıxış ediblər. Hər gün! 8 saat! Dünyaca tanınmış qrupa çevrilənə qədər isə 1200 canlı çıxış etmişdilər.

İsrar edən insanlar hədəflərinə bütün varlıqları ilə bağlanırlar. Həyatını hədəfinə həsr edən və bütün varlığı ilə məqsədinə bağlanan bir başqa insan - Lui Paster. Həkim olmadığı üçün 1800-cü illərin həkimləri onun düşüncələrinə barmaqarası baxırdılar. Lakin kimyaçı və bakteriooloq olaraq fəaliyyət göstərən Paster isə onlara məhəl qoymayaraq çalışmalarını davam etdirirdi. Beləcə, gərgin çalışmalarının nəticəsində quduz xəstəliyinin müalicəsini tapmışdı. Paster ayrıca, içdiyimiz südü uzun müddət

sarılın. Çünki Tristan Bernardın dediği kimi, “Həyat dənizə, ümid limana bənzəyir. Fırtınalı günlərdə ona sığınaraq ayaqda qalmaq olur”.

Yekunda türk dünyasının əvəzsiz motivatorlarından biri Məminin ısrarlı olmaqla bağlı hipnotik seans, motivasiya çıxışı ilə fikrimizi tamamlayın:

Hədəfə çatmaq üçün bir qapıdan keçməyin lazımdır, o qapı isə bağlıdır. Bu qapını açmaq üçün heç olmasa bir dəfə döy, sonra izlə. Bu, təcrübəsizliyin yoludur. Gözlə. Açmadılarsa, səbrlə 40 dəfə döy. Bu, əzmin yoludur. Adətən nəticə verir. Verməzsə? Əzmlı olduğun qədər ağıllı və elastik olmalısan. Hələ də açılmadısa, yaxında gördüyün 40 qapını heç olmasa bir dəfə döy. Bu, rahatlığın yoludur. Hələ də açılan qapı yoxdursa, o 40 qapını 40 dəfə döy. Bu, qərarlı ısrarlığın yoludur. Bu dəfə açılma şansı 80%-dir. Hələ də açılan qapı yoxdursa, qərarlı və elastikliyə, bir az yaradıcılıq qatılmalısan. Bu dəfə 40 qapını 40 dəfə 40 fərqli şəkildə döy. Bu dəfə qapıların açılma ehtimalı 90%-dir. Hələ də istədiyinə çatmadısa, son olaraq zamanı silah kimi işlət. Bir müddətlik kənara çəkilib, səbrlə gözlə, yeni yaranacaq şərtləri izlə. Şərtlər keyfinə olacaq şəkildə dəyişdiyi anda bunları bir daha təkrarlar.

Uzun müddət gözləntilərin özünü doğrultmadısa, o zaman tam əks strategiya tətbiq edə bilərsiniz. Bu günə qədər etdiyiniz bütün taktikalara, addımları unut, beyindəki tozları sil, xətləri poz. Yeni yol icad et. Qapı döyən deyil, qapısı döyülən ol. İstəyən deyil, istənilən ol. Dünyanın ısrarla sənədən istədiyi bir xüsusiyyət, bacarıq, istedadın olmaması deyil. Yoxdursa, onu düzəlt. Başqalarının qapılarını sındırma, elə bir şey düzəlt ki, sən qapıda növbəyə dayansınlar. Sakitliyə çəkil. O sakitlikdə elə bir ev düzəlt ki, 40 qapısı olsun. Bir vaxtlar olduğu kimi başqalarının qapısını ısrarla döydüyün şey nə idi ki, başqalarını da eyni əzm və ısrarla sən qapını döyməyə məcbur etsin?

Ampula icad et, xərcəngin müalicəsini tap, motivasiya yaradacaq kitab yaz, kütlələri hipnoz edəcək musiqi bəstələ, göz qamaşdırıcı tablolar çək, həyat qurtaran APP-lər yarat, siqaret, narkotik, içki düşkünlüyünü yox edəcək formül qur. Düşün, icad et, düzəlt! Get yoxla, qapı döyülmü?

Təhsil Nazirliyi, “Bakcell” və AzEduNet arasında əməkdaşlıq protokolu

Martın 5-də Təhsil Nazirliyi, “Bakcell” və AzEduNet şirkətləri arasında əməkdaşlıq haqqında protokolun imzalanması mərasimi keçirilib. Əməkdaşlıq protokolunu təhsil nazirinin müavini İdris İsayev, “Bakcell” şirkətinin baş icraçı direktoru Nikolai Beckers və AzEduNet şirkətinin direktoru Natiq Yəhyayev imzalayıb.

Protokolun imzalanmasında məqsəd ucqar kəndlərdə yerləşən, şagird sayı 60-a qədər olan 700-ə qədər ümumtəhsil müəssisəsində Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsi vasitəsi ilə internet və şəbəkə xidmətlərinə çıxışın təmin edilməsidir.

Əməkdaşlıq çərçivəsində hər ümumtəhsil müəssisəsi “Bakcell” şirkəti tərəfindən təminatlı olaraq 3 il müddətində inzibati-idarəetmə məqsədləri üçün aylıq internet trafiki və data kart, Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsinin operatoru olan AzEduNet şirkəti tərəfindən isə şəbəkənin resurslarına limitsiz çıxış imkanı və texniki dəstək xidməti ilə təmin ediləcək. Tərəflər həmçinin “Bakcell” şirkətinin təhsil sahəsinə aid korporativ sosial məsuliyyət layihələri çərçivəsində birgə əməkdaşlıq sərəflərini daha da gücləndirəcəklər.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini

İdris İsayev bildirib ki, müasir təhsil konsepsiyasının uğurlu icrasını şərtləndirən amillərdən biri təhsil müəssisələrinin şəbəkə infrastrukturuna ilə təmin olunmasıdır. Bu baxımdan ölkədə ən böyük daxili təhsil şəbəkəsi olan və tədris prosesində innovativ mexanizmlərin tətbiqi üçün geniş imkanlar yaradan Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsinin genişləndirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Nazir müavini qeyd edib ki, son illər şəbəkəyə qoşulmuş təhsil müəssisələrinin internet və intranet xidmətləri ilə təminatı, elektron təhsil resursları və idarəetmə sistemləri ilə təchiz edilməsi, tədris prosesində nəzarətin və qərarvermənin rəqəmsallaşdırılması istiqamətləri üzrə işlər həyata keçirilir.

“Bakcell” şirkətinin baş icraçı direktoru Nikolai Beckers bu əməkdaşlığın ölkədə təhsilin inkişafı və müasir texnologiyaların tətbiqi baxımından strateji xarakter daşdığı vurğulayıb. Nikolai Beckers diqqətə çatdırıb ki, “Bakcell” özünün genişmiqyaslı korporativ sosial məsuliyyət fəaliyyəti çərçivəsində Azərbaycan gənclərinin təhsili və peşəkar inkişafını diqqətdə saxlayır və ölkədə təhsilin inkişaf etdirilməsinə töhfə verməyə çalışır. “Bakcell”-in baş icraçı direktoru Təhsil Nazirliyi ilə birgə fəaliyyətin uğurlu olacağına əminliyini bildirib.

Tədbirdə “Bakcell” və AzEduNet şirkətləri tərəfindən ucqar kəndlərdə yerləşən ümumtəhsil müəssisələrinin təminatlı şəbəkə imkanları ilə təminatı yüksək qiymətləndirilib.

“Bakı Dövlət Universiteti-100: tarix və gələcəyin tandemi”

Lənkəran Dövlət Universitetində “Novruz mühazirələri”

← Əvvəlki səh.1

Universitetin ilk rektoru Kazan Universitetinin professoru, məşhur cərrah V.I.Razumovski olub.

Bundan 72 il sonra, 1991-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin filialı kimi yaradılan Lənkəran Dövlət Universiteti Nazirlər Kabinetinin 1992-ci il 23 iyul tarixli 403 sayılı sərəncamı ilə müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş Azərbaycan Respublikasının ilk dövlət statuslu ali məktəbi kimi fəaliyyətə başlayıb. Beləliklə, müstəqilliyini ilk dəfə elan edən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk universiteti müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan Respublikasının ilk dövlət statuslu ali təhsil müəssisəsində 2019-cu ilin “Novruz mühazirələri”nin mövzusu olub.

Yeni universitetin müasir ənənəsi

Mühazirə iştirakçıları əvvəlcə Lənkəran Dövlət Universitetinin 2 saylı tədris korpusunda laboratoriya və auditoriyalar, müəllimlər üçün istifadəyə verilən qonaq evi, turizm tədris-təcrübə bazasına baş çəkib, həmçinin 160 yerlik tələbə yataqxanası və tədris korpusunun tikintisi ilə tanış olublar. “Kimya”, “Biologiya”, “Baytarlıq”, “Qida məhsulları texnologiyası”, “Qida təhlükəsizliyi və ekologiyası”, “Aqrokimya” laboratoriyaları, sitrus bağı ən müasir universitet olmağa iddialı Lənkəran Dövlət Universitetində yaradılmaqda olan təhsil mühitindən və şəraitindən xəbər verir. Elə tələbələr də laboratoriyalardakı şəraitdən, yeməknaxadakı xidmətdən və ümumiyyətlə, universitetdə tədrisin keyfiyyətindən razıdırlar.

“Yüksək bal toplasam da, müəllimliyi seçdim”

Kimya müəllimliyi ixtisası üzrə təhsil alan I kurs tələbəsi Samir Səfərov laboratoriyadadır. Dediyyə görə, mütəmadi olaraq yeni texnikalarla işləyir və elə universitetdə təcrübə keçirir: “Müəllimliyi seçdim, özü də Lənkəran Dövlət Universitetində. Üstəlik, kor-koranə seçmədim. Ali məktəbə qəbul olunmazdan əvvəl universitetləri araşdırdım və burada yaradılmaqda olan şəraitlə bağlı məlumat əldə etdim. İxtisas seçimi zamanı da elə birinci yerdə LDU-da kimya müəllimliyi ixtisasını yazdım və qəbul olundum. Qeyd edim ki, orta təhsilimi Lerik rayonunda almışam. Kimya müəllimi Rakim Cabbarovun dərş prosesində öyrətdikləri ilə, yeni əlavə hazırlıqlara getmədən bu fənn üzrə maksimum nəticə göstərib, 515 bal topladım. Müəllim kimyanı da sevdi, müəllimliyi də. Müəllimlik ixtisasını seçməyim müəllimimə və bu peşəyə olan sevgimdən irəli gəlir”.

LDU-nun həyatında BDU-nun yaşı qədər ağac

Universitetin turizm tədris-təcrübə bazasının ərazisində BDU-nun 100 illik yubileyi münasibəti ilə 100 ağac əkilib.

Sonra Lənkəran Dövlət Universitetinin akt zalında Azərbaycanın Xalq artisti Nürəddin Mehdiyanın təqdimatı ilə “Novruz mühazirələri” başlayıb.

Öncə Lənkəran Dövlət Universitetinin rektoru vəzifəsini icra edən Natiq İbrahimov işt-

raqçıları salamlayıb. “Novruz mühazirələri”nin əhəmiyyətindən bəhs edən N.İbrahimov belə tədbirlərin davamlı olacağına əminliyini ifadə edib.

Azərbaycan elm tarixinin parlaq səhifəsi

Tarix elmləri doktoru, professor Anar İsgəndərovun təqdimatında “Bakı Dövlət Universiteti-100: tarix və gələcəyin tandemi” adlı “Novruz mühazirəsi” dinlənilib. Mühazirəçi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan Bakı Dövlət Universitetinin milli özünüdərkən inkişafındakı rolu, tarixi bərdə danışdı: “Bakı Dövlət Universitetinin keçdiyi şərəfli yol Azərbaycan elm tarixinin parlaq səhifəsidir. Bu, tək-cə elm-təhsil ocağı deyil, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının taleyində önəmli rol oynayan bütün məsələlərdə öncül və birinci olan ali təhsil müəssisəsidir”.

Professor, həmçinin, BDU ilə bağlı maraqlı statistik məlumatlar açıqlayıb: “100 illik tarixi dövründə BDU-nu 174500 tələbə bitirib. Bu da bir daha sübut edir ki, Azərbaycanda elə dövlət qurumu yoxdur ki, orada BDU məzunu olmasın”.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva xalqımızın müqəddəs bayramı olan Novruzun milli-mənəvi varlığımızın qorunmasındakı rolundan, Təhsil Nazirliyi tərəfindən 2016-cı ildən ənənəvi olaraq keçirilən “Novruz mühazirələri”nin əhəmiyyətindən bəhs edib. Nazir müavini ənənələrin yaşadılmasının vacibliyini vurğulayaraq, bu məsələdə təhsilin üzərinə düşən məsuliyyəti xüsusi vurğulayıb: “Bizdən əvvəlki nəsillər ən ağır mərhumiyyətlərə qatlaşıb, minbir çətinliklər bahasına müstəqilliyimizi əldə ediblər. Bu gün hər universitetdə gördüyümüz imkanı, müstəqil dövlətdə yaşamağın xoşbəxtliyini məhz onlara borcluuyq. Bu müstəqilliyi bundan sonrakı nəsillərə ötürmək isə bizim üzərimizə düşən vəzifədir. Bu mənada ən böyük məsuliyyət təhsilin üzərinə düşür. Çünki məhz təhsil cəmiyyətin inkişafı və tərəqqisini təmin edir. Məhz təhsil sahəsində çalışanlar ənənəni yaşatmağı, gələcək nəsillərə ötürməyin yollarını öyrədir. Odur ki, böyüməkdə olan nəsillər təlim-tərbiyəsi ilə məşğul olan hər kəs bunu bilməli və tətbiq etməlidir”.

Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyinə həsr olunan “Novruz mühazirələri” çərşənbə tonqalının başında tamamlandı. Təhsilin 100 illik ağrı-acısını çərşənbə axşamlarının ən isti və işıqlı ənənəsi olan Novruz tonqalında yandırmayacağı...

“Azərbaycan müəllimi”

Hədəf tədqiqat universitetidir

Ədalət MURADOV,
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) rektoru,
iqtisad elmləri doktoru, professor

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası", həmin strategiyanın həyata keçirilməsi ilə bağlı "Fəaliyyət Planı", eləcə də "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı" universitetlərin inkişaf istiqamətlərini müəyyən etmişdir.

Bu istiqamətlərdən biri universitetlərin elm, tədqiqat mərkəzinə çevrilməsidir. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) də tədqiqat universitetinə transformasiya edilməyi hədəfləyir.

Bu məqsədə nail olmaq üçün hansı işlər görülmüşdür? İlk olaraq universitetlərdə səmərəli elmi tədqiqatların təşkili məsələsini müzakirə etmək məqsədilə Nobel mükafatı laureatı Əziz Sancarın iştirakı ilə beynəlxalq konfrans düzenləndi. Konfransda başda Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri olmaqla "Clarivate Analytics" nümayəndələri çoxlu xarici mütəxəssislərlə birlikdə bu istiqamətdə ən aktual məsələlərə aydınlıq gətirildi.

Regionda ilk dəfə müəllimlərin reyting sistemi tətbiq edildi və həmin reytingdə elmi tədqiqatların payı əvvəlki 40 faizdən hazırda 70 faizə qədər yüksəldildi.

Nüfuzlu, impaktı yüksək olan jurnallarda çap edilmiş məqalələrə görə 4000 manata qədər qonorar vermək haqqında qərar verildi. Məlumat üçün bildirək ki, yalnız 2018-ci ildə 2017-ci ilə müqayisədə belə qonorarın həcmi 34 dəfə artmışdır.

"Clarivate Analytics" ekspertləri tərəfindən UNEC müəllimlərinə nüfuzlu jurnallarda məqalə çap etdirilməsi yollarına dair iki təlim təşkil edildi. Ölkədə ilk dəfə TEDx və tələbələr arasında elmin cəlbədiciliyini artırmaq üçün Science Slam konfransı keçirildi. Gənc alimlər şurası yaradıldı, UNEC Ekspert jurnalı təsis edildi, Diskurs.az virtual iqtisadi forumu təşkil edildi.

UNEC-də 22 tədqiqat mərkəzi yaradıldı və həmin mərkəzlər UNEC-də tədqiqat fəaliyyətinin əsası kimi görünür. Həmin tədqiqat mərkəzlərinin bəzi nailiyyətlərini də qeyd etmək yerinə düşərdi. "UNEC inkişaf iqtisadiyyatı" Tədqiqat Mərkəzi dünya iqtisad elmi tarixində ilk dəfə Azərilight neftinin dünya bazar qiymətinin proqnozlaşdırılması modelini qurmuşdur. Bu layihə SOCAR-ın sifarişində yerinə yetirilmişdir. Qürurla demək istəyirəm ki, bu layihənin nəticəsi kimi hazırlanmış monoqrafiya "Springer" nəşriyyatı tərəfindən çapa qəbul edilmiş və martın 29-da işıq üzü görəcəkdir. Həmin kitab artıq Springer və Amazonada sifarişlər üçün yerləşdirilmişdir.

Başqa bir tədqiqat mərkəzi "UNEC Empirik tədqiqatlar mərkəzi"nin tələbələrə birlikdə apardığı tədqiqatın nə-

ticələri Scopus indeksli jurnalda dərc edilmişdir. Bu, UNEC tələbələrinin nüfuzlu və indeksli jurnalda məqaləsinin dərci baxımından UNEC üçün bir yenilik və ciddi uğurdur.

2017-ci ildə UNEC Tədqiqat Fondu təsis edildi və bu fond tərəfindən bir sıra ciddi tədqiqat layihəsi həyata keçirilmişdir.

Bir necə gün əvvəl Web of Science və Scopus indeksli olan beynəlxalq "ESD" konfransı UNEC ev sahibliyi etmiş və həmin konfransa UNEC əməkdaşlarının 147 məqaləsi qəbul edildi ki, bu da böyük uğur sayıla bilər. Tərkibində dörd şöbə olan UNEC elmi fəaliyyətin təşkili və idarəedilməsi departamenti və ilk dəfə olaraq Elm-metriya şöbəsi yaradılmışdır.

2030-cu ildə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin 100 yaşı tamam olacaq və bu tarixlə bağlı əsas hədəfləri özümdə ehtiva edən "UNEC-100" strategiyası qəbul edilmişdir. Həmin strategiyaya uyğun olaraq UNEC Beynəlxalq Beyin Mərkəzinin yaradılması, Scopus indeksli UNEC beynəlxalq konfransın təşkil edilməsini ortamüddətli dövrdə qarşıda duran əsas vəzifə kimi müəyyən edilmişdir.

UNEC müəllimlərinin ingilis dilində elmi məqalələr yazmaq bacarığını formalaşdırmaq məqsədilə British Council ilə bağlanmış müqaviləyə əsasən 25 müəllim üçün "Akademik ingilis dili" kursuna 10 gün əvvəl start verilmişdir.

Keçən dövr ərzində görülmüş işlərin nəticəsi nə oldu?

2019-cu ilin yanvarında açıqlanan "Google Akademik" istinadlara görə UNEC ardıcıl olaraq ikinci dəfə Azərbaycanda universitetlər arasında sitatların sayına görə birinci yeri yüksəlmişdir. Sonuncu QS inkişaf etməkdə olan Avropa və Mərkəzi Asiya reytinginə əsasən UNEC Akademik reputasiya göstəricisinə əsasən regionun 101-ci ən yaxşı universiteti seçildi.

Web of Science-də çap olunmuş məqalələrin sayı 2014-cü ilə müqayisədə 2018-ci ildə 9 dəfə artmışdır.

Sevindiricidir ki, təkcə 2018-ci ildə Web of Science-ə daxil olan mənbələrdə UNEC müəllimlərinin çap olunmuş məqalələrinin sayı 1992-2014-cü illəri əhatə edən 22 ildə çap olunmuş məqalələrin sayından çoxdur.

Nüfuzlu elmi jurnallarda nəşrlərinin sayının ilbəl artmasına və dünya elm məkanına uğurlu inteqrasiya edilməsinə görə "Clarivate Analytics" UNEC-i "Web of Science Awards - 2018" və "Most progressive universities in Web of Science for the last 3 years" mükafatları ilə təltif edilmişdir. Belə ki, "Clarivate Analytics"-in məlumatına əsasən UNEC-in 1991-2018-ci illərdə "Web of Science"ə daxil edilən elmi əsərlərinin 56 faizi məhz son 3 ilin payına düşür.

Bütün bu uğurlara baxmayaraq elmi fəaliyyət sahəsində vəziyyət universi-

tetimizin hədəflərindən uzaqdır və UNEC-in mövcud potensialına cavab vermir.

UNEC-in zəif yerlərini aşkar etməyi öyrənməli, etiraf edəcək qədər güclü olmalı və zəif yerlərinin gələcəkdə güclü tərəfinə çevirməyi bacarmaq üçün ciddi işlər davam etdirilməlidir. Bu gün UNEC-də hələ də aradan qaldırılmayan zəif yerlər nədir?

QS beynəlxalq reyting agentliyinin hesabatına görə, UNEC-in ən zəif yerlərindən biri elmi tədqiqat və araşdırmalar olduğu qeyd edilir. QS dünya universitetlərinin reytingində 20 faiz və regional reytingdə 5 faiz çəkisi olan "məqalələrə görə sitat sayı" göstəricisi üzrə UNEC hələ də belə bal əldə edə bilmir. Bunun əsas səbəbi SCOPUS-da bu göstərici üzrə son 5 ildə UNEC-in ən azı 150 məqaləsinin olmamasıdır. Bununla bağlı maraqlı fakt: 2014-2018-ci illəri əhatə edən son 5 ildə "Web of Science"-də universitetimizin əməkdaşlarının məqalələrinin sayı 55 olmuşdur. Bu göstərici 2009-2013-cü illəri əhatə edən 5 ildə çap olunan məqalələrin sayından 5 dəfə, 2004-2008-ci illəri əhatə edən daha əvvəlki dövrdə çap olunan məqalələrin sayından 7 dəfə çox olmuşdur. Hesab edirəm ki, 82-si elmlər doktoru, 441-i fəlsəfə doktoru olmaqla 818 müəllimin çalışdığı UNEC-də 5 il ərzində 150 məqalənin Scopus-da çap edilə bilməməsi ciddi siqnaldir və bu, görülmüş işlərin hələ də yetərli olmadığını göstərir.

Əminəm ki, universitetimizdə bu vəziyyətin öhdəsindən gəlmək üçün yetərli potensial mövcuddur. Bəllidir ki, tədqiqatçılar öz elm sahələrini çərçivəsində çalışırlar. Onların işi ondan ibarətdir ki, məlum olmayan məlumatı tapmaq, tədqiqatçı kimi fəaliyyət göstərmək o deməkdir ki, elm hələ də bəlli olmayı aydınlaşdırmaq bacarsın. Etiraf edək ki, bir sıra "tədqiqatlar" hələ də formal xarakter daşıyır. Tanınmış Stiven Xoking deyirdi ki, "Biliyin əsas düşməni məhz bilik illüziyasıdır" və UNEC hələ də bu düşməni qalib gələ bilməmişdir.

Bildiyimiz kimi, tədqiqatçılar təkcə öz laboratoriyalarında, tədqiqat məkanlarında deyərli vaxtlarını yalqızlıqda, tənhalıqda keçirmirlər. Tədqiqatçı toplum tərəfindən aparılır və bu toplumda əqli əmək bölgüsü mövcuddur. Hər bir tədqiqatçı öz sahəsində mütəxəssisdir və elmi bilik bütövlükdə toplum çərçivəsində formalaşır və paylaşılır. Belə bölgü o deməkdir ki, hər bir tədqiqatçı ancaq ona aid olan kiçik məlumat daşıyıcısıdır və toplumun bilimi və yaxud tədqiqatın nəticəsi hər bir tədqiqatçının nəticələrinin sadəcə bir parçasıdır. Əqli əmək bölgüsü o deməkdir ki, toplum ona daxil olan bütün tədqiqatçıların toplam nailiyyətlərini özümdə ehtiva edir. Həqiqətdir ki, UNEC-də hələ də elm toplumunun formalaşdırılması istiqamətində görülmüş işlər gözəllənən nəticəni verməmişdir.

Bəllidir ki, tədqiqatlar sübuta əsaslanır. Sübut isə müxtəlif formada bir-birə müşahidə və yaxud məntiqi nəticə ola bilər. Ancaq təcrübə göstərir ki, tədqiqatçıların nəticələrinin böyük əksəriyyəti nə müşahidələrə, nə də ki, məntiqi nəticələrə əsaslanır. Daha çox nəticələr elm sahəsində tanınmışların elmi nüfuzuna əsaslanır. Təəssüflər ki, UNEC hələ də belələrinin nüfuzundan faydalanmağı oyrənmə bilməmişdir.

Diqqəti cəlb edən digər məsələ tədqiqatçılara görə konfranslar, seminar, simpoziumlarda iştirak xərclərinin ödənilməsi məsələsidir. Sırr deyil ki, bu məqsədlər üçün maliyyə vəsaitləri əsasən tədqiqatçı olmayan digər şəxslərə, təşkilatlar tərəfindən ödənilir. Bu və digər tədqiqatçı, elmi tədbirdə iştirakçı maliyyəyə bənzərən şəxslər və təşkilat əmin olmalıdır ki, həmin tədqiqatçının maliyyəyə bənzərən fərdi investora və

yaxud daha böyük topluma fayda verə bilər. Etiraf edək ki, UNEC hələ də tədqiqatları maliyyəyə bənzərən investitorların və ya təşkilatların marağına düşməmişdir.

Biliklərin qarşılıqlı asılılığı bu gün daha aydın görünür. Bir sıra elm sahələri o qədər sayda istiqamətləri və bilik həcmi özümdə ehtiva edir ki, elmi tədqiqat aparmaq üçün zəruri olan bütün bilikləri bir alimin mənimsəməsi mümkün deyil. Bu gün tədqiqatçılar öz tədqiqatlarında digərlərindən daha çox asılıdırlar və bu müxtəlif elm sahələrini təmsil edən tədqiqatçıların əməkdaşlığını qaçılmaz edir. Bir elmi məqalənin müəlliflərinin sayı 1950-ci ildən 2014-cü ilə qədər, demək olar ki, 4 dəfə artaraq 1950-ci ildəki 1,5 müəllifdən 2014-cü ildə 5,5 müəllifə qədər artmışdır. Təəssüf ki, bu gün müxtəlif elm sahələrini təmsil edən müəllim və əməkdaşların birgə tədqiqat nümunələrini UNEC-də tapmaq çətinidir.

Universiteti ali təhsil müəssisəsi kimi digər təhsil müəssisələrindən fərqləndirən əsas cəhət tədrislə yanaşı, universitetlərdə tədqiqatların aparılmasıdır. Tədqiqat prosesinə təhsilalanlar (bakalavr və magistrlər) cəlb edilməyə qədər ciddi nailiyyət mümkün görünür. UNEC-də təhsilalanların birgə elmi tədqiqatlara cəlb edilməsi və təqribən 20 min tələbənin, gənc beynin potensialının reallaşdırılması üçün görülmüş işlər hələ də öz nəticəsini verməmişdir.

Xuxarıda qeyd edilənləri əsas tutaraq UNEC-də ciddi elmi tədqiqatlara əlavə stimullar yaratmaq üçün ən qısa vaxtda aşağıdakı tədbirlərin görülməsi məqsədəuyğundur:

1. UNEC-də ancaq pedaqoji fəaliyyətə məşğul olan müəllimləri və pedaqoji fəaliyyətə yanaşı həm də ciddi tədqiqat aparan müəllimləri fərqləndirmək və bunun üçün obyektiv və şəffaf meyarları özümdə ehtiva edən qaydaların hazırlanması vacib çatmışdır.

2. Nüfuzlu xarici universitetdə bir il müddətinə qədər tədqiqat aparmaq üçün dəvət almış UNEC müəllimlərinin UNEC-dəki əməkdaşlarının xaricdə tədqiqat apardığı müddətdə saxlanılması məsələsi müsbət həll oluna bilər.

3. Xuxarıda qeyd edilənləri kimi, impaktı yüksək olan jurnallarda çap olunmuş məqalələrə görə UNEC-də 4000 manata qədər qonorar verilir. Bu qaydanın həm də UNEC-də təhsil alanlara - bakalavrlara, magistrlərə və doktorantlara şamil edilməsi faydalı olar.

Yekunda məlumat üçün qeyd edim ki, Prezident İlham Əliyev cəmiyyətin inkişafında elmin əhəmiyyətini nəzərə alaraq 2018-ci il 9 aprelə imzaladığı sərəncamla mart ayının 27-si Azərbaycan Respublikasında Elm Günü elan edilmişdir. Bu sərəncamı və sərəncamdan irəli gələn vəzifələri əsas tutaraq 27 fevral-27 mart tarixində UNEC-də elm ayıdır keçirilir. Bununla bağlı 27 fevralda elm ayığının açılışına həsr edilmiş konfrans keçirilmişdir. Bütövlükdə elm ayığı çərçivəsində UNEC-də 22 tədbir, o cümlədən "Yeni elm sahələri-ekonofizika", "Elm haqqında Elm", "İqtisadiyyat üzrə Nobel laureatları", "Elmi fəaliyyətin institusional sistemi", "Qeyri-müəyyənlik şəraitində makroiqtisadi göstəricilərin qarşılıqlı əlaqələrinin və vergi yükünün qiymətləndirilməsi", "Azərbaycanda rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişaf perspektivləri", "İslam maliyyəsi", "Tələbələr elmi fəaliyyətə cəlb edilməsi" və digər maraqlı mövzulara həsr edilmiş müzakirələr keçirilir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu konfrans Azərbaycanda ilk dəfə "Nəyi bilmirik" formatında keçirilmiş və elmi tədqiqatların təşkili, aparılması, nəticələrinin saxlanması və ötürülməsi ilə bağlı suallara aydınlıq gətirmişdir.

ADNSU Cərrahpaşa Universiteti ilə əməkdaşlıq edəcək

Rektor Mustafa Babanlı Türkiyənin bu nüfuzlu ali məktəbində olub

Avrasiya Universitetləri Birliyinin 27 fevral-1 mart tarixlərində İstanbulda keçirilən "IV Avrasiya Ali Təhsil Zirvə Görüşü"ndə iştirak edən Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) rektoru, professor Mustafa Babanlı fevralın 28-də Türkiyə Cümhuriyyətinin ən nüfuzlu ali məktəblərindən biri olan Cərrahpaşa Universitetində olub və ali məktəbin rektoru, professor Nuri Aydınla görüşüb.

Cərrahpaşa Universitetinin rektoru Nuri Aydın rəhbərlik etdiyi ali məktəb haqqında, tədris prosesi, gerçəkləşdirilən layihələr barəsində məlumat verib. Hazırda Türkiyədə 206 universitetin fəaliyyət göstərdiyini qeyd edən rektor N.Aydın Cərrahpaşa Universitetinin ölkə üzrə ali məktəblərin ilk beşliyində yer aldığını, bəzi ixtisaslar üzrə isə birinci yeri tutduğunu vurğulayıb. O, Cərrahpaşa Universitetində əcnəbi tələbələrin də təhsil alması üçün geniş imkanların olduğunu qeyd edərək hazırda universitetdə 170 nəfər azərbaycanlı tələbənin oxuduğunu bildirdi.

Semimi qəbula görə Cərrahpaşa Universitetinin rektoru, professor Nuri Aydınla təşəkkür edən ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı rəhbərlik etdiyi universitetin neft sənayesi və texniki-texnologiya ixtisasları üzrə mütəxəssislərin hazırlanması sahəsində zəngin təcrübəyə malik olduğunu bildirdi. ADNSU-nun təqribən 100 illik tarixi ərzində geologiya, neft-qaz mədən, neft-mexanika, energetika sahəsində qazandığı elmi nailiyyətlərin dünya miqyasında bu elmlərin inkişafına verdiyi töhfə haqqında danışan rektor M.Babanlı hazırda ali məktəbdə gerçəkləşdirilən layihələr, o cümlədən HPC və Lazer Mərkəzləri, "Eazi START" Startap və İnnovasiya Mərkəzi haqqında məlumat verib. Rektor həmçinin ADNSU-da tədris prosesi, qəbul haqqında danışaraq universitetdə əcnəbi tələbələrin təhsil alması üçün mövcud geniş imkanlar və onilliklər ərzində qazanılmış zəngin təcrübənin olduğunu vurğulayıb.

Görüşdə həmçinin ADNSU ilə Cərrahpaşa Universiteti arasında əməkdaşlıq məsələləri, o cümlədən birgə elmi işlərin aparılması, tədris proqramlarının razılaşdırılması, tələbə və müəllimlərin mübadiləsinə dair müzakirələr aparılıb.

Az.TU yeni ERASMUS+KA2 layihəsinin icrasına başladı

Layihə nəqliyyat servisi üçün böhran və risklər mühəndisliyinə həsr olunub

Azərbaycan Texniki Universitetinin (AzTU) prorektoru, professor Sübhan Namazov, Beynəlxalq əlaqələr departamentinin direktoru, dosent Məziyyə Ağayeva, "Avtomobil daşımaları və yol hərəkətinin təşkili" kafedrasının dosenti Fuad Daşdəmirov Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi və Polşa Texnologiya Universitetinin koordinatoru olduğu "Nəqliyyat servisi üçün böhran və risklər mühəndisliyi (CRENG)" Erasmus+ KA2 layihəsinin ilk toplantısında iştirak etmək üçün 27-28 fevral 2019-cu il tarixində Polşada ezamiyyətdə olublar. Layihədə 6 ölkənin - Polşa, Almaniya, Fransa, Ukrayna, Azərbaycan və Türkmənistanın universitetləri iştirak edirlər. Layihənin icrasında Azərbaycandan beş tərəfdaş qurum təmsil olunur: Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Texniki Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti və Bakı Nəqliyyat Agentliyi.

Layihənin açılışında Azərbaycan Respublikasının Polşa Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, AzTU-nun məzunu Həsən Həsənov çıxış edərək, Azərbaycan və Polşa universitetləri arasındakı əməkdaşlığın yüksək perspektivi olduğunu, bunun üçün lazımı köməkliklərini göstərəcəyini vurğulayıb.

İki günlük toplantıda üç il davam edəcək layihənin məqsəd və vəzifələri, tərəfdaşların layihədəki yeri və rolu, layihənin sonunda əldə olunacaq nəticələr və təşkilatı-idarəetmə mövzusunda çıxışlar olub. Tərəfdaş təşkilatların nümayəndələri, o cümlədən AzTU-nun Beynəlxalq əlaqələr departamentinin direktoru, dosent Məziyyə Ağayeva çıxış edərək, təmsil etdiyi universitet haqqında və layihə ilə bağlı görülmüş işlər barədə məlumat verib.

Toplantının sonunda səfir Həsən Həsənovun təşəbbüsü ilə nümayəndə heyəti Polşanın Varşava şəhərinin bir parkında iki gərkəmli hərbiçinin - azərbaycanlı Vəli bəy Sadiq bəy oğlu Yadigarov və polyak Maciej Sulejman Sulkiwicz adına qoyulmuş büstü ziyarət edib və həmin şəxslərin həyatı haqqında geniş məlumatlandırılıb.

Müəllimin peşəkar fəaliyyətində özünütəhlil və özünüqiymətləndirmə

Günel BAYRAMOVA,

Bakı Mühəndislik Universitetinin ingilis dili müəllimi

“21-ci əsr texnologiyalar dövrüdür”. Yəqin ki, bir çoxumuz hər gün bu cümləni eşidir, yaxud oxuyuruq. Lakonik də olsa, çağımızın ən gözəl açıqlamasıdır bu sözlər. Texnologiyaların sayəsində gündəlik həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilən digər bir həqiqət isə sosial şəbəkələrdən istifadə məsələsidir. İnsanların niyə sosial şəbəkələrə üz tutduqları barədə keçirilən sorğuda verilən cavablar isə bir-birindən fərqlənir. Sosial şəbəkədə olan insanlardan onların əslində kim olduqlarını soruşsaq, onlar özləri olduqlarını iddia edirlər. Halbuki özləri deyil də, avatların onları ictimaiyyətə təqdim etdiklərinin fərqi deyildir. Sosial şəbəkələrdə olan insanların əksəriyyəti real həyatda olduqlarından olduqca fərqlənirlər. Buna səbəb olan amillər çoxdur. Türk ailə və evlilik terapisti Serhat Yabancı belə insanları “vitrin həvəskarı” adlandırır. Bu insanlar dükanın içi ilə deyil, daha çox çölü ilə maraqlanırlar. Ziyarətçiləri dükana əlində olan mallarla deyil, onların bəzək-düzəkli reklamları ilə cəlb edir. Təbii ki, bu sehr insanlara məkana gələndə qədr davam edir. Vitindəki malların dükanın içindəkilərlə əlaqəsi olmadığını gören müştəri, şübhəsiz ki, həmin məkanı düşünmədən tərk edir. Sosial şəbəkələrdə insanlar bəlkə də şanslıdırlar, çünki izləyicilər sadəcə onların vitrinindən xəbərdar olurlar. Ancaq əfsuslar olsun ki, real həyatda və işimizdə bu qədər üstünlük sahibi olmaq mümkün deyil.

Bu aktual məsələ əslində bizə bir sıra məsələlərdə dəstək ola, yeni fikirlər gətirə bilər. Məsələn, özünüqiymətləndirmə mövzusunda bir sıra məqamlardan yararlanıla bilər. Sadəcə misal olaraq videobloggerləri göstərmək olar. Ən məşhur və o cümlədən çox sayda izləyicisi olan videobloggerlərin kanalına göz gəzdirdikdə maraqlı bir məqam nəzərə çarpır. Bu insanlar hər zaman belə uğurlu və gündəmdə olmaqları. Hətta 10-15 izləyicisi ilə bu işə başlayırlar.

Türk Youtube bloggeri Barış Özcan buna ən gözəl nümunələrdən biridir. Barış Özcan hər həftə əsas məzmun olaraq mürəkkəb texnoloji konsepsiyaları və sosial problemləri öz videolarında sadələşdirilmiş dildə izah etməyə çalışır. Bu bloggerin 8 il əvvəl paylaşdığı videonun 17.000 baxış sayı olduğu halda, hazırkı videolarına orta hesabla 1 milyon insan baxıb. Bu, o deməkdir ki, Özcanın birinci videosunu ilk paylaşdığı zaman izləyən insan sayı hələ 17.000-dən də az idi. Buna səbəb həm həmin dövrdə Youtube istifadəçilərinin sayının az olması, həm də bloggerin o qədər də tanınmaması

ola bilər. Bu, o deməkdir ki, zaman keçdikcə, Özcan məşhurlaşdı və sonradan onu izləməyə başlayan insanların bir hissəsi yeni videolarla yanaşı, keçmiş videoları da izləyib və baxış sayı artmışdır. Bəs Barış Özcan buna necə nail oldu? Necə oldu ki, sıradan bir yeniyetmə məktəbli, bir tələbə, bir həkim, bir müəllim, bir ana, bir ata və s. onu izləməyə başladı? Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, bu blogger texnologiyaya və sosiologiyaya kimi iki olduqca mürəkkəb olan sahəni insanları üçün daha anlaşılınan dillə və dövrün mövcud problemlərinin həlli yollarının əsasında biz, yeni insanlarda olduğunu vurğulayaraq çatdırır. Bu, onu göstərir ki, izləyicilərin yaşı, peşəsi, xarakteri bu videoları anlamaq üçün çətin deyil və hər kəs bu biliklərdən faydalana bilər.

Digər bir məsələ isə Özcanın və bir çox məşhur bloggerin müraciət etdiyi özünüqiymətləndirmə üsuludur. Bloggerlərin əksəriyyəti etiraf edir ki, imkan olduqca əvvəlki videolarını açıb izləyir və özlərini təhlil edərək nöqsanlarını görməyə çalışırlar. Bu, onlara özlərinə tənqidi yanaşmağa və hansı yollardan keçərək işlərini təkmilləş-

dirtdiklərini xatırlamağa kömək edir. Əslində hər birimiz gündəlik həyatımızda bu üsulu tətbiq edə bilirik, bəlkə də artıq edirik.

6 il bundan əvvəl müəllimlik fəaliyyətimə müşahidə etmək üçün bir metoddan istifadə etməyə başladım və bu, mənim işimdə ənənəyə çevrildi. Hər semestrin sonu, *Academic Writing* fənnini tədris etdiyim qruplarda tələbələrə mənə ingilis dilində esse yazmağı tapşırıram. Bu essenin digərindən fərqi odur ki, tələbələr mənə demək istədikləri nə varsa, yazılarında paylaşsınlar və bu esseyə görə qiymətləndirilmirlər. Təbii ki, bütün yazılar eyni olmur. Təşəkkür edənlər, mənə çox şey öyrəndiyini, tələbələrin qiymətləndirilməsində ədalətli olduğumu deyənələr, dərslərin çox maraqlı keçdiyini qeyd edənlərlə yanaşı, dərslərin ilkinin ilk günlərində mənə qorxan və hətda qrupunu dəyişmək istəyən, dərslərdə sıxılan, loğva olduğumu, bəzən həddindən artıq danışdığımı bildirənlər də olub. Hər yeni qrupun yazılarını oxuduqca əvvəlki illərdə yazılan esselər ilə qarşılaşdırıram və müsbət qarşılanan cəhətləri inkişaf etdirməyə, eyni zamanda mənfi qarşılanan xüsusiyyətləri zəiflətməyə, yaxud tamamilə tərk etməyə diqqət yetirirəm. Bu üsul mənə dərslərin prosesində və müəllim-tələbə münasibətində nələrlə diqqət yetirilməli olduğunda olduqca kömək olur.

Bəs əgər tədris etdiyimiz fənn bizə esse yazdırmaq imkanı vermirsə, o zaman hansı yollardan istifadə edə bilərik? Ötən il A1 səviyyəsində olan qrupumda *Listening and Speaking* fənnini tədris edirdim və dərslərin prosesində tələbələrin ingilis dilində nitq söyləyərkən böyük çətinliklərlə üzləşdiklərinin şahidi oldum. Hər nitqin sonunda etdikləri səhvlər barədə rəy versəm də, növbəti nitqlərində bu rəyləri çox az işə yaradığını gördüm. Çünki edilən səhvlər təkcə sözlərin yanlışlığı ilə bağlı deyildi. Tələbələrin kompleksləri və həyəcanlı olmaları da danışıqlarına mane olurdu. Danışın zaman onlara müdaxilə edib səhvlərini düzəltmək heç işə yaramazdı. Bunun

Sınıf videoları müəllimlərin öz performansını qiymətləndirmək üçün effektiv bir sistemdir

üçün bir üsulu yoxladım. Tələbələrə növbəti həftə üçün hazırlayacaqları nitq evdə telefonlarının kamerasına çəkib götürmələrini tapşırırdım. Bu, onların həm təəccüblərinə, həm də maraqlarına səbəb oldu. Sosial şəbəkələrdə aylarla, illərlə izlədikləri və onlarda maraqa oyadan format indi onların özlərinə lazım olmuşdu, həm də dərslərində. Həftə boyunca bu tapşırığa necə həyəcanla hazırlaşdıqları izləndən oxunurdu. Tapşırq günü, tələbələrin videolarını izləyərkən əksəriyyətinin dediyi cümlə bu oldu: “Müəllim, bilirsiniz neçə dəfə silib təzədən çəkmişik?”. Videolar birinci dəfə üçün olduqca uğurlu alınmışdı və biz bu ənənəni bir neçə həftə davam etdirdik. Təxminən, bir ay sonra tələbələr artıq nitqlərini evdə çəkib götürmirdilər, dərslərdə şifahi danışdılar. Onların nəinki nitqləri, hətta mimika və jestlərdən istifadələri də inkişaf etmişdi. Tələbələrin mənə dediyi həmin cümlə mənə düşünməyə və bu mövzunu, yəni özünümüşahidə və qiymətləndirmə mövzusu daha dərinləndirən araşdırmağa məcbur etdi. Mənə ən maraqlı gələn isə Bill Qeytsin bu metodu tələbələrə deyil, müəllimlərə tətbiq etmək ideyası oldu.

2013-cü ildə TED Talk for Education-da çıxış edən Bill Qeyts real və keyfiyyətli rəylərin müəllimlərə və Amerikanın təhsil sistemində təsir gös-

tərəcəyini vurğulamışdır. Qeytsin fikrincə, həftəlik dərslər qruplarında bir-birlərini izləyən və dəstək verən həmkarlar sayəsində müəllimlər bacarıqlarını inkişaf etdirmə fürsətinə sahibdirlər və bundan əlavə, gənc müəllimlər də daha səriştəli pedaqoqların tərbiyələrindən faydalana bilərlər.

Bu üsul bizim yerli təcrübəmizdə geniş şəkildə istifadə olunur və çox səmərəli haldır ki, müəllimlər özünüqiymətləndirmədə maraqlıdırlar. Lakin burada bəzi ciddi məqamlar var. Təəccüblü deyil ki, bu məqamda insan faktoru, şəxsi münasibətlər və fərdi xüsusiyyətlər mühüm rol oynayır. Məsələn, təhsil müəssisəsində işləyən müəllimlərin bir-birləri ilə olan münasibəti bərabər deyil. Düzü, iş prosesində obyektiv və peşəkar davranmaq şərtdir, ancaq əfsuslar olsun ki, heç də həmişə belə olmur. Əgər bir müəllim özünə rəqib bildiyi müəllimin dərsini izləyirsə, verdiyi rəydə səmimi olmaya bilər. Həmçinin, şəxsi münasibətləri çox gözəl olan iki müəllimin də bir-birlərinə verdiyi rəylər həqiqətə uyğun olmaya bilər. Digər bir misal, insan normal olaraq bir dərslə əvvəlindən sonra qədər eyni diqqətlə izləyə bilər. Bu, o deməkdir ki, mühüm məqamlar da nəzərdən yayına bilər.

Qeytsin layihəsi bu problemin həlli yolunda vacibdir. Bill və Melinda Qeyts Fondu tərəfindən aparılan üçil-

lik tədqiqat layihəsi olan Effektiv Tədris Tədbirləri (MET), sinif videolarının müəllimlərin öz performansını qiymətləndirmək üçün effektiv bir sistem olduğunu göstərmişdir. Proqramda iştirak edən müəllimlər qeyd etdilər ki, bu, onlara özlərini kənarından müşahidə etməklə inkişaf etdirməli olduqları sahələri asanlıqla görmək imkanı verdi. Bu layihədə iştirak edən müəllim Sara Braun Ueslinqin təəssüratları maraqlıdır: “Mən düşünürəm ki, bu videonun bizə təqdim etdiyi şey müəyyən bir reallıq dərəcəsidir. Videoda gördüklərimizə etiraz edə bilmərik və bundan öyrəniləcək çox şey var. Bunu izləyəndə öz sahəmizdə inkişaf etdirəcəyimiz çox şey olduğunu görürük. Mənim fikrimcə, bu, basit, amma güclü bir vasitədir.”

Bu metod o cümlədən səriştəli və pedaqoji sahədə öz sözümlü demiş müəllimlərin təcrübələrindən yararlanıla bilən insanların da sayını artırmaqla yanaşı, həm müəllimlərin dərslərində izlənməsi o müəllimin dərslərində olmaq istəyib və ola bilməyənlər üçün böyük şansdır. Bu proses təhsil müəssisələrini təcrübədən təhsilə keçirir, daha sistemli və nizamlı olar. Yazıya başlayarkən qeyd etdiyim kimi, texnologiyalar dövründə yaşayırıq, buna görə də əlimizdə olan imkanlardan asanlıqla istifadə edə bilirik.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin yeni “videodərs” sosial layihəsinə başlaması bu yolda çox gözəl bir addımdır. Bu layihənin müəllimlərdə özünütəhlil və özünüqiymətləndirmə üçün çox böyük motivasiya yaradacağına inanırıram. Bir neçə qrupumda bu mövzuya bağlı sorğu keçirərək tələbələrin də bu işdə həvəslı və maraqlı olmaları məni sevindirirdi. Gənclərin bu cür kompleksiz və yeniliklərə açıq olması bizə işimizdə böyük kömək olur. Onları dərslər izlənilməsinə maraqlı etdik, hətta bunun metodoloji məqsədlə ediləndiyini və inkişafı doğru apardığını özləri təsdiqləyirlər. Bu layihənin də məqsədi məhz elə öz üzərində işləmək istəyənlərə yardımçı olmaqdır.

Ədəbiyyatdan dərslər nümunəsi

Minara PAŞAYEVA,

Şirvan şəhər 13 nömrəli tam orta məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi

X sinif

Fənn: Ədəbiyyat

Mövzu: Məhəmməd Füzulinin “Leyli və Məcnun” poemasının təhlili üzrə iş (I dərslər)
Standart: 1.2.2. Davranış və əməllərinə, başqaları ilə qarşılıqlı münasibətlərinə, yazıcının mövqeyinə, digər surətlərin mühakimələrinə əsaslanmaqla obrazları təhlil edir.

1.2.4. Bədii nümunələrin mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri baxımından təhlil edir və nəticə çıxarır.
Məqsəd: 1. Poemanın məzmunundan çıxış edərək davranış və əməlləri, başqaları ilə qarşılıqlı münasibətləri, yazıcının mövqeyi, digər surətlərin mühakimələrini əsasında Məcnun və Leyli surətlərini təhlil edir.

İKT-dən istifadə edilməklə “Leyli və Məcnun” poemasının məzmunu haqqında biliklər dərinləşdirilir

2. Poemanın mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri baxımından təhlil edir, ümumiləşdirərək nəticə çıxarır.

İş forması: kollektiv və kiçik qruplarla iş

İş üsulu: müsahibə, əqli hücum, təqdimat, Venn diaqramı

İnteqrasiya:

Fəndaxili: 1.2.2; 1.2.4.M.Füzuli “Məni candan usandırdı”... qəzəlinin təhlili.

Fənlərarası: 1.1.3; 2.1.1. Azərbaycan tarixi: Füzulinin yaşadığı tarixi dövr;

1.1.2; 1.2.2. Musiqi: Ü.Hacıbəyli “Leyli və Məcnun” operası

1.1.1. Təsviri incəsənət: “Leyli və Məcnun” mövzusunda rəssamlıq və heykəltəraşlıq nümunələri

Resurslar: Dərslük, MMV, M.Füzuli Əsərləri 6 cildə. II cild Bakı. Şərq-Qər. 2005, səh.5-6. İslam əxlaqı Bakı-2010, səh.56-67; 92-97; 106-112; internet: edebiyat.ucoz.com; kompüter, proyektor

Qeyd: dərslər tam təchizatlı multimedya kabinetində aparılır.

Dərslin gedişi

Motivasiya: Bu mərhələdə İKT-nin imkanlarından istifadə edərək “Leyli və Məcnun” filmi və operasının parçaları nümayiş etdirilməklə poemanın məzmunu haqqında biliklər daha da dərinləşdirilir, Leyli və Məcnun faciəsinə aydınlıq gətirilməklə poemanın baş qəhrəmanlarının daha dərinləndirilməsinə imkan yaradılır. Motivasiyanın bu cür canlı təşkilatı tədqiqat sualının düzgün formalaşdırılmasına da zəmin yaradır.

Seçilmiş bəzədlər canlı kadrlardan izləyən şagirdlər əsas qəhrəmanların təsvirində poemada qaldırılmış ictimai problemlərin də dəyərləndirilməsi imkanını əldə edirlər və bu əsaslarla da problemin qoyuluşu tədqiqat sualı kimi formalaşdırılır. Şagirdlər dərslərin 85-86-cı səhifələrindəki mətnlə tanış olmaq tapşırırlar, sonra kiçik müsahibə aparılır.

Tədqiqat sualı: “Poemada yalnız nakam məhəbbət deyil, ciddi ictimai problemlər də əksini tapanmışdır” fikrini doğru saymaq olarmı?

Tədqiqatın aparılması: Tədqiqatın aparılması məqsədilə şagirdlər 3 kiçik qrupa bölünür: I. “Məcnun” qrupu, II. “Leyli” qrupu və III. “Zəmanə” qrupu. Hər qrupa tədqiqat sualı ilə əlaqədar tapşırıqlar təqdim olunur. Burada əqli hücum və təqdimat hazırlama üsullarından istifadə olunur.

Qrupların tapşırıqları:

I. “Məcnun” qrupu:

1. Qeysin Məcnuna çevrilmə səbəblərini aydınlaşdırın.

2. Məcnunun davranış və əməllərini nümunələrlə əsaslandırın.

3. Qeysin başqaları ilə qarşılıqlı münasibətini müəyyənləşdirin.

4. Topladığımız faktlar əsasında Məcnun obrazını səciyyələndirin və elektron təqdimat hazırlayın.

II. “Leyli” qrupu:

1. Leylini rəfiqələrindən fərqləndirən davranış və əməllərini müəyyənləşdirin.

2. Leylinin malik olduğu mənəvi keyfiyyətləri, əxlaqi dəyərləri sadalayın, fikrinizi əsaslandırın.

3. Leyli öz hüquqsuzluğunu necə ifadə

edir? Nümunələr göstərin.

4. Leyli obrazını səciyyələndirməklə elektron təqdimat hazırlayın.

III. “Zəmanə” qrupu:

1. Poemanın mövzusu müəyyənləşdirin: poemanın ideya-bədii xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirən sosial-siyasi amilləri aydınlaşdırın.

2. Mənəvi-əxlaqi dəyərlər kontekstindən çıxış edərək poemanı yığcam təhlil edin.

3. Füzulinin yaşadığı zəmanəyə qiymət verməklə poemada qaldırılmış ictimai problemləri səciyyələndirib nəticə çıxarmaqla elektron təqdimat hazırlayın.

İnformasiya mübadiləsi: Bu mərhələdə hər qrupda şagirdlər verilmiş tapşırıqlarla əlaqədar fikir mübadiləsi aparır, cavabları əsərdən seçdikləri nümunələrlə zənginləşdirərək tapşırıqlara uyğun elektron təqdimatlar hazırlayırlar.

İnformasiyanın müzakirəsi: Bu mərhələdə hazırlanmış hər üç elektron təqdimat ekranda nümayiş etdirilməklə müzakirə olu-

dur, ümumi nəticə əldə edilir.

Yaradıcı təbiqetmə: Poemadakı ictimai problemləri daha dərinləndirərək tədqiqat üçün poemanın qəhrəmanlarını “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanının qəhrəmanları ilə müqayisə etmək tapşırıqları. Müqayisə nəticəsində şagirdlər nəticə çıxarırlar ki, poemadakı nakam məhəbbətin səbəbi dövrün ictimai problemləridir. Bu mərhələdə Venn diaqramından istifadə edilir.

Ümumiləşdirmə və nəticə: Təqdimatlar dinlənilərək ümumiləşdirilir və nəticə çıxarılır: Poemada Leyli və Məcnunun nakam məhəbbəti fonunda dövrün ictimai problemlərinə aydınlıq gətirilir.

Qiyamətəndirmə: Formativ qiymətləndirmə aşığıdakı meyarlar üzrə aparılır:

Təhlil etmə

Təhlil etməklə nəticə çıxarma

Ev tapşırığı: dərslərin 86-cı səhifəsindəki “Evdə iş” tapşırığı şagirdlərin diqqətinə çatdırılır.

1. Sinifdə öyrəndiklərinizi göstərilən mənbələrdən topladığımız məlumatlar əsasında zənginləşdirin və tamamlayın.

2. Araşdırma apararkən aşağıdakı sualların cavablarını da əhatə etməyə çalışın:

a) Poemanın yazıldığı mövzunun Şərq ədəbiyyatında geniş yayılmasına səbəb nədir?

b) Leyli və Məcnun obrazları müəllifə hansı həyat həqiqətlərinə münasibət bildirmək üçün geniş imkan yaratmışdır?

3. Yazılı qeydlər əsasında şifahi təqdimat hazırlayın.

I səviyyə	II səviyyə	III səviyyə	IV səviyyə
Davranış və əməllərindən çıxış etməklə baş qəhrəmanları təhlil etməklə çətinlik çəkir.	Davranış və əməllərindən çıxış etməklə baş qəhrəmanları qismən təhlil edir.	Davranış və əməllərindən çıxış etməklə baş qəhrəmanları, əsasən, təhlil edir.	Davranış və əməllərindən çıxış etməklə baş qəhrəmanları təhlil edir.
Poemanın mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri kontekstindən çıxış etməklə təhlil etməklə və nəticə çıxarmaqla çətinlik çəkir.	Poemanın mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri kontekstindən çıxış etməklə suallar və müəllimin köməyi ilə təhlil edir və nəticə çıxarır.	Poemanın mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri kontekstindən çıxış etməklə, əsasən, təhlil edir və nəticə çıxarır.	Poemanın mövzusu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri kontekstindən çıxış etməklə təhlil edir və nəticə çıxarır.

“Öz sahəmdə tanınan bir tədqiqatçıya çevrilmək arzusundayam”

Oruc MUSTAFAYEV

Dünyanın müxtəlif nüfuzlu universitetlərində təhsil alan azərbaycanlı gənclərin elmi-tədqiqat sahələrinə maraq göstərməsi və ciddi uğurlara imza atması hər birimizi sevindirir. Reytingli universitetlərdə yüksəkixtisaslı peşəkarlar kimi yetişən və elm sahəsində öz sözünü deyə biləcək gənclərimizin hər biri ölkəmizin intellekt potensialıdır. Bu dəfə onlardan biri ilə – hazırda ABŞ-ın Texas A&M Universitetində doktorant təhsili alan Hüseyn Abdulla ilə söhbətləşirik.

- Hazırda doktorantura təhsiliniz necə keçir? Hansı mövzu üzərində işləyirsiniz? Tədqiqatlarınızın aktuallığı və əhəmiyyəti barədə.

- Hazırda doktorantura təhsilimin ikinci ilindəyəm, proqramı başa vurmaq cəmi beş il çəkir. İlk iki ildə bir çox metodoloji dərslərdə, həmçinin kafedramızın təşkil etdiyi seminarlarda iştirak edirəm. Dərslərə paralel olaraq elmi rəhbərlərimlə birlikdə tədqiqat işləri ilə də məşğulam. Bizim sahədə dissertasiya işi böyük bir mövzuya həsr edilməsi tələb edir. Mənim mövzuya bir-birilə ümumi mövzu baxımından əlaqəsi olan, lakin fərqli suallara cavab axtaran, fərqli tədqiqat metodları tətbiq edilmiş iki-üç esensenin toplusu şəklində olur. Bu esələrdən hər biri sahəmizin ən nüfuzlu jurnallarında məqalə kimi çap edilməsinə hədəflənmişdir. Mənim tədqiqatımın ümumi mövzusu pərakəndə satış (riteyl) sektorunda biznes strategiyaları və əməliyyatların idarə edilməsindəki problemlərdir. Hal-hazırda son illər ABŞ-da sektoru ciddi narahat edən, böyük logistika xərclərinə və gəlir itkisinə səbəb olan və şirkətlərin həll tapmağa çalışdığı “məhsulların keyfiyyətlə əlaqədar olmayan səbəblərdən kütləvi geri qaytarılması” problemi ilə bağlı tədqiqat aparırıam. Mövzunun əhəmiyyətini görmək üçün təsəvvür edin ki, ABŞ-da hər il orta hesabla 370 milyard dollar dəyərində məhsul mağazalara geri qaytarılır və bu məhsulların təqribən ancaq 10%-i aşkar keyfiyyət defektləri ilə bağlıdır, geri qalanı ehtiyac və gözlənti ilə uyğunsuzluq, daha sərfəli qiymətin aşkarlanması, sui-istifadəçilik və saxtəkarlıq (müvafiqi istifadə edib geri qaytarma, kredit kartı bonusları qazanma cəhdləri) zəminində baş verir. Vəziyyəti belə kritik həddə gətirib çıxaran faktorlardan biri ABŞ-da iri mağazaların həddindən artıq “müşəri dostu”, sərbət geri qaytarma siyasətlərinin olmasıdır. Mən də hazırda bu siyasətləri, onların dizaynı prosesi və bu siyasətlərin müştərilərin alış və geri qaytarma davranışları üzərindəki təsirlərini araşdırıram. Aparıcı müəllifi olduğum, mövcud ədəbiyyatı (hansı ki, tədarük zənciri və əməliyyatların idarə edilməsi, marketing, iqtisadiyyat, istehlakçı psixologiyası sahələrinə səpələnib) təsnif, təhlil və tənqid edən məqalələrim hazırda sahəmizin ortalamadan yüksək impakt faktoruna sahib “Journal of Operations Management” jurnalında rəy prosesindən keçməkdədir və bu yaxınlarda ikinci tura dəvət alıb; hazırda rəyçilərin məqalədə görmək istədiyi məqamlar üzərində işləyirəm.

Hüseyn Abdulla, ABŞ-ın Texas A&M Universitetinin doktorantı: “Elmdə məni ən çox cəlb edən biliyin istehsalçısına çevrilməyin gətirdiyi intellektual həzzdir”

Ümid edirəm ki, ilin sonuna doğru çapa qəbuluna nail olacağıq. Bundan əlavə, yuxarıda qeyd etdiyim mövzularla əlaqəli, hazırda üzərində işləməkdə olduğum iki layihəm yenə var. Biri empirik, digəri isə riyazi-analitik tədqiqat layihəsidir, müvafiq olaraq laboratoriya eksperimentləri və oyunlar nəzəriyyəsi metodlarından istifadə edirəm. Yaxın bir il ərzində bu layihələri də tamamlayıb elit jurnallardan birində çapına nail olmaq istəyirəm.

- Hədəfdə iştirak etmək istədiyiniz yeni elmi layihələr varmı?

- Bəli, hazırkı layihələrimizin məqalə kimi çapına nail olduqdan sonra üstündə işləmək istədiyim bir neçə layihə də var. Qısaca bu layihələr pərakəndə satış sektorundakı iri şirkətlərin məhsulların satışı və geri qaytarılan məhsulların qəbulu kanallarının (məs. onlayn, mağaza, ikili və çarpaz) dizaynındakı strateji qərar-vermə və tətbiqetmə problemlərinin, habelə istehlakçı gözləntiləri və seçimlərinin bu problemlərdəki rolunun öyrənilməsi ilə bağlıdır.

- Məlumdur ki, doktorantura təhsilində önəmli məqamlardan biri “Tədqiqat mövzusu”nun

Doktorantlara ABŞ-da tələbədən ziyadə artıq professor-müəllim həyatının bir üzvü kimi baxılır və gözləntilər də bu əsasda olur. Şəxsi təcrübəmdən nümunə verim: bir doktorant kimi mən istər öz elmi rəhbərlərim, istərsə də digər professorlarımızla tədqiqat ideyaları, metodlar və nəticələr ətrafında debatlar edə bilərəm, yaxud professorlar bizdən öz məqalələrinə ilkin rəyçi olmağımızı xahiş edirlər.

seçilməsidir. Siz mövzunu özünü seçdiniz, yoxsa elmi rəhbərləriniz və ya universitet tərəfindən müəyyən olundu? Ümumiyyətlə, bu məsələ ABŞ-da və ya konkret desək, sizin universitetdə necə qoyulur?

- Öncəliklə qeyd etməliyəm ki, tədqiqat mövzu seçimi nəinki universitetdən və ixtisas proqramından, hətta fərddən fərddə də dəyişə bilər. Məsələn, təhsil aldığım universitetə müraciət edərkən hazırda elmi rəhbərlərim olan professorların qapalı dövrə tədarük zəncirlərinin idarəetməsi, təkrar istehsal, bərpə və təkrar emal məhsullarının marketinqi məsələlərindəki tədqiqatları mənə maraq oyatmışdı. O vaxtlar özümde həm bu mövzularda, həm də pərakəndə satış obyektlərinin biznes strategiyaları və əməliyyatlarının idarəedilməsi mövzusunda maraq artıq mövcud idi. Konkret tədqiqat suallarım isə doktorantura proqramına başladıqdan sonra aldığım dərslər, seminarlar və elmi rəhbərlərimlə müzakirələr fonunda yarandı. Maraq dairələrimlə bağlı mövcud ədəbiyyatı oxuduqca cavab tapmamış çoxlu sualların mövcudluğunu gördüm və beləcə öz istiqamətimi müəyyən etdim. Ümumilikdə isə tədqiqat mövzusunun seçimi tələbə ilə onun birlikdə çalışmağa maraqlı olduğu professorların müzakirələri əsasında təbii olaraq formalaşır. Bizim kafedramızda doktorantların qəbulunu professorlar fərdi olaraq yox, qəbul komitəsi həyata keçirir,

həmçinin professorlar tələbələri öz şəxsi büdcələri hesabına maliyyələşdirmir, bu proses kafedra büdcəsindən idarə olunur. Ona görə də tələbələr öz elmi rəhbərlərini, dozentləri ilə də mövzularını proqrama daxil olduqdan ilk üç semestr ərzində fərdi axtarılarla və professorlarla qarşılıqlı dialoqla müəyyən edə bilirlər.

- Nüfuzlu bir universitet, deyək ki, Harvard, Berkli və s. özünə lazım olan doktorantı hansı kriteriyalar əsasında seçir?

- Kriteriyalar ABŞ-dakı bir çox qabaqcıl universitetdə bənzərdir. Bunlar arasında əvvəlki təhsil pillələrində ciddi uğurları, motivasiya məktubunda elmi-tədqiqat və gələcək akademik karyeraya marağın yaxşı ifadəsini, ümumi de olsa maraqlı gələn tədqiqat istiqamətlərinin dolğun izahı və bunların müvafiq kafedranın tədqiqat istiqamətlərinə uyğun olmasını, yaxşı elmi jurnallarda çap edə bilmiş professorlardan müsbət tövsiyə məktublarını və tələb olunan imtahanlardakı (məsələn GRE, GMAT və s.) göstəriciləri saya bilərəm.

- Amerikada doktorantura təhsili nə dərəcədə aktual hesab olunur?

olan tələbat təkcə yerli doktorantlar hesabına ödənilə bilməz.

- ABŞ kimi bir ölkədə doktorantların (bakalavr və magistrlərlə müqayisədə) statusu necədir?

- Doktorantlara ABŞ-da tələbədən ziyadə artıq professor-müəllim həyatının bir üzvü kimi baxılır və gözləntilər də bu əsasda olur. Şəxsi təcrübəmdən nümunə verim: bir doktorant kimi mən istər öz elmi rəhbərlərim, istərsə də digər professorlarımızla tədqiqat ideyaları, metodlar və nəticələr ətrafında debatlar edə bilərəm, yaxud professorlar bizdən öz məqalələrinə ilkin rəyçi olmağımızı xahiş edirlər. Kafedramız yeni professorların işə qəbulunu elan edəndə seçim prosesində biz də iştirak edirik, gələn namizədlərlə görüşürük, müşahidələrimizi kafedra müdirimizə təqdim edirik. Gələn ildən etibarən, 3 il ərzində bakalavrlara tək müəhazirəçi kimi dərslər də deyəcəyəm. Bütün bunlar artıq özümü bir tələbə kimi yox, professor-müəllim həyatının üzvü kimi hiss etməyəm səbəb olur. Zənnimcə, bu, ABŞ-da bir çox universitetdə bənzərdir.

- Müşahidələriniz necədir, Amerika universitetlərini güclü edən nələrdir? Ənənələr və ya innovasiyalara daha çox meyillilik?

- Həm ənənələr, həm də innovasiya meyilliliyi vacib faktorlardandır. Ancaq mənə, daha da vacib faktor innovasiya prosesinin özünü ənənəyə çevrilməsidir. ABŞ-dakı ən nüfuzlu universitetlərin yaşı 100-150 ildən çoxdur. Bu universitetlərin əksəriyyəti ABŞ-ın sənaye və iqtisadi inkişafı fonunda formalaşmış, eləcə də bu inkişaf prosesinə elmi-tədqiqat bazası və yetişdirdiyi mütəxəssislərlə təkan verib. Məncə, məhz bu qarşılıqlı təsir davamlı və dayanıqlı inkişafa gətirir. Başqa ölkələrdəki gənc universitetlərin çox böyük maddi imkanlarla bəbə bir neçə il ərzində ABŞ-ın qabaqcıl universitetləri səviyyəsinə çatması çox çətindir. Burada ənənənin gətirdiyi üstünlük danılmazdır. Buna baxmayaraq təlim-tədris və tədqiqat sferasında davamlı innovasiyalar, sənaye yaxınlığı və müxtəlif mənbələrdən (dövlət, iş dünyası, başqa universitetlər və s.) həm maddi, həm insan resursları cəlb etmə bacarığı gənc universitetlərin inkişaf prosesini və ənənə yaratma prosesini sürətləndirə bilər. Şərqi Asiya universitetləri arasında buna gözəl nümunələr var.

- Bilirsiniz ki, Azərbaycan universitetlərinin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Prezident sərəncamı var. Yəni sərəncamla doktorantura təhsilinin inkişafına və ikili diplomların verilməsinə diqqət artırılır. Bu sərəncam barədə fikirlərinizi bilmək istərdik.

- Təbii ki, ali təhsilin inkişafına dair bütün addımları təqdir edirəm. Əminəm ki, bu sərəncam yeni tədqiqatçıların yetişməsinə, xarici universitetlərlə birgə tədqiqat layihələrinə, akademik kadr mübadiləsinə müsbət təkan verəcək. Yəqin ki, gənclərimiz sərəncamın xaricdə

Hüseyn Abdulla 1994-cü ildə Bakıda anadan olub. 2011-ci ildə 72 nömrəli məktəb-liseyi qızıl medalla bitirib. Ali məktəblərə qəbul imtahanlarında 690 bal toplayaraq Qafqaz Universitetinin (Bakı Mühəndislik Universiteti) sənayenin təşkili və idarə olunması (ingilis dilində) ixtisasına qəbul olunub. Prezident təqaüdünə layiq görülüb. 2015-ci ildə ali məktəbdən ən yüksək akademik göstərici ilə “Universitet birincisi” kimi məzun olub. “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində ABŞ-da Berkli Kaliforniya Universitetini “Sənaye mühəndisliyi və əməliyyatlar tədqiqi” üzrə magistr ixtisası üzrə bitirib. Hazırda ABŞ-ın Texas A&M Universitetinin doktorantıdır.

TANITIM

doktorantura təhsili ilə bağlı hissəsini daha həyəcanla qarşılayıb. Bununla bağlı yüksək göstəriciləri və akademik karyera marağı olan gənclərimizə demək istərdim ki, ABŞ-da əlavə maddi dəstəyə ehtiyac olmadan, tamamilə universitet tərəfindən maliyyələşdirilən bir çox istiqamətlər üzrə doktorantura təhsili almaq mümkündür, mənim təhsilim də məhz Texas A&M Universiteti tərəfindən maliyyələşdirilir. Ona görə də, yaxşı olardı ki, proqrama da təhsil haqqı maliyyələşdirmə mexanizmi kimi yox, nüfuzlu universitetlərə təqaüdlə qəbul olmuş qabaqcıl doktorantların yaşılaşlarına (xüsusilə ailəli namizədlərin) və tədqiqatları ilə bağlı fəaliyyətlərinə dəstək (konfrans səyahətləri, tədqiqat üçün resurs təminatı) mexanizmi kimi baxılsın. Məncə, bu yanaşma doktorantura təhsili almaq istəyən namizədlərimizin universitet seçimlərindəki hədəflərini və rəqabətliyi yüksəldər.

- Elmdə sizi ən çox cəlb edən nədir və həyatınızda elmin rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Elmdə məni ən çox cəlb edən biliyin təkcə istehlakçı olmaqla kifayətlənməyib, həm də istehsalçısına çevrilməyin gətirdiyi intellektual həzzdir. Bilirsiniz, maraq insan təbiətinin ən fundamental hissələrindəndir. Mənim üçün ötrəfimdə gördüyüm hadisələrin səbəbləri, nəticələri ilə bağlı suallar vermək və onlara cavab tapmağa çalışmaq özümü dərk etdiyim gündən maraqlı olub. İndi isə bunu daha spesifik istiqamətlər üzrə, daha sistematik şəkildə etməkdəyəm. Hər nə qədər zamanla peşəkar bir fəaliyyətə çevrilsə belə, mənim üçün elmi fəaliyyətin işdən ziyadə

bir həyat tərzi olaraq qalacağına inanıram. Konfutsinin çox sevdiyim bir sözü var: “Sevdiyiniz bir peşə seçin və ömrünüzün sonundakı bir gün belə işləməli olmayın”. Məncə, mənim elmi işlə münasibətim də bu qəbildəndir, bu cəhətdən özümü xoşbəxt hesab edirəm.

- Gələcək hədəf və planlarınız barədə.

- Doktorantura təhsilinin özü uzun bir prosesdir. Onun üçün hazırda əsas hədəfim yaxın üç il ərzində davam etməkdə olan layihələrimin nüfuzlu jurnallarımızda dərcinə nail olmaq və yeni, maraqlı layihələrin özülünü qoymağdır. Təhsilimi bitirdikdən sonra ABŞ-da nüfuzlu tədqiqat universitetlərinin birində professor kimi akademik karyerama başlamaq istəyirəm. Öz sahəmdə tanınan bir tədqiqatçıya çevrilmək, həmçinin özümü effektiv bir müəhazirəçi kimi inkişaf etdirmək arzusundayam. Vaxt keçdikcə öz fəaliyyət və təcrübələrimdən əmələ gələn biliyi və akademik mühitdəki əməkdaşlıqlarımı ölkəmizin elmi-tədqiqat, təhsil və sənaye mühitinə də müxtəlif formalarda transfer etmək istəyirəm. Bunu Azərbaycanda təhsil almaqda olan, yaxud xaricdə təhsil almış gənclərdən ibarət işçi qruplar formalaşdıraraq sənaye yönümlü layihələrlə, bir sıra konfransların, seminarların təşkili, sənaye əhəmiyyətli dövlət qurumları və elmi-tədqiqat institutları ilə əməkdaşlıqlarla etmək arzusundayam. Yəqin ki, ABŞ-da çalışacağım universitetdə azərbaycanlı bir gənc elmi rəhbərlik edib onu nüfuzlu universitetlərdən birinin professor heyətinə daxil etdikdən sonra Vətəna birdəfəlik qayıdıb fəaliyyətimi ölkəmdə davam etdirəcəyəm.

“Şagirdlərin azərbaycançılıq ruhunda tərbiyəsi” mövzusunda konfrans

Oğuz rayon Yaqublu kənd tam orta məktəbində “Şagirdlərin azərbaycançılıq ideologiyası ruhunda tərbiyəsi” mövzusunda konfrans keçirilib.

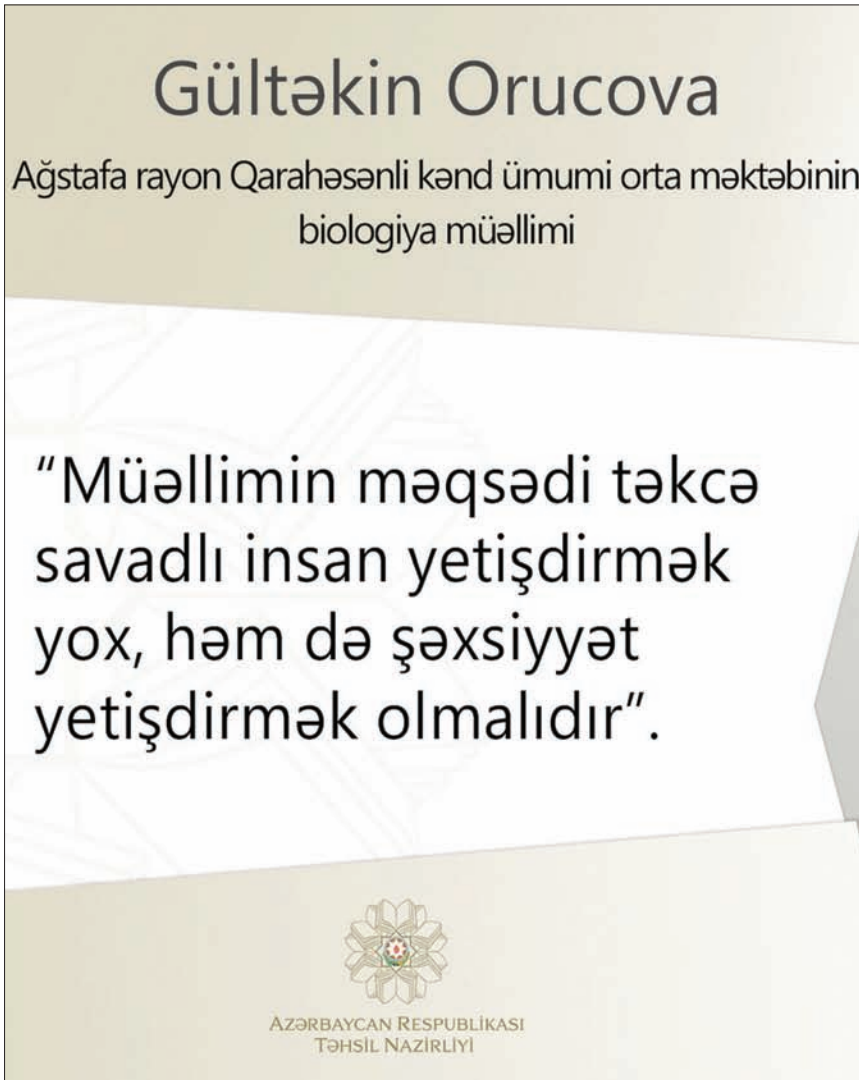
Rayondakı Yaqublu kənd tam orta məktəbinin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Vəfa Qurbanova tərəfindən redaksiyamıza daxil olan məlumatla görə, Dövlət himninin səslənməsi ilə başlayan bu tədbirdə tarix müəllimi Şəbnəm Məmmədlinin “Azərbaycançılıq ideologiyasının mahiyyəti” mövzusunda geniş və məzmunlu mühazirəsi dinlənilib.

Müəllimlərin, qonaqların və şagirdlərin çıxışlarında qeyd olunub ki, əsas ulu öndərimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Azərbaycançılıq ideologiyası müstəqilliyimizin və suverenliyimizin tə-

minatı, ölkəmizdə yaşayan və onu özünə Vətən sayan bütün etnik qrupların da ideyası olub və birləşməsinin əsasını təşkil edir, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi üçün möhkəm istinad mənbəyidir, mütərəqqi ənənələri gələcək nəsillərə ötürən mənəvi körpüdür. Ona görə də bu ideologiya ətrafında daha da sıx birləşmək, onu qorumaq, təbliğ və inkişaf etdirmək hər kəsin borcu olmalıdır.

Konfransda şagirdlər vətənpərvərliyə, xalqımızın şanlı tarixinə, qəhrəmanlığa, ana dilinə və ölkəmizdə yaşayan xalqların dostluğuna həsr olunmuş şeir və mahnılar səsləndirib, milli musiqi alətlərində xalq mahnı və rəqslərini ifa ediblər.

Konfransı məktəbin direktoru, Əməkdar müəllim İ.Verdiyev yekunlaşdırıb.

Gültəkin Orucova
Ağstafa rayon Qarahəsənli kənd ümumi orta məktəbinin
biologiya müəllimi

“Müəllimin məqsədi tək cə savadlı insan yetişdirmək yox, həm də şəxsiyyət yetişdirmək olmalıdır”.

“Müəllim uşağın zəif nöqtələrini bilməli və buna uyğun lazımı təsir taktikası qurmalıdır”

Zeynal Zeynalov: “Mənə karateni ilk müəllimim Mirəli Seyidov öyrədib”

Zeynal Zeynalov 1960-cı ildə Şabran rayonunda anadan olub. 1978-ci ildə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasına qəbul olub. 1982-ci ildə bədən tərbiyəsi və idman müəllimliyini ixtisası üzrə Akademiyadan bitirdikdən sonra 1984-cü ildən Şabran Rayon Uşaq-Gənclər İdman Məktəbinin məşqçi-müəllimi kimi pedaqoji fəaliyyətə başlayıb. O, 1986-cı ildə Uşaq-Gənclər Şahmat Məktəbinə direktor, 1989-cu ildə Şabran rayon İdman Komitəsinə sədr təyin edilib. 1994-1998-ci illərdə rayon Gənclər və İdman İdarəsində rəis müavini vəzifəsində işləyib. 1998-ci ildən etibarən isə Şabran rayon Uşaq-Gənclər Şahmat-İdman Məktəbinin direktoru – məşqçi-müəllimi kimi fəaliyyət göstərir. Zeynal müəllim eyni zamanda Azərbaycan Kyokuşinkaykan Karate və Ciyutaido Federasiyasının vitse-prezidentidir və Federasiyada məşqçi-müəllim kimi çalışır.

- Zeynal müəllim, uzun illərdir ki, idmanla məşğulsunuz və məşqçi-müəllim kimi fəaliyyət göstərmirsiniz. İdmana marağınız necə yaramıb?

- Lap çoxdan. Elə uşaqlığımdan. Futbola və boksa böyük həvəsim var idi. İdman bütün insanlar üçündür. Düzdü, idmana başlayan da düşünürsən ki, mən sağlam olmalıyam, ona görə bunu edim. Elə işin ən xoş tərəfi də budur – sevdiiyin, sənə maraqlı, əyləncəli işlə məşğul olursan, eyni zamanda da sağlam və gümrəh qalırsan. İdmanla məşğul olanlar bilir ki, bu, sadəcə bir məşğuliyyət kimi qalmır, qısa zamanda sənin həyat tərzinə çevrilir. Mənim də elə məktəb vaxtlarımdan, kiçik siniflərdən həyat tərzimə çevrilmişdi idman.

- Bəs müəllimlik? Müəllim olmağa sizi nə sövq etdi?

- Hansısa bacarığa yiyələnməyə çalışan insan üçün həmin məqsədinə çatdıqdan sonra gələn növbəti istək, öz bacarığını başqasına öyrətmək olur. Düzdür, mən ümumi şəkildə deyirəm, bəlkə də həmin müəllimə xas olan duyğudur, bu, insanı müəllimlikə aparan istəkdir. Mən də həm öyrənmək, həm də öyrətmək istədim. Bunun üçün də yəqin ki, müəllimlik peşəsini seçdim.

Müəllim haqqında böyük şəxsiyyətlərin dediyi fikirlər dillər əzbəridir. Müəllim adı daşdığı dəyərə görə ən hörmətli şəxslərə xitabət forması kimi də istifadə olunur. Baxmayaraq ki, zaman-zaman bu xüsusi halın adlandırıldığı kimi də şahidi oluruq. Amma müəllimin əvvəlki nüfuzunun qaytarılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər və bu istiqamətdə nəzərəcarpacaq irəliləyiş həmin problemin də aradan qalxacağına ümid yaradır.

Bütün hər şeylə yanaşı - zamanın çətinlikləri ilə bərabər, zəhmətinin bəhrəsi olan yetirmələrinin uğurlarının verdiyi fərəhlə peşəsini vicdanla yerinə yetirən, müəllim adını şərəflə daşıyan illərin müəllimləri var, bir də... O müəllimlər ki, hər zaman öz peşələrindən irəli gələn məsuliyyətin fərqində olmuş, ölkənin gələcək taleyini müəyyən edəcək gəncləri dərəcəli, savadlı, vicdanlı, vətənpərvər, güclü vətəndaşlar kimi yetişdirərək ən qarışıq məqamlarda belə işlərini layiqincə görmüşlər və görməyə də davam edirlər.

Həmin müəllimlərdən biri də Şabran rayon Uşaq-Gənclər Şahmat-İdman Məktəbinin direktoru və məşqçi-müəllimi Zeynal Zeynalovdur.

- Hazırda karate dərsləri keçirsiniz, bəs bu istiqamətə sizi nə yönəldirdi?

- Mən universitetdə oxuyanda karate zədə yitirən idman növü kimi qadağan edilmişdi. Amma karateyə çox böyük həvəsim var idi. Mənə karateni ilk müəllimim Mirəli Seyidov öyrədib. Öyrətdikcə də daha çox sevdim. 1995-1996-cı illərdə isə Teyyub Əzizovdan kyokuşinkaykan dərsləri almışam. Bu karate idman növü ilə tanışlığım məhz onun sayəsində olub. Yəni, karateyə sevgimdən əlavə, müəllimlərimin böyük dəstəyi məni bu istiqamətə yönəldib ki, hazırda da karate dərsləri keçirəm.

- Yüksək nəticələr göstərən yetirmələriniz barədə nə deyə bilərsiniz? Tez-tez uğurlarını eşidib sevincinizlə yetirmələrinizdən hansıların adlarını çəkə bilərsiniz?

- Bu illər ərzində o qədər şagirdim olub ki, və heç birini də unutmamışam, ən güclüsünü də, ən zəifini də. O ki qaldı uğurlarını tez-

3. Psixoloji hazırlıq

Fiziki və texniki-taktiki hazırlıq qədər psixoloji hazırlıq da məşqçidən böyük ustalıq tələb edir. Müəllim uşağın zəif nöqtələrini bilməli, buna uyğun lazımı təsir taktikası qurmalıdır. Psixoloji hazırlıq önəmlidir. Bəzən elə uşaq olur ki, məşqdə çox yaxşıdır, amma yarışda çox aşağı nəticə göstərir və ya əksinə, məşqdə zəif uşaq yarışda çox yaxşı nəticə göstərir. Birinci qrup uşaqlar adətən ya həyəcəndən, ya əsəbdən, ya da özünə arxayınlıq və rəqibi zəif bilib psixoloji aldanmadan aşağı nəticə göstərir.

İdmançılara hər zaman deyirəm ki, yarışda qarşınızdakı zəif görməyin heç vaxt. Bu bir idmançı üçün əsas qaydalardan biridir.

- Yarışda məğlub olmuş şagirdlərinizlə necə məşğul olursunuz? Bilirik ki, bu məqamda onlar daha həssas olurlar və hətta bəzən idmandan uzaqlaşmaq belə istəyirlər.

- Doğrudur, məğlub olmuş idmançı çox həssas olur. Baxmayaraq ki, biz onlara hər zaman aşılayırıq ki, idmançının qələbəsi qədər məğlubiyyəti də normaldır. Yəni də ruhdandüşmə, psixoloji gərginlik qaçılmaz olur.

Bu halda, əlbəttə, birinci növbədə ona dəstək göstərmək lazımdır. Biz istər qalib olsun, istər məğlub, hər zaman şagirdlərimizin yanında yarıq. Qələbələrində sevinir, daha da həvəslənir, məğlubiyyətlərində üzülür və qələbə üçün daha saye hazırlanmalarına dəstək oluruq. Onların qələbəsi də, məğlubiyyəti də bizimdir.

Neçə illik təcrübəmə əsaslanaraq onu deyə bilərəm ki, idmanı ürkədən sevən birinin məğlubiyyətdə görə ondan uzaqlaşması mümkündür. Bu gün ruhdan düşmüş halda bir daha yarışa getməyəcəyini, idmandan uzaqlaşacağını deyir, sabah isə daha inadlı şəkilə, mütləq növbəti yarışda qələbə qazanacağını. Bu əsl idmançı əzmidir.

Neçə illik təcrübəmə əsaslanaraq onu deyə bilərəm ki, idmanı ürkədən sevən birinin məğlubiyyətdə görə ondan uzaqlaşması mümkündür. Bu gün ruhdan düşmüş halda bir daha yarışa getməyəcəyini, idmandan uzaqlaşacağını deyir, sabah isə daha inadlı şəkilə, mütləq növbəti yarışda qələbə qazanacağını. Bu əsl idmançı əzmidir.

1. Fiziki hazırlıq (həm ümumi, həm xüsusi fiziki hazırlıq)
2. Texniki-taktiki hazırlıq

Onu da əlavə deməliyəm ki, Zeynal müəllim Şərq əlbəyaxa döyüş növlərinin tək cə Şabrandadır deyil, şimal zonasında inkişaf etməsində önəmli xidmətlər göstərib. III dərəcə qara kəmə sahibli dərəcəyə rayon təhsil şöbəsi və rayon icra hakimiyyəti tərəfindən təltif edilib. O, Gənclər və İdman Nazirliyi tərəfindən 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikasının “Fəxri Bədən tərbiyəsi və idman işçisi” adına, 2018-ci ildə isə kyokuşinkaykan karate idman növü üzrə “Azərbaycan Respublikasının əməkdar məşqçisi” fəxri adına layiq görülüb.

Gülər HÜSEYNOVA,
Şabran Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

LDU ilə pedaqoji əməkdaşlıq davam edir

Astara şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə rayonun və LDU-nun biologiya müəllimlərinin təşkilatçılığı ilə “Biologiya gecəsi” keçirilib. Redaksiyamıza daxil olan məlumatla görə, tədbirdə Astara RTŞ-nin əməkdaşları, şəhər 1, 2, 3, 6 nömrə-

li tam orta, Ərçivan qəsəbə 4 nömrəli, Səncərədi və Təngərüd kənd tam orta məktəblərinin biologiya müəllimləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbir diskussiya şəklində başa çatıb.

“Yol hərəkəti qaydaları”

İmişli rayonunun Buludlu kənd tam orta məktəbində ibtidai sinif müəllimi Ülker Cabbarova 4-cü sinifdə Həyat bilgisi fənnindən “Yol hərəkəti qaydaları” mövzusunda “açıq dərslər” keçib.

Dərslərdən əvvəl Ülker müəlliminin təşkilatçılığı və məktəb rəhbərliyinin dəstəyi ilə şagirdlər yol gəzintisinə çıxıb. Məqsəd şagirdlərin əyani olaraq yol qaydalarından istifadə və yol nişanlarının tanınmalarının insan həyatı üçün əhəmiyyətini bilmələri olub.

Müasir təlim üsulları ilə keçirilən dərslərdə şagirdlər əyani vasitələrlə yol hərəkəti, yol hərəkəti zamanı daha çox diqqət edilməli olan qaydalar, qəza hadisəsi zamanı ilk

olaraq görülən işlər barədə təqdimatlar edib. Mövzu ilə bağlı müxtəlif məzmunlu maarifləndirici sənədlər göstərilib. Onlar böyük həvəslə qrup tapşırıqlarını yerinə yetiriblər.

Dərs zamanı dərslərə inteqrasiya yüksək səviyyədə təşkil olunub. Şagirdlər yol nişanlarını rəngləyib iş vərəqlərindəki xanalara yapışdırıblar. Sonra qrupların qiymətləndirilməsi ilə yanaşı, şagirdlər özünü qiymətləndirmə cədvəli vasitəsi ilə dərslə necə mənimsədiklərini nümayiş etdiriblər.

Sonda “açıq dərslər” təhlil olunub

Vilayət ƏLİYEV,
İmişli Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Direktor müavinləri ilə görüş

Şəki rayonunun ümumtəhsil müəssisələrində fəaliyyət göstərən təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavinləri ilə görüş keçirilib.

Görüşün keçirilməsinin məqsədi tədrisin təşkili, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, məktəblərin fəaliyyətində səmərəliliyin artırılması, məktəblərin təşkilatı mədəniyyətinin inkişafı, məktəblərdə sağlam və yaradıcı mühitin təmini üçün sistemli işin aparılması, təhsil sahəsindəki yeniliklərin uğurla icra olunmasıdır.

Görüşdə məktəblərdə metodiki işin və təlim-tərbiyə prosesinin düzgün və səmərəli təşkili, summa-

tivlərin keçirilməsi, zəif və istedadlı şagirdlərlə işin təşkili, şagirdlərdə oxu, yazı və riyazi bacarıqların formalaşdırılması və digər məsələlər də müzakirə olunub.

Görüşdə müzakirə olunan məsələlərlə bağlı direktor müavinlərinə müvafiq tövsiyə və tapşırıqlar verilib.

Sonda “Fövqəladə hallar uşaqların gözü ilə” uşaq yaradıcılıq müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb.

Mahal MƏMMƏDOV,
Şəki Şəhər Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Rus dili və ədəbiyyat üzrə XI respublika olimpiadasının region mərhələsi

Gəncə şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbdə Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə Rusiya Federasiyasının Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Xaricdə Yaşayan Həmvətənlərlə İş və Beynəlxalq Humanitar Əməkdaşlıq üzrə Federal Agentliyinin Azərbaycanı nümayəndəliyi tərəfindən təşkil olunan Rus dili və ədəbiyyatı üzrə XI respublika olimpiadasının region mərhələsi keçirilib.

Olimpiadada Daşkəsən şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin VII, VIII sinif şagirdləri iştirak ediblər.

Yarışın sonunda hər bir şagird sertifikatla təltif edilib. Qeyd edək ki, olimpiadadan nəticələri aprel-may aylarında elan ediləcək.

Raminə MƏMMƏDOVA,
Gəncə Şəhər Təhsil İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Səhifəni hazırladı: Şakir CƏFƏROV

Məktəbə məktəbəhazırlıqda hazırlaşanlar

← Övvəli səh.1

Samirə KƏRİMOVA

Son illər Təhsil Nazirliyinin həyata keçirdiyi ən uğurlu işlərdən biri olan məktəblərdə hazırlıq qruplarının təşkili valideynlərin qeyd olunan problemlərdən azad edilməsinə şərait yaradıb. Təhsil siyasətinin strateji istiqamətlərindən biri olan məktəbəqədər təhsil sisteminin inkişafı yönündə Təhsil Nazirliyi əsaslı döntüş yaradaraq ölkə üzrə azyaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunma səviyyəsini artırmaq məqsədilə zəruri addımlar atıb. 2015-ci ildə beş yaşlılar üçün məktəbəhazırlıq proqramı təşkil olunub və ildən-ildə daha da təkmilləşdirilib. 2017-ci ildə Bakı şəhərində məktəbəhazırlıq qruplarına uşaqların qəbulu elektron sistem vasitəsilə ərizələrin onlayn qeydiyyatı aparılmaqla həyata keçirilib. 2018-ci ildən isə bu qayda paytaxta yanaşı, bir sıra bölgələrdə də tətbiq olunmağa başlayıb. Onu da qeyd edək ki, məktəbəhazırlıq qruplarına qəbulun elektron sistem vasitəsilə həyata keçirilməsi şəffaflığın təmin edilməsi, vaxt itkisinin, subyektiv amillərin aradan qaldırılması, cəmiyyətdə informasiya texnologiyalarından istifadə mədəniyyətinin formalaşması baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Fikrimizcə, elə tətbiq edilən yeniliyin valideynlər tərəfindən müsbət qarşılanmasını səbəblərdən biri də məhz budur.

Respublikanın bütün bölgələrində dövlət ümumtəhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına məktəbəhazırlıq qrupları yaradılıb. Tarixən məktəbəqədər təhsil müəssisələri olmayan yaşayış məntəqələrində, ucqar kəndlərdə də uşaqların məktəbəhazırlığı təmin edilib. Statistika nəzər salsaq görərik ki, 2016-2017-ci tədris ilində respublikanın 2.795 ümumtəhsil məktəbində 4.410 qrupda 86.970 uşaq məktəbəhazırlıq təhsilinə cəlb edilib. 2017-2018-ci tədris ilində isə 2.874 ümumtəhsil müəssisəsində 4.708 qrupda 93 mindən çox uşaq məktəbəhazırlığa cəlb edilib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramovun "Ümumi təhsil sahəsində 2018-2019-cu tədris ilinin prioritet fəaliyyət istiqamətləri barədə" müvafiq əmrində də diqqətdə saxlanılan məsələlərdən biri məhz məktəbəhazırlıq qruplarında həyata keçirilən təhsil prosesinin müəyyən olunmuş proqram istiqamətləri üzrə təmin edilməsi, bu qruplarda çalışan müəllimlərin fəaliyyətinə münəzəm nəzarət olunması və onlara davamlı metodiki köməklik göstərilməsidir.

Bu sahədə aparılan tədqiqatlar da göstərir ki, məktəbəqədər təhsilə cəlb olunan uşaqlar cəlb olunmayanlardan daha yüksək akademik nailiyyətlər əldə edirlər. Belə ki, məktəbəqədər təhsil uşaqlarda başadüşmə, dinləmə, sadə riyazi təsəvvür, kiçik və böyük motorika xüsusiyyətlərini inkişaf etdirir. Yaxşı təşkil olunan məktəbəqədər təhsil, həmçinin, uşaqların gələcəkdə sosial davranışına, imtahanlarda yüksək qiymətlər almalarına, əlavə müəllimlə hazırlığa daha az mürciət edilməsinə və digər müsbət nəticələrə gətirib çıxarır.

Məşğələləri təcrübəli ibtidai sinif müəllimləri keçir

Paytaxt məktəblərində məktəbəhazırlıq qruplarına gələnlərin sayında da müsbət dinamika müşahidə edilməkdədir. Belə ki, 2018-2019-cu tədris ilində Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki 264 ümumi təhsil müəssisəsində 919 məktəbəhazırlıq qrupunda 23840 uşaq məşğələyə cəlb olunub. Onu da qeyd edək ki, məktəbəhazırlıq qruplarında məşğələlərin aparılması əsasən bu sahədə davamlı iş təcrübəsi olan, diaqnostik qiymətləndirmədə yüksək nəticə göstərən, "Məktəbəhazırlıq qruplarında işin təşkili metodikası" proqramı üzrə təşkil edilmiş təlimlərdən keçən, məktəbin həmin tədris ilində IV sinifdə dərş deyən və növbəti dərş ilində I sinfi qəbul edəcək ibtidai sinif müəllimlərinə həvalə olunur.

2018-2019-cu tədris ilində paytaxt məktəblərinin məktəbəhazırlıq qruplarında

Valideynlərin və müəllimlərin gözləntiləri tam doğrulur

məşğələlər aparən müəllimlər üçün həmçinin mentor xidmətindən yararlanmaq imkanı da yaradılıb. Belə ki, xüsusi hazırlıq keçmiş mentorlar məşğələlərdə müəllimlərlə elmi-metodik və təcrübə dəstək göstərmək və qrup müzakirələri təşkil etmək üçün müəyyən olunublar.

Həftədə 4 gün fəaliyyət göstərən və valideyn tərəfindən heç bir ödəniş edilməyən məktəbəhazırlıq qruplarında "Ətraf aləmlə tanışlıq", "Savad təliminə hazırlıq və nitq inkişafı", "Bədii təfəkkürün inkişafı", "Məntiqi və riyazi təfəkkürün inkişafı", "Təsviri fəaliyyət", "Musiqi" və "Fiziki mədəniyyət" məşğələləri keçirilir.

Gün ərzində təşkil olunan 3 məşğələnin hər birinin müddəti 30, məşğələlərarası fasilə isə 10 dəqiqədir. Zehni gərginlik tələb edən məşğələlərdə, bir qayda olaraq, 3 idman dəqiqəsi keçirilir.

Məktəbəhazırlıq qruplarında təhsil alan uşaqlar üçün ev tapşırıqları nəzərdə tutulmur. Oktyabrda başlanan məşğələlər mayın 31-də başa çatır.

Səkkiz ay çəkən məktəbəhazırlıq qruplarının əsas məqsədi beş yaşlı uşaqların tədrisə hazırlıqlı başlaması, dərş prosesinə öncədən alışması, məktəb təliminə hazırlığı ilə əlaqədar psixoloji dayanıqlığı artırılması, əhatə olunduqları aləmə və təhsil mühitinə uyğunlaşdırılması, onlarda müəyyən bilik və bacarıq vərdişlərinin formalaşdırılmasıdır.

Məktəbəhazırlıq qruplarında ödənişsiz təhsil alan uşaqlar eyni zamanda dövlət vəsaiti hesabına müvafiq təlim və metodiki vəsaitlərə təmin edilib.

Məktəbəhazırlıq qruplarında xüsusi qiymətləndirmə tətbiq olunmur. Hər gün uşaqlar şifahi formada qiymətləndirilir və bu barədə valideynlərə məlumat verilir.

Beş yaşlılar məşğələlərdə özlərini daha rahat hiss edirlər

Məktəbəhazırlıq qruplarının təşkili, fəaliyyəti ilə bağlı əyani tanışlıq üçün bu dəfə yolunuzu paytaxtdakı P.Nəzərov adına 60 və M.Müşfiq adına 18 nömrəli tam orta məktəblərdən saldığ. Hər iki təhsil müəssisəsində fəaliyyət göstərən məktəbəhazırlıq qruplarındakı məşğələlərdə iştirak etməklə yanaşı, müəllimlərlə, eləcə də övladları burada təhsil alan valideynlərlə görüşüb onların fikirlərini öyrəndik.

2200 şagirdin təlim-tərbiyəsi ilə 120 müəllimin məşğul olduğu 60 nömrəli tam orta məktəbdə məktəbəhazırlıq qruplarının fəaliyyəti, təlim şəraitinin təmin olunması istiqamətində bir sıra tədbirlər görüldü. Təhsil ocağının direktoru Fayaz Hüseynov 3 məktəbəhazırlıq qrupunda 85 uşağın məşğul olduğunu deyir. Direktor məktəbəhazırlığın məhz elə məktəbin özündə aparılmasını düzgün hesab edir: "Bilirsiniz ki, məktəbəhazırlığın əsas vəzifələri uşaqlarda oxumaq həvəsinin, məktəbə müsbət münasibətinin inkişaf etdirilməsi və tədricən

möhkəmləndirilməsi, məktəbə uğurla adaptasiya olunması üçün balacalarda şəxsi, eyni zamanda sosial xüsusiyyətlərinin formalaşdırılmasıdır. Məktəbə hazırlığın təşkili üçün qoyulan tələblər uşağın məktəb təliminə hazırlığı zamanı öncə onun fiziki, şəxsiyyətyönümlü, intellektual və sosial hazırlığını nəzərdə tutmasıdır. Məhz məktəbəqədər hazırlığı olan uşaqların sonrakı məktəb illərində daha yüksək nəticələri olur. Biz bunu görürük. Artıq 3 ildir ki, bizim məktəbdə məktəbəhazırlıq qrupları uğurla fəaliyyət göstərir. Mən valideynlərin öz övladlarını bu məşğələlərə necə həvəslə gətirdiklərinin şahidiyəm. Bu balacalar artıq məktəb məfhumunu, müəllim anlayışı-

fəaliyyəti ilə bağlı zəruri təşkilati işlər görüldü. Məktəbin direktoru Rəna Süleymanova 2000-ə yaxın şagirdin oxuduğu təhsil müəssisəsində 2-si rus, 4-ü Azərbaycan bölməsi olmaqla fəaliyyət göstərən 6 məktəbəhazırlıq qrupunda 154 uşağın məşğul olduğunu deyir. Məktəbin təcrübəli, peşəkar və diaqnostik qiymətləndirmədə yüksək nəticə göstərən ibtidai sinif müəllimləri bu qruplara cəlb olunub. Məşğələlər dərş cədvəlinə uyğun olaraq həftənin I, II, III və IV günləri aparılır.

Direktorun sözlərinə görə, məktəbəhazırlığı məktəbdə keçən uşaqlar heç bir hazırlığı olmayanlardan sözüün yaxşı mənasında fərqlənir. İstər müəllimlə ünsiyyətləri

Məktəbəhazırlıq təhsilinə cəlb olunan uşaqlar müəyyən müddət keçdikdən sonra daha aktiv olmaqla bərabər sərbəst fikir söyləməyi də bacarırlar. Onlar çox tez bir zamanda məktəbə alışır. Balacaları biliklərlə, dərşlərlə yükləmək düzgün deyil. Məhz məşğələlərdə istifadə olunan metodik vəsaitlər uşaqlara müəyyən məlumatları daha sadə, daha anlaşılın çəkildə mənimsəməyə, ilkin bacarıqlara yiyələnməyə imkan verir.

nı yaxşı başa düşür, müəyyən situasiyalarda özlərini necə aparmağı bilirlər". F.Hüseynov məktəbəhazırlıq qruplarının uşaqların məktəb, eləcə də təhsil həyatına müəyyən qədər hazırlıqlı olmasında mühüm rol oynadığını söyləyərək, Təhsil Nazirliyi tərəfindən belə bir layihənin həyata keçirilməsini məktəbəqədər təhsilin inkişafında uğurlu bir addım kimi dəyərləndirir.

"Məktəbəhazırlıq təhsilinə cəlb olunan uşaqlar müəyyən müddət keçdikdən sonra daha aktiv olmaqla bərabər sərbəst fikir söyləməyi də bacarırlar. Onlar çox tez bir zamanda məktəbə alışır. Balacaları biliklərlə, dərşlərlə yükləmək düzgün deyil. Məhz məşğələlərdə istifadə olunan metodik vəsaitlər uşaqlara müəyyən məlumatları daha sadə, daha anlaşılın şəkildə mənimsəməyə, ilkin bacarıqlara yiyələnməyə imkan verir. Məktəbdəki məktəbəhazırlıq qrupuna gələn beş yaşlılar məşğələlərdə özlərini daha öyləncəli və rahat hiss edirlər". Məktəbin hazırlıq qruplarında dərş deyən ibtidai sinif müəllimləri Sevil Bağirova, Elnurə Ramazanova, Salatın Zülfüqarova bu fikirdədirlər. Onlardan bəziləri məşğələ apardıqları qrupun uşaqlarına növbəti tədris ilində dərş deyəcəklər. I sinifdə artıq bu uşaqlarla çətinlik yaşamayacaq, çünki müəllimlər onların hər birinin fərdi xüsusiyyətlərinə, psixologiyasına yaxşı bələddir. Artıq balacalar həm məktəb həyatına, həm də təhsil prosesinə tədricən alışmaqdadırlar.

Bu müəllimlərin uşaqlarla apardıqları məşğələlərdə iştirak etdik. Məşğələlər uşaqlar tərəfindən maraqla qarşılanır. Balacalar öyləncəli şəkildə müəyyən biliklər alır, keçilən mövzuları daha rahat və anlaşılın şəkildə qavrayırlar.

M.Müşfiq adına 18 nömrəli tam orta məktəbdə də məktəbəhazırlıq qruplarının

qrupda məşğələ aparən gənc müəllimidir. Yeni tədris ilindən ilk dəfə I sinifdə dərş deyəcək. İndidən hazırlaşır. Gələcək şagirdləri olacaq bu uşaqları daha yaxından tanımaq baxımından məktəbəhazırlığın zəruri olduğunu deyir: "Məktəbin özündə bu qrupların təşkili effektivdir. 5 yaşından məktəb mühitində, belə demək olarsa, böyüyən balaca evdən gətirdiyi ərköyünlüyünü arxada qoyur. İlk günlər kaprizlərini göstərsə də, sonradan müəllimlə ünsiyyəti effektiv nəticə verir. Müəllim şagirdi olacaq bu balacaları, onlar isə müəllimini daha yaxından tanımaq imkanı əldə edir. Məşğələ zamanı hər bir uşağın fərdi xüsusiyyətini öyrənmək müəllimə növbəti ildə dərş deyəcəyi həmin şagirdinin potensialının, bilik və bacarıqlarının üzə çıxarılmasında da mühüm rol oynayır".

Valideynlər artıq arxayındırlar...

Məktəbin özündə məktəbəhazırlıq qruplarının açılması valideynləri müəyyən problemlərdən azad edib, narahatlıqlarına son qoyub. Kamran Mahmudov 60 nömrəli tam orta məktəbin valideynidir. Oğlu Mehmet Mahmudzadə bu təhsil müəssisəsinin məktəbəhazırlıq qrupundadır. Qızı isə artıq 5-ci sinifdə təhsil alır. Vaxtilə onun da qızının məktəbəhazırlığı ilə bağlı narahatlıqları olub. O zamanlar çıxış yolu kimi qızını paytaxtdakı özəl məktəbəhazırlıq kurslarından birinə qoyub. Müqayisədə məktəbdə fəaliyyət göstərən məktəbəhazırlıq qruplarının daha yaxşı olduğunu, uşaqların məktəb həyatına alışmasında, onların sosiallaşmasında əvəzsiz rol oynadığını söyləyir. Oğlunun ərköyün olduğunu deyən həmsöhbətimiz getdikcə bu uşağın daha sakit və davranışında müsbət cəhətlərin çoxaldığını bildirir, ümumiyyətlə, uşaqlarla peşəkar müəllimlərin məhz məktəbdə fəaliyyət göstərən hazırlıq qruplarında məşğul olmasını alqışlayır: "Məktəbəhazırlıq adından güründüyü kimi məktəbdə olmalıdır".

Tətbiq edilən yeniliklər təbii ki, valideynin rahatlığına, məktəb və müəllim seçimində heç bir kənar müdaxilənin olmasına, obyektivliyin qorunmasına xidmət edən vacib şərtlərdədir. Həmin məktəbin digər valideynləri Nigar Həsənova, Zəhra Mürvətova, Şəfa Kərimova, Süreyya Əlizadə bu faktoru, eləcə də məktəbəqədər hazırlıq qruplarının ödənişsiz olmasını, ən əsası isə məşğələlərdəki təlim mühitinin onların ürayınca olduğunu qeyd edirlər.

18 nömrəli tam orta məktəbin valideynləri Vüsalə Səlimova, Günel Məmmədova, Bəyim Vəzirova, Nərgiz Qədirlı, Günel Həsənova və digərləri öz övladlarını peşəkar ibtidai sinif müəllimlərinə etibar etməkdə heç də yamılladıqlarından, uşaqlarla məşğələlərin yüksək səviyyədə aparılmasından razılıqla danışırlar: "Məktəbə hazırlaşan övladlarımızın gözləntilərimiz olur. Söhbət balacalarımızın müəyyən biliklər barədə anlayışlarının olmasından, məktəbə uyğunlaşma, həmyaşdılar ilə ünsiyyət qura bilmə bacarığından, verilən bilikləri düzgün şəkildə qavrama və özünü psixoloji baxımdan məktəbə tam hazırlıqlı hiss etməsindən gedir. Bız bu məsələdə artıq tam arxayınq. Valideyn olaraq əminliklə deyə bilirik ki, məktəbdə fəaliyyət göstərən məktəbəhazırlıq qrupları bizim gözləntilərimizi tam doğruldur. Bu imkanlardan bəhrələnmək artıq hər bir valideyn üçün əlçatandır".

Elə son illərin statistikasına məktəbəqədər təhsil sahəsində tətbiq edilən yeniliklərin ictimaiyyət tərəfindən müsbət qarşılandığını göstərir. Belə ki, ölkəmizdə 2015-2016-cı tədris ilində məktəbəhazırlıq proqramı bütün 5 yaşında olan uşaqların 24, 2016-2017-ci dərş ilində 55, 2017-2018-ci tədris ilində 65 faizini əhatə edirdisə, 2018-2019-cu dərş ilində həmin göstərici 75 faizə çatdırılıb. Təməl bacarıqların uşaqlıq dövründən əldə edildiyi, uşaqların erkən yaş dövründən inkişaf etdirilməsinin vacibliyi nəzərə alınaraq başlanan bu islahatın əsas hədəfi 2020-ci ildə məktəbəhazırlığın əhatə səviyyəsinin 90 faizə çatdırılmasıdır.

Sabahın trendləri

Təhsilin gələcəyi təkmilləşmə və texnoloji transformasiyadadır

← Əvvəlki səh.1

Rüstəm QARAXANLI

Təhsil, o cümlədən postsovet məkanında məzunların işlə təminatı sahəsindəki vəziyyət heç də ürəkəçən deyil. NMC-nin mütəxəssisləri hesab edirlər ki, bu, ciddi siqnalıdır. Ali məktəblər tezliklə tədris proqramlarını kardinal şəkildə dəyişməli, tələbələrə daha dərin nəzəri biliklərin verilməsinə, habelə müasir texnologiyaların tətbiqi ilə praktiki bacarıqların aşılmasına nail olmağa çalışmalıdırlar.

Əməkdaşlıq effektiv qərarların paylaşımı üçün başlıca faktorlardır.

Dünya səviyyəli ali məktəbi fərqləndirən ən əsas amil onun qlobal bazarda əməkdaşlığa hazır olmasıdır. Kütləviləşmə və müştəriyə yönümlilik elə bir vəziyyətə səbəb olub ki, universitetlər arasında inanılmaz rəqabət hökm sürür. Bununla yanaşı, qloballaşma da müxtəlif ölkələrdən olan ali məktəblərin bir alyansda birləşmələrinə əlverişli şərait yaradır. Hətta belə demək mümkündürsə, belə birliklər ehtiyacdan doğan reallığın göstəriciləridir. Universitetlərin kooperasiyası təhsil xidməti sahəsində uduşlu mövqelərində oluması istiqamətində başlıca şərtlərdən birinə çevrilib. Alyanslar tərkibində fərqli ölkələrdən olan ali məktəblər arasında qurulur. Hər bir ali məktəb ölkə daxilində də belə birliklərin yaradılmasına nail ola bilər. Məsələn, ABŞ-in Orta Qərbi bölgəsinin 12 ali məktəbi (University of Chicago; University of Illinois; Indiana University; University of Iowa; University of Michigan;

Michigan State University; University of Minnesota; Northwestern University; Ohio State University; Pennsylvania State University; Purdue University; University of Wisconsin-Madison) ümumi məqsədlərə nail olmaq üçün möhkəm alyans yaratmağa müvəffəq olub.

Texnologiyalardan geniş istifadəyə baxmayaraq, onlayn-təhsil çoxları üçün əlverişli deyildir.

Problemin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bu gün dünyanın heç də hər yerində insanların onlayn-təhsil almaq üçün imkanları yoxdur. Beynəlxalq Elektrorabitə İttifaqının 2017-ci ilə olan statistikasına görə, dünya əhalisinin yalnız 47,9%-nin internetə çıxışı var. İnternetdən ən çox yararlanan əhali inkişaf etmiş ölkələrdə yaşayır (81%). Bu göstərici inkişafda olan ölkələrdə 40, inkişafdan qalan dövlətlərdə isə 15%-dir.

Daha bir vacib məqam internetin sürətidir. Məsələn, Rusiyada hər 100 nəfərdən 12-nin sürətli internetdən yararlanmaq imkanı var. Müqayisə üçün qeyd edək ki, ABŞ-da bu göstərici 2,5 dəfə yüksəkdir. Cənubi Amerika, Afrika, Asiya, Ərəb dünyasında bu sahədə vəziyyət ürəkəçən deyil. Bu amil göstərilən regionlarda yaşayan əhəlinin onlayn-təhsil almaq imkanlarını ciddi şəkildə məhdudlaşdırır.

Fərdi şəkildə bacarıqların qiymətləndirilməsi sistemləri yaradılmalıdır.

Bazarın tələblərinə uyğun olaraq universitetlərin dəyişib inkişafına atmaları tövsiyə edilir. Təhsilin fərdiləşməsi bu prosesin ayrılmaz tərkib hissəsidir. NMC-də hesab edirlər ki, bu istiqamətdə

atılmalı olan ilk addım tələbənin bacarıqlarını qiymətləndirəcək fərdi sistemlərin yaradılması olmalıdır. Bu sistem hesabına hər bir tələbənin bilik və bacarıqları, habelə ehtiyaclarına dair daha səhifəli mənzərəyə sahib olmaq mümkündür. Gələcəkdə ən çox ehtiyac duyulan bacarıqlar bunlar olacaq:

- Professional-texniki;
- Yaradıcı potensial;
- Tənqidi düşüncə.

Hazırda dünya praktikasında fərdi qiymətləndirmə sistemlərinə dair bir neçə uğurlu layihə möv-

Texnologiyaların tədris prosesinə effektiv inteqrasiyası tələbələrin inkişaf dinamikası və bilik əldə etmə marağının stimullaşdırılmasına müsbət təsir göstərir. Texnoloji yeniliklərin təhsil prosesinə tətbiqi üçün əlverişli mühitə ehtiyac var. Adətən müəllimlər yeni vasitələri və platformaları tədris prosesində tətbiq etmək istəyirlər.

cuddur. “Stanford’s Lytics Lab” tələbələrin inkişaf dinamikasını daha dəqiq qeyd etmək üçün sınaqdan çıxarılmış empirik araşdırmaların ən uğurlularından biridir. Karnegi-Mellon Universitetinin “Open-Learning Initiative” və Merilin Universitetinin Kollec-Parkdakı “Check-My-Activity-Tool of the” proqramları bu qəbildən olan və perspektivli sayılan layihələrdir. Son iki proqram tələbələrə öz məhsuldarlıqlarını nəzərdə saxlamağa imkan verir.

Rəqəmsal dünyadan “baş çıxarmaq” üçün sadəcə texnologiyalardan istifadə edə bilmək yetərli deyil.

Bu gün rəqəmsal texnologiyalar milliyyətdən, irqi və dinindən, mədəniyyətdən asılı olmayaraq hər bir fərd üzərində güclü təsirə

malikdir. Bu təsirin nəticələri də öz növbəsində insan həyatı və fəaliyyətinin bütün sferalarında özünü göstərən mühüm faktora çevrilir. Ancaq hesab olunur ki, rəqəmsal və texnoloji dünyada texnologiyalardan istifadə etmək bacarığı yetərli deyil. İnsan onlardan yararlanaraq peşəkar imkanlarını artırmağı və

“Class Central”ın 2016-cı il araşdırmasına görə, 3 il əvvəl onlayn-təhsil platformalarında 700-dən çox universitet, 6900-a yaxın kurs təmsil olunurdu. Bu platformalarda ümumilikdə 58 milyon dinləyici təhsil alırdı.

Ənənəvi ali məktəblərin bu platformalarla rəqabət aparmaları mənasız vaxt itkisidir. Onlayn-kurslarda dinləyici daha az xərclə istənilən sahəyə dair istədiyi vaxtda yekunlaşacaq biliklərin əldə edilməsinə arzu edə bilər. Onlayn-təhsil hər bir tələbəyə öz tədrisi prosesinə nəzarət etmək və azadlıq imkanları yaradır. Məhz bu səbəbdən dinləyicilər arasında çox populyardır.

Hesab olunur ki, hər bir nüfuzlu ali məktəbin dəqiq işlənmiş tədris planı ilə öz onlayn-təhsili olmalıdır. London İmperiya Kolleci 2016-cı ildə sonra “qarıxq sistem” adını almış yanaşmanın əsasını qoyub. Belə ki, mühəndislik fakültəsinin tələbələrini son semestrə biznes üzrə onlayn-kurs götürürlər. 3 il əvvəl ənənəvi ali məktəbdə onlayn-kursun olması inqilabi addım hesab edilirdi.

Hazırda universitetdə onlayn, mobil və qarıxq təhsil imkanlarının olması onun müasirliyinin göstəricilərindən biridir. Əgər ali məktəbdə bu metodların effektiv inteqrasiyası strategiyası mövcud deyilsə, əmin şəkildə demək olar ki, həmin universitetin gələcəyi yoxdur.

Təhsil sistemləri yeni tədris metodlarını öz etməyə hazır olmalıdır.

Texnologiyaların tədris prosesinə effektiv inteqrasiyası tələbələrin inkişaf dinamikası və bilik əldə etmə marağının stimullaşdırılmasına müsbət təsir göstərir. Texnoloji yeniliklərin təhsil prosesinə tətbiqi üçün əlverişli mühitə ehtiyac var. Adətən müəllimlər yeni vasitələri və platformaları tədris prosesində tətbiq etmək istəyirlər. Reallıqda isə təhsil sistemi yeni tədris metodlarının tətbiqinə hazır olmur. Bu səbəbdən ali məktəblərdə əlverişli mühitə olmamalıdır ki, qabaqcıl tədris metodları və texnologiyaların sınaqdan çıxarılması mümkün olsun.

Fasiləsiz təhsil ali təhsilin əsasıdır.

Elmi cəmiyyət və rəqabətə dözümlü iqtisadiyyat arzusunda olan dövlətlər anlayırlar ki, əhəlinin savadı daima artmalıdır, mütəxəssislərin biliyi yüksəlməlidir və ümumilikdə peşəkar inkişaf imkanları genişlənməlidir. Buna ancaq universitetlə korporasiyaların kooperasiyası hesabına nail olmaq mümkündür. İngilis dilində bu prosesə “lifelong learning” deyilir. NMC-nin hesabatına görə, yaxın gələcəkdə “lifelong learning”-in qarşısında duran başlıca çağırış tək tələbə və gənc nəsil deyil, əhəlinin digər kontingenti, əsasən də müəllimlərin və mütəxəssislərin davamlı tədrisini stimullaşdıracaq proqramların hazırlanması olacaq.

Mətbuat Şurası Ədliyyə Nazirliyi ilə yeni layihəyə başlayır

Əhəlinin hüquqi biliklərinin artırılması diqqətdə olacaq

Oruc MUSTAFAYEV

Ədliyyə Nazirliyi və Mətbuat Şurası ədliyyə və məhkəmə fəaliyyəti barədə ictimaiyyətin daha geniş məlumatlandırılması və əhəlinin hüquqi biliklərinin artırılması ilə bağlı birgə layihəyə start verib. Layihə çərçivəsində nazirliyin ayrı-ayrı fəaliyyət istiqamətləri üzrə silsilə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Martın 6-da media nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən ilk brifinq nazirliyin icra, probasiya, istintaq və azadlıqdan məhrum etmə ilə əlaqədar olmayan cəzaların icrasına sahəsində fəaliyyətinə və yeniliklərə həsr olunub.

Tədbirin açılışında Ədliyyə Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri, vəzifələri haqqında geniş məlumat verilib, bu sahədə maarifləndirmə tədbirlərinin və media ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb. Bidirilib ki, belə tədbirlər mətəmədi xarakter daşımaqla nazirliyin bütün fəaliyyət istiqamətlərini əhatə edəcək.

Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli təmsil etdiyi qurumun ölkənin digər müvafiq nazirlikləri ilə bir sıra görüşlərin keçirildiyini vurğulayıb. Görüşlərin mahiyyət ertibarı ilə tanışlıq xarakteri daşdığı deyən M.Ələsgərli bu formata tədbirlərin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib. Bu cür tədbirlər eyni zamanda media ilə dövlət qurumlarının birbaşa canlı ünsiyyətə girməsinə, əlaqələr yaratmasına, əməkdaşlıq etməsinə şərait yaradacaq. Bu isə media əməkdaşlarının müvafiq sahə-

lər üzrə daha da peşəkarlaşmasına, dövlət strukturları haqqında materialların düzgün, doğru şəkildə cəmiyyətə çatdırılmasına kifayət qədər fayda vermiş olacaq. O, layihə çərçivəsində jurnalistlər üçün 5 təlim sessiyasının keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu, daha sonra jurnalistlərlə Ədliyyə Nazirliyi rəhbərliyinin geniş görüşünün keçiriləcəyini deyib.

Nazirliyin İnsan hüquqları və ictimaiyyətə əlaqələr idarəsinin rəis müavini Aynur Sabitova ədliyyə sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən Ədliyyə Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətlərinin çox geniş olduğunu deyərək əlavə edib ki, əsas məqsəd KİV-lə əlaqələr yaradaraq islahatlar barədə məlumatları geniş ictimaiyyətə çatdırmaqdır. A.Sabitova nazirliyin fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı məlumatların sosial şəbəkələrdə, media qurumlarında işıqlandırılması üçün KİV-in dəstəyinə ümid etdiklərini bildirib.

Sonra Ədliyyə Nazirliyi İcra baş idarəsinin rəisi Nürəddin Mustafayev, Probasiya xidmətinin rəisi Akşin Ziyadov, İstintaq idarəsinin rəisi Zakir Qafarov, Cəzaların icrasına nəzarət üzrə müfəttişliyin rəisi Malik Ələkbərov nazirliyin mühüm fəaliyyət istiqamətləri olan icra və probasiya xidmətlərinin istintaq və cəzaların icrasına sahəsində fəaliyyəti, bu qurumların gördüyü işlərlə bağlı təqdimatlar ediblər.

Brifinqdə sual-cavab sessiyası keçirilib, iştirakçılar arasında fikir mübadiləsi aparılıb, media ilə əlaqələrin əhəmiyyəti, qarşılıqlı fəaliyyətin zəruriliyi və əməkdaşlığın prioritet istiqamətləri müzakirə olunub.

Sonra KİV nümayəndələri Probasiya xidmətinin elektron monitorinq mərkəzinin fasiləsiz fəaliyyəti, elektron qolbağın imkanları və tətbiqi xüsusiyyətləri ilə əyani tanış olublar.

“Azərbaycanda ali təhsilin gücləndirilməsinə dəstək”

Avropa İttifaqının “Azərbaycanda ali təhsilin gücləndirilməsinə dəstək” adlı Tvinninq layihəsi çərçivəsində növbəti ekspert missiyası ölkəmizə səfər edib.

Sözgedən layihənin “Qanunverici və tənzimləyici çərçivədə düzəlişlərin edilməsi ilə bağlı tövsiyələrin işlənilməsi” adlı dördüncü komponenti çərçivəsində ölkəmizə gələn ekspert qrupuna Litvanın Ali Təhsildə Keyfiyyətin Qiymətləndirilməsi Mərkəzinin informasiya və qiymətləndirmə üzrə mütəxəssisi Kristina Sutkute və Latviyanın Akademik

Məlumat Mərkəzinin Diplomların Tanınması şöbəsinin müdiri müavini İnara Dunska daxildir.

Missiyanın məqsədi ali təhsil müəssisələrində təhsil müddətlərinin tanınması üzrə təcrübənin qiymətləndirilməsi, institusional səviyyədə təhsil müddətlərinin təlim nəticələrinə əsaslanaraq tanınması ilə bağlı təkliflərin verilməsi, bu sahədəki qanunvericilik sənədlərinə düzəlişlərə, universitetlərdə təhsil prosedurlarının təkmilləşdirilməsinə dair təklif və təlimatların hazırlanmasıdır.

Missiya çərçivəsində Təhsil Na-

“Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsi çərçivəsində “Kod saati” keçiriləcək

Təhsil Nazirliyinin və “Alqorit-mika” beynəlxalq təhsil şirkətinin təşkilatı dəstəyi ilə mart ayında Azərbaycan “Kod saati” qlobal hərəkatı çərçivəsində bir sıra tədbirlər keçiriləcək.

“Kod saati” hərəkatının əsas məqsədi proqramçı peşəsini məktəblilər arasında populyarlaşdırmaq, şagirdlərin və onların valideynlərinin diqqətini informasiya texnologiyaları ilə bağlı peşələrə cəlb etmək, həmçinin proqramlaşdırmanın çətinliyi haqqında mifləri dağıtmaqdır.

“Kod saati” təşəbbüsü 2013-cü ildə Hadi və Əli Partovi qardaşları

tərəfindən tətbiqinə başlanılan və insanlara proqramlaşdırmanı öyrətmək məqsədi daşıyan qlobal hərəkatdır. Layihənin ideya müəllifləri bütün sahələrdə hesablaşma tapşırıqlarını yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik mütəxəssislərə çox böyük ehtiyac olduğunu deyərək insanlara proqram kodunu yazmağı öyrətmək üçün bir saat vaxt ayırmağı təklif ediblər. Bir çox ölkələr bu təşəbbüsə qoşulub. Hazırda “Kod saati” dünyanın 180-dən çox ölkəsində yüz milyonlarla tələbə və şagirdi əhatə edir.

“Kod saati”-ni bütün ölkə üzrə üç mərhələdə keçirmək planlaşdırı-

zirliyinin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin, eləcə də Akkreditasiya və Nostrifikasiya İdarəsinin Nostrifikasiya şöbəsinin əməkdaşları ilə görüşlər keçirilib, “Nostrifikasiya haqqında” yeni qanun layihəsinə düzəlişlərin edilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanıb.

Bundan başqa, missiya çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Azərbaycan Texniki Universitetini təmsil edən nümayəndələrə görüşlər keçirilib, bu universitetlərdə təhsil müddətlərinin tanınması sahəsində cari praktika öyrənilib və tanınma qaydalarının Avropa təcrübəsinə uyğun təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tövsiyələr verilib.

“Kod saati”-nin birinci mərhələsi cari ilin martın 16-da paytaxtın bütün inzibati rayonları əhatə olunmaqla Bakının 12 və Gəncə şəhərinin bir məktəbində keçiriləcək. İkinci mərhələ martın 23-də onlayn-rejimə baş tutacaq. “Kod saati”-nin üçüncü mərhələsi isə martın 30-da Bakı və Gəncədə “Pasha Malls Group” ilə tərəfdaşlıq çərçivəsində bu qurumun ticarət-sənaye mərkəzlərində keçiriləcək.

Tədbirlərdə 7 yaşdan yuxarı məktəblilər iştirak edə bilərlər. “Kod saati” çərçivəsində iştirakçılar oyun formatında, “Scratch” mühitində məsələləri həll etmək imkanı əldə edəcəklər. “Scratch” — uşaq və yeniyetmələr üçün xüsusi yaradılmış vizual proqramlaşdırma mühitidir.

Düşünməkdən həzz almaq

← Əvvəli səh.1

Ruhியə DASSALAHLI

“Validəylərimizin dəstəyi müqayisələnməzdir”

N.Süleymanov repetitor kimi uğurlu nəticələrə imza atıb. O, həm abituriyent, həm olimpiadalarla şagird, həm də müəllimlərin işə qəbulu imtahanlarına hazırlıqda çox yaxşı bələdçidir: “İndiyə qədər bir çox abituriyentlərim yüksək balla universitetlərə qəbul olunublar. Hazırladığım müəllimlər MİQ imtahanlarında yüksək bal toplayıblar”.

Şagirdlərinin, hazırladığı insanların həyatında özünəməxsus yeri olması üçün əlindən gələni edən gənc müəllim insanın həyatında ona düzgün yol göstərən müəlliminin rolunu yaxşı anlayır: “Kiçik yaşlarımdan mənə elmə həvəs yaradan müəllimlərim olub. Riyaziyyatçı, ya da fizika müəllimi olaraq qazandığım nə varsa, bunda müəllimlərimin böyük əməyi var. Hər zaman düşünmüşəm ki, hər fənn üzrə ən güclü müəllimlərlə çox böyük işlərə imza atmaq olar. Hesab edirəm ki, “İstedadlı şagird üçün istedadlı müəllim” müsabiqəsi məhz bu amala xidmət edir. Gələcək nəsillər üçün görülən bu iş həqiqətən alqışa layiqdir”.

N.Süleymanov bir şagirdin yetişməsində valideyni məktəbdən, müəllimlərdən ayrı təsəvvür etmir: “Amma həyatda və işdə valideynlərimizin rolu, dəstəyi müqayisələnməzdir. Düşünürəm ki, hər bir valideyn övladının təhsili ilə vaxt itirmədən, kiçik yaşından maraqlanmalı və ona dəstək olmalıdır”.

“Nəticələrim özümü heç vaxt qane etməyib”

Namiq müəllim gələcək nəsllə böyük fayda verəcək layihələrə imza atmaq istəyir: “Hələ mükafatlandırma mərasimi olmasa da, nəticələrin açıqlanması ilə tanımadığım yüzlərlə insandan təbrik aldım. Bu o qədər maraqlı hissirdim ki, Halbuki özümü o qədər də bəyənməmişəm. Nəticələrim özümü heç vaxt qane etməyib. Ən sevdiyim hobbilərimdən biri də özümə zəif nöqtələri aşkarlamam və onun üzərində ciddi çalışmaqdır. Uğurun sirlərindən biri də bu deyilməyi!”

N.Süleymanov hesab edir ki, dünyada da istedadlı şagirdlərlə işləyən bəli, olimpiada suallarını həll etməyi bacaran müəllimlər məhdud saydadır. Azərbaycan da yavaş-yavaş istedadlı şagirdlərlə işləyəcək müəllimlər formalaşacaq: “Müəllimlərin əsas problemi düşünmədən, araşdırmadan hazır həlli axtarmaqdır. Bu da nəticədə özünü göstərir”.

Olimpiadalar, yoxsa qəbul imtahanları?

Elşən Quliyev isə biologiya fənni üzrə yaxşı müəllimlərdəndir. Qazandığı nüfuzu “İstedadlı şagird üçün istedadlı müəllim” müsabiqəsində də təsdiq edərək, ən yaxşı nəticə

İstedadlı şagirdlərin istedadlı müəllimləri gələcək nəsllə böyük fayda verəcək layihələrə imza atmaq istəyirlər

Namiq SÜLEYMANOV

göstərən müəllimlər siyahısına düşüb.

2003–2007-ci illərdə Gəncə Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsini bitirib. Hərbi xidmətdən sonra müəllim kimi fəaliyyətə başlayıb. Kəlbəcər rayon 6 nömrəli tam orta məktəbdə müəllimlik fəaliyyətinə başlayan gənc müəllim deyir ki, qazandığı uğurlara görə fasiləsiz olaraq öz üzərində çalışmasına borcudur.

2012–2015-ci illərdə təhsilini Gəncə Dövlət Universitetinin magistratura pilləsində davam etdirən E.Quliyev hazırda Kəlbəcər rayon 9 nömrəli tam orta məktəbdə işləyir. Elşən müəllim deyir ki, olimpiadalarla həmişə maraqlıdır: “Respublika Fənn olimpiadalarının suallarına mütəmadi baxıram, olimpiadalarla şagirdlər göndərirəm. Düzür, indiyədək yer tutan olmasa da, bu sahəyə maraqlı göstərən şagirdlərimiz çoxdur”.

Olimpiadaya gedən uşaqlarda istedad mütləq olmalıdır

Müəllimlik fəaliyyətinin artıq 10 ili əhatə etdiyini nəzərə alsaq, Elşən müəllimin özünün yetirmələri olduğunu deyə bilər: “Daha çox IV ixtisas qrupu üzrə hazırlanan uşaqlarla işləyirəm. Hazırladığım şagirdlər arasında həm Tibb Universitetində, həm də ölkəmizin başqa nüfuzlu ali məktəblərində təhsil alanlar var”.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin həyata keçirdiyi ali məktəblərə qəbul imtahanlarına hazırlıqda daha böyük uğur qazanan Elşən müəllim bir çoxlarının əksinə olaraq, olimpiadalarla şagird hazırlığı ilə qəbul imtahanlarına abituriyent hazırlığı arasında ciddi fərq görmür: “Baza bilikləri istər olimpiadaya, istərsə də qəbul imtahanına hazırlıqda şagird üçün önəmlidir. Ancaq olimpiadaya gedən uşaqlarda istedad mütləqdır. Çünki burada yaddaşa əsaslanan məlumatlar deyil, şagirdin məntiqi təfəkkürünə əsaslanan suallar qoyulur. Ona

Elşən QULİYEV

görə də olimpiadada hər uşağın uğur qazanması mümkündür. Bu səbəbdən olimpiadaya hazırlaşdırduğumuz uşaqlar üçün daha uzun zaman və ən aşağı sinifdən hazırlıq tələb olunur. Hesab edirəm ki, olimpiadalarla şagirdlərin hazırlanması VI-VII siniflərdən başlamalıdır. Halbuki abituriyent hazırlığına 2 il kifayət edir”.

“Müəllim öz üzərində daim işləməlidir”

“İstedadlı şagird üçün istedadlı müəllim” müsabiqəsi E.Quliyevin yüksək nəticə nümayiş etdirdiyi ilk yarış da deyil. O, 2017-ci ildə iştirak etdiyi müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsində də mümkün olan ən yüksək balı toplayıb. Özü də 44 dəqiqəyə: “Hesab edirəm ki, müəllim öz üzərində daim işləməlidir. Üstəlik, bunu hansısa qiymətləndirmədə bal yığmaq, imtahana hazırlaşmaq, nəyisə sübut etmək üçün yox, həm də gələcəyimizi düzgün yetişdirə bilmək üçün”.

E.Quliyev deyir ki, olimpiadaya hazırlıq məsələsində ədəbiyyat ən sıxıntılı məsələdir: “Ən çox istifadə etdiyimiz mənbə dərsliklərdir. Buna əlavə olaraq internet məlumatlarından istifadə edirik, türk dilində əldə etdiyim ədəbiyyatlar var. Tək dərsliklə olimpiadaya hazırlığı təşkil etmək mümkün deyil”.

Onlar olimpiadaya uşaq hazırlayacaq

Qeyd edək ki, istedadlı şagirdlərlə işləyəcək pedaqoji kollektiv müəyyənləşdirilərkən “İstedadlı şagird üçün istedadlı müəllim” müsabiqəsinin nəticələri nəzərə alınacaq. Müəllimlərin müxtəlif layihələrdə iştirakı təmin olunmaqla pedaqoji və akademik bacarıqlarının inkişafı təmin ediləcək.

ra təşkilatların ekspert qrupu tərəfindən yeni konsepsiyaların hazırlanması barədə müzakirələr aparılıb. Hazırda konsepsiya tamamlanma mərhələsindədir.

Qeyd edək ki, “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu 2015-ci ildə Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə ölkəmizin aparıcı ali təhsil müəssisələri tərəfindən təsis edilib. Fondun əsas missiyası aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrə güzəştli kreditlərin verilməsi ilə bütün tələbələrə bərabər imkanların yaradılmasıdır. Hazırda fond 10 təsisçi və 4 tərəfdaş universitetlə əməkdaşlıq edir. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində universitetlər tərəfindən təqdim edilən tələbə krediti yerlərinin sayına əsasən seçim meyarlarına uyğun gələn tələbələrə ümumilikdə 223 təhsil krediti müqaviləsi imzalanıb. Kreditlər əməkdaş ali təhsil müəssisələrinin təqdim etdikləri ödənişli əsaslarla tələbə yerləri hesabına həyata keçirilib.

Abşeron rayonunun ümumtəhsil məktəblərində təhsilin keyfiyyətini yüksəltməyə hədəflənmiş müxtəlif səpkili tədbirlər keçirilir. Bu baxımdan rayon üzrə fevral ayı üçün nəzərdə tutulmuş “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, musiqi fənni aylığı”nı xüsusi qeyd etmək olar. Aylığın planına əsasən belə tədbirlərdən biri də rayonun Masazır qəsəbə 4 nömrəli tam orta məktəbinin bayramsayığı bəzədilmiş akt zalında baş tutdu.

Bütün əsrlərin “yaşadı” söz ustası məktəbdə

Daha bir fənn aylığına yekun vuruldu

Yusif ƏLİYEV

...Birdən – birə zala qərribə bir sakitlik çökdü və bu sükutu məlahətli səslə deyilən misralar pozdu. Hardan deyildiyi bilinməyən ecəzkar səs pillə-pillə ucalıb hamını öz seyrinə salaraq zalda qeyri-adi, poetik bir aura yaratmaqla sona çatdı. Bir anlıq sükutdan sonra salonu sürüklü alqış səsləri bürüdü. Bu məlahətli, qəlb oxşayan səs RTŞ metodkabinetinin direktoru, Nəriman Həsənzadə poeziyasının vurğunu olan pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Elmira İsmayilovaya məxsus idi. Şairin “Mənə elə gəlir ki...” şeiri ilə açılan tədbirin gözlənilməz başlanğıcı bütün iştirakçılara lirik və xoş bir ovqat bəxş etdi. Səhnədə yer alan aparıcı baharın ilk günündə hamını salamlayıb onları gözəl və maraqlı anların gözələyini xəbər verdi. Bildirdi ki, “Söz işığında” adlı tədbiri xoş ovqata kökləyən şeirin müəllifi Xalq şairi, görkəmli dramaturq, AYB-nin Ağsaqqallar Şurasının sədri, Əməkdar incəsənət xadimi, Heydər Əliyev mükafatı laureatı, “Şərəf” ordenli Nəriman Həsənzadə qonağıdır. O, digər qonaqları da təqdim etdikdən sonra məktəbin direktoru Roza Məmmədova tədbirə təşrif gətirənlərə “xoş gəldin” etdi, dövlətlərini qəbul etdiklərinə görə onlara

Şairin ürəkləri rıqqətə gətirən “Ana” şeiri 7-ci sinif şagirdləri Elmira və Nərimanın ifasında alqışlarla qarşılandı. Sonra söz musiqiyə verildi. Şairin sözlərinə bəstələnmiş “Nərdivan” mahnısı Teymur Əmrahın ifasında məclisə xoş əhval bəxş etdi. 7-ci sinif şagirdləri Aysu və Nəriman şairin “Mən tanı şairiyəm” şeirini səsləndirdilər. Sevda müəllimin çıxışından sonra 2-ci sinif şagirdlərinin təqdim etdiyi “Uzundərə” rəqsi də maraqla qarşılandı. Şagirdlərin ifasında hörmətli qonağın “Cəhbə bayatları” təqdim edildikdən sonra aparıcı sözü canlı korifeyin özüne verdi. Dəvətə görə təşəkkür edən qonaqla şagirdlər arasında baş tutan sual-cavabdan ibarət dialoq zalda əsil canlanma yaratdı. Məktəblilərdən Aysu, Osman, Günay və başqaları şairə ünvanladığı ən gözlənilməz suallara maraqlı cavablar aldılar.

“Göyərçin” jurnalının baş redaktoru, şair, tənqidçi Rafiq Yusifovlu çıxışında qeyd etdi ki, Nəriman Həsənzadənin bu bilik mədəinə gəlişi məhz müəllimlərə olan böyük ehtiramdan qaynaqlanıb.

ADNSU-nun dosenti, şair Həsən Hacısoy, “Dünya” TV nin əməkdaşı Nizami Rəsulov və b. isə çıxışlarında tədbirin onlarda yaratdığı zəngin təəssüratdan söz

minnətdarlığını bildirdi.

Çıxış üçün ilk söz alan yazıçı-jurnalist Elçin Məmmədov Nəriman Həsənzadə ilə 34 illik dostluğundan, onu özünə mənəvi ata kimi gördüyündən, şairin sadə, təvəzökar insan olmasından, onun insanlara sonsuz sevgisindən söz açdı: “Nəriman Həsənzadə başdan-ayağa, bütün varlığı ilə şairdir, söz adamıdır. Mən onu dəvət edərkən onun şeirlərini dinləmək əvəzinə, məktəbdə Nəsiminin şeirlərini səsləndirən şagirdlərin ifasına qulaq asmağın daha maraqlı, daha gözəl olduğunu dedim. Onun şəxsiyyətini ucaldan da məhz bu sadəliyi, təvəzökarlığı, həyata, insanlara sonsuz sevgisidir”.

E.Məmmədov çıxışını Nəriman Həsənzadənin şeirini ifa etməklə başa vuraraq, tədbirin təşkilinə görə təhsil şöbəsinin müdiri Nazilə Məmmədovaya, RTŞ metodkabinetinin direktoru Elmira İsmayilovaya, metodist Səkinə Abbasovaya, məktəbin direktoru Roza Məmmədovaya, ümumilikdə əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirdi.

Aparıcı görkəmli dövlət xadimi, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinə, tarixinə və ədəbiyyatına daim diqqət və qayğı ilə yanaşdığını qeyd edərək, bu gün onun irsinin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin də incəsənət xadimlərinə xüsusi ehtiramla yanaşdığını və məhz bu səbəbdən 2019-cu il “Nəsimi ili” elan edildiyini vurğuladı.

Sonra təhsil şöbəsinin fevral ayı ərzində görülen işlərinin hesabatını əks etdirən slayd nümayiş etdirildi. 11-ci sinif şagirdi Qorixbanın ifasında səslənən Nəsiminin məşhur “Ağnımaz” qəzəli alqışlarla qarşılandı. Aparıcı Nəriman Həsənzadənin həyat və yaradıcılıq yolu barədə geniş məlumat verdi. Sonra hər zaman tələbələrə və gəncliyə yüksək dəyər verən Nəriman müəllimin öz tələbəlik illərinə həsr etdiyi “Tələbəlik” şeiri şairin öz dilindən səsləndirildi.

açdılar, məktəblilərə öz doğma dilimizi sevməyi tövsiyə etdilər.

Aparıcı “Ana dilim əvəz olunmaz sərvətimdir” mövzusunda inşa müsabiqəsinin keçirildiyini xatırladaraq həmin yarışmanın rayon turunda 4 şagirdin fərqlənərək təltif olunduğunu qeyd etdi və şagirdləri mükafatlandırdı, həm də çıxış etməyə üçün Abşeron Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Nazilə Məmmədovamı səhnəyə dəvət etdi.

İştirakçıları salamlayan N. Məmmədova Nəriman Həsənzadənin görüşü ilə növbəti fənn aylığına yekun vurulduğunu dilə gətirdi və təltif olunan şagirdlərə mükafatları da şairlə birlikdə təqdim etdi.

Nəriman zirvəsindən söz açan şöbə müdiri onu məhəbbət şairi adlandırdı: “Onun düşündürən, sevgi, dözümlü təlqin edən şeirləri bütöv bir nəslin formalaşmasında öz sözünü deyib. Həyatda daim itkilərlə üzleşən, heç bir zaman nikbinliyindən qalmayan “Şərəf” ordenli xalq şairi Nəriman Həsənzadənin şeirləri insanları ən ali keyfiyyətlərə yiyələnməyə, onları dəyərləndirməyə, qorumağa səsləyir. Onun yaradıcılığını ideya-mövzu və bədii-estetik cəhətləri, bütövlükdə poetikası şairi orta əsrlərin ən qüdrətli söz və fikir sərçəfləri ilə bir cərgəyə qoyur. Çıxışının sonunda dövlət başçısının 2019-cu il “Nəsimi ili” elan etməsinin ölkəmizdə nəsi-mişünaslığın inkişafına böyük tökan verəcəyini, yeni – yeni kitab, monoqrafiya və sənət əsərlərinin yaranmasını stimullaşdıracağını deyən N. Məmmədova Nəsimi yaradıcılığının mübarizliyinin gəncliyin tərbiyəsində mühüm rol oynadığını, şairin şəxsiyyətinin gənc nəsllə örnək olduğunu dilə gətirdi.

Hər bir iştirakçıda xoş və zəngin təəssürat yaradan “Söz işığında” adlı ədəbi-bədii gecə Nəriman Həsənzadənin “Azərbaycan” şeirinin səsləndirilməsi ilə sona çatdı.

Kredit almaq istəyən tələbələrin nəzərinə

Fevralın 28-də “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondunun Himayəçilik Şurasının növbəti iclası keçirilib.

İclasda 2018-ci ilin yekunlarına dair fondun hesabata təqdim olunub, Himayəçilik Şurası sədrinin və fondun yeni icraçı direktorunun təyin olunması, növbəti elan sessiyasının tarixi və müraciət meyarlarına dair məsələlər şurasının müzakirəsinə təqdim edilib.

Fondun ilk icraçı direktoru Rüfət Mahmudun üç illik səlahiyyət müddətinin başa çatması və digər vəzifə təyinatı ilə əlaqədar onun növbəti müddətə fonda rəhbərlik üçün namizədliyi irəli sürülməyib.

Gündəlikdəki məsələyə əsasən, Himayəçilər Şurasının üzvləri yeni namizədin təqdimatı ilə tanış olublar. Səsvərmə əsasında fondun icraçı direktoru vəzifəsinə Araz Paşayev təyin edilib. Araz Paşayev Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçili-

lik Akademiyasının hüquq fakültəsinin məzmunudur. O, uzun müddət təhsil və hüquq sahələrində həyata keçirilən bir sıra yerli və beynəlxalq layihələrdə məsləhətçi-ekspert olaraq çalışıb.

Gündəlikdəki digər məsələlərdən biri də fondun növbəti elan sessiyasının tarixinin müəyyən edilməsi ilə bağlı olub. Yekun qərara əsasən, elan sessiyasının tarixi 1 mart—5 aprel 2019-cu il tarixləri müəyyən edilib. Bu elan sessiyası çərçivəsində təhsil kreditləri 2018–2019-cu tədris ili üzrə təhsil alan, aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrin təhsil haqqının ödənilməsi üçün təqdim olunacaq. Tələbələr üçün müəyyənləşdirilən seçim meyarları və kredit şərtləri olduğu kimi saxlanılıb.

İclasda tələbələrin artan kredit tələbatını əsas götürərək, müvafiq sahədə genişmiqyaslı fəaliyyət üçün Təhsil Nazirliyi və bir sı-

Roma filosofu Seneka demişken, uzun ömür o ömürdür ki, o, yaxşı əməllərlə doludur. Həyat da təmsil kimidir, o da uzunluğu ilə deyil, məzmunu ilə dəyərlidir. Çox yaşamaq deyil, yaxşı yaşamaq lazımdır. Hər ömür nemət deyil, ancaq yaxşı yaşamış ömür nemətdir. Mənalı ömür o ömürdür ki, onun hər anından ağılla istifadə olunsun. Xeyirxah işləri görməyi sonraya saxlamaq lazım deyildir.

Belə bir deyim var: dörd adam dörd əlamətlə tanınar: yazıçı yazısı, alim hikməti, hikmət sahibi əməli, həlim adam yumşaqlığı ilə. Amma haqqında söz açmaq istədiyimiz Hümeyir Əhmədova şəxsiyyət olaraq yanaşmaq üçün, bu əməllərin onun simasında tamamilə əks olduğunu görürük.

Onu tanıdığımız illərdə (orta məktəb illərindən) bizi cəlb edən iki başlıca məqamı xüsusi qeyd etməliyik. Öncə deyək ki, Hümeyirin ürəyi safdır, həsəddən, küdurətdən, kindən, ədavətdən, paxılıqdan uzaqdır, bu, ziyalı üçün çox vacibdir. İkincisi, o, həmişə tələbkarlığı ilə yanaşı olaraq insanlara müsbət, pozitiv mövqedən yanaşır, dost gözü ilə baxır, onları özünə doğma hesab edir.

O, həm də peşəkar təhsil təşkilatçısıdır. Təhsil İnstitutunda rəhbərlik etdiyi elmi-pedaqoji kadr hazırlığı şöbəsinin elmi işi onun əməli fəaliyyətinin aynasıdır. Sənədləşmə və hüquqi-normativ bazanın təmin edilməsi baxımından onun peşəkarlığı rəhbərlik tərəfindən daim təqdir edilməkdədir.

Həsən BAYRAMOV,
pedaqoji elmlər doktoru,
Xatirə BƏŞİRLİ,
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Tədqiqat sahəsi geniş və təhsilin sabahkı perspektivinə yönəlik

Hümeyir Əhmədovun bütün çoxcəhətli fəaliyyətini xarakterizə edən başlıca meyar onun haqq və ədalət adamı olmasıdır. Böyük yunan filosofu Aristotel zamanında ədalət anlamını belə ifadə etmişdir: “...Ədalət hər kəsin layiq olduğu haqqın ona verilməsidir”. Hümeyir müəllim də, uzun illər boyu aldığı təhsilin çalışmaları, çalışqanlığının əvəzi kimi bu gün təhsilimizin aparıcı simalarından birinə çevrilmişdir, ən yüksək elmi ada, dərəcəyə layiq görülmüşdür, o, təhsil üzrə şərəfli professor adını daşıyır.

Hümeyir müəllimin insani məziyyətlərindən bəhs edərkən onun pedaqoq, alim və təşkilatçı xüsusiyyətlərini tamamlayan əsas məqamı unutmamalıyıq. Bu da insan kimi sadəliyi, səmimiyyəti və ünsiyyət qura bilmək qabiliyyətinə malik olmasıdır ki, onu başqalarından fərqləndirir.

Səliqləli görkəmi, gülümsər siması, işgüzarlığı, incə yumor misalları, bəmərə atmacaları, çəvik təfəkkürü, yaradıcı təxəyyülü, maraqlı söhbətləri, yüksək nitq mədəniyyəti səhrası və kreativliyi onun ziyalı ailəsində tərbiyə və təlim görməsindən qaynaqlanır.

Alim yaşdıları içərisində Hümeyir müəllim həm də xarici pedaqoji əməllə ən çox ünsiyyətdə olan və tanınandır. O, Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü (2004), həqiqi üzvü (2007), Rusiya Dövlət Təhsil Akademiyasının xarici üzvü (2006), Pedaqoji Təhsilin Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü (2007), Rusiya Hüquq Elmləri Akademiyasının (2008), Rusiya Federasiyasının Təhsilin İnformlaşdırılması Akademiyasının həqiqi üzvü (2012), Rusiya Təbiişünaslıq Akademiyasına (2018) seçilməklə yanaşı, bir çox respublika və xarici elmi-pedaqoji jurnalların da redaksiya heyətinin üzvüdür.

Əldə etdiyi elmi zirvəyə qədər H. Əhmədov uzun, sadə, ləyaqətli elm və təhsil pillələrindən keçmişdir. Hümeyir Əhmədov 14 avqust 1958-ci ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Bakı şəhər 30 nömrəli orta məktəbin I sinfinə getmiş və 1975-ci ildə 246 nömrəli orta məktəbi bitirdikdən sonra, elə həmin il V.İ. Lenin adına Qırmızı Əmək Bayrağı ordenli Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. İnstitutda ali təhsil almaqla yanaşı 1976-cı ildə Zaqaqazıya komsomol məktəbini “əla” qiymətlə bitirmiş, 1976-1977-ci illərdə institutda fəaliyyət göstərən ictimai peşələr fakültəsinin jurnalistika şöbəsinin dinləyicisi olmuş, 1979-cu ildə həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirərək, təyinatla Xaçmaz stansiyası 45 nömrəli dəmir yolu orta məktəbində riyaziyyat müəllimi kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1979-1981-ci illərdə Vətən qarşısında borcunu Uzaq Şərq hərbi dairəsinin Xabarovsk-Vladivostok şəhərlərində yerləşən hərbi hissələrdə yerinə yetirmiş, təxris edildikdən sonra əmək fəaliyyətini Saatlı stansiyasında 33 nömrəli dəmir yolu orta məktəblərində riyaziyyat, fizika və əmək müəllimi kimi davam etdirmişdir. Ailə qurduqdan sonra daimi yaşayış yerinə qayıdaraq C.Naxçıvanski adına hərbi təmayüllü ixtisaslaşdırılmış orta internat məktəbində tərbiyəçi müəllim, A.S.Makarenko adına 12 nömrəli rus dili təmayüllü internat məktəbində riyaziyyat müəllimi işləmişdir. Gör-

kəmli alim, dövlət və siyasi xadim, professor Zahid Qaralovun vaxtı ilə direktoru olduğu Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun Pedaqogika nəzəriyyəsi və tarixi şöbəsində məşhur pedaqoq-alim professor Əjdər Ağayevin rəhbərliyi altında əyani aspiranturada təhsil almış (1984-1987), “Azərbaycan SSR-də hamılıqla orta təhsilə keçirilməsinə hazırlıq və onun həyata keçirilməsi (1961-1977)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir (1988). Azərbaycan ETPEİ-nin Pedaqogika nəzəriyyəsi və tarixi şöbəsində kiçik elmi işçi, baş elmi işçi vəzifələrində işləmişdir (1988-2000). 2000-ci ildən Təhsil Problemləri İnstitutunun Elmi-pedaqoji kadr hazırlığı şöbəsinin müdürüdür. Hümeyir müəllim pedaqoji fəaliyyətdə də məşğul olur. Müxtəlif illər-

O, tədqiqatlarında milli təhsil sisteminin inkişafı, təkmilləşdirilməsi, idarə edilməsi sahəsindəki problemləri həm nəzəri-konseptual, həm də praktiki baxımdan araşdırmış, prosesin dinamikasını müəyyənləşdirmişdir. Təhsilin inkişafının qanunvericilik və normativ-hüquqi təminatı, idarə olunmasının dövlət-ictimai əsaslarının formalaşdırılması, tədris müəssisələrinin nəzəri və praktiki cəhətdən müstəqilliyinin genişləndirilməsi sahəsində müxtəlif mexanizmləri təcrübədən keçirib, təhsilin məzmun və strukturunun yeniləndirilməsi ilə bağlı praktik tövsiyələr vermişdir.

də ayrı-ayrı orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrində əvəzçiliklə müəllimlik etmişdir. 2014-cü ildən Bakı Qızlar Universitetinin Pedaqogika kafedrasının professorudur.

1985-ci ildən SSRİ PEA-nın “Məktəb və pedaqogika tarixi” üzrə problem suranın üzvü, 2003-cü ildən ABŞ-ın Minnesta Universitetinin “Təhsilin strateji planlaşdırılması” üzrə Koordinasiya Şurasının üzvü və fəxri professorudur. 2008-ci ilin fevralından Azərbaycan Respublikası “Təhsil Şurası” ictimai birliyinin idarə heyətinin üzvü kimi Hümeyir Əhmədov ictimai fəaliyyətlə də çox ciddi şəkildə fəaliyyət göstərir. Əbəs yerə professor Əjdər Ağayev onu öz layiqli davamçısı adlandırmamışdır. Uzun illərdir ki, pedaqoji elmlər sahəsində fəaliyyət göstərən dissertasiya şuralarının üzvü kimi özünün səriştəli alimliyini təsdiq etmişdir.

2003-2005-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Problemləri İnstitutunun doktorantı olmuş, “Qloballaşma şəraitində Azərbaycan Respublikasında ali təhsilin modernləşdirilməsi” mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək pedaqogika üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi almışdır. Hobbisindən geri qalmayaraq təhsilin hüquqi nizamlanması istiqamətində

də ikinci doktorluq dissertasiyası yazmış və Konstitusio-nno-pravovıye osnovı nauki, nauçnoy i nauçno-texniçeskoj deyatelnosti v Rossiyskoj Federasii (Moskva: Elit, 2010, 464 s.) adlı monoqrafiya nəşr etdirmişdir.

Bəli, bu, öz zəhməti, ağılı, işgüzarlığı, savadı ilə qazanılmış ləyaqətli bir ömrün, bir ziyalının həyat tarixçəsidir.

Tədqiqat sahəsi geniş və təhsilin sabahkı perspektivinə yönəlikdir. Bu elmi araşdırmalar Azərbaycanın mədəniyyətini, zəngin və çoxəsrlik inkişaf tarixinə malik təlim və tərbiyə sistemində həsr olunmuşdur. Azərbaycanda ali təhsilin təşəkkülü və inkişafı mədəni-pedaqoji ənənələr və tolerant düşüncə kontekstində araşdırılır, ali təhsilin yeniləndirilməsinin əsas istiqamətləri nəzərdən keçirilir. Bu əsərlərdə Azərbaycan Respublikasında ali

pedaqoji-psixoloji və aksioloji cəhətdən dəyərləndirilmişdir. Dəyərli faktır ki, təhsilin hüquqi nizamlanmasının elmi əsaslarını tədqiq etmiş, “Təhsil hüququ” fənninin proqramını və dərslərini hazırlamışdır. Nəşr olunmuş əsərlərində ölkəmizdə təhsil siyasətinin istiqamətlərini və təhsil sisteminin əsaslı surətdə yenidən qurulması prosesində baş vermiş sosial-pedaqoji hadisələrin mürəkkəbliyini, onun ziddiyyətlərini ətraflı təhlil etmiş, islahatların qaçılmazlığını və ləbüdlüyünü əsaslandırmışdır. Müasir bazar iqtisadiyyatı şəraitində təhsilin keyfiyyətini artırmaq, dövlətin iqtisadi və mədəni dəyərlərinin qorunmasına, inkişaf etdirilməsinə, respublikanın əmək qabiliyyətli əhəlisinin tam və səmərəli məşğulluğunun təminatına nail olmaq qənaətinə gələn Hümeyir Əhmədov qeyd edir ki, bunun üçün ilk növbədə ölkə vətəndaşlarının ümumi inkişaf səviyyəsinin, intellektual potensialının, peşə-ixtisas dərəcəsinin və təhsil səviyyəsinin artırılması vacibdir. Çünki hər bir vətəndaşın mütəxəssis kimi yetişdirilməsi, formalaşdırılması və cəmiyyətdə rolunun artırılmasına qısa vaxtda nail olmaq mümkün deyil. Keyfiyyətli kadr hazırlığına nail olmaq üçün hər kəsin təhsilin bütün pillələrində yüksək təhsil almasına şərait yaradılmalıdır – qənaətinə gələn müəllif bunun üçün ölkədə həyata keçirilən yeni təhsil quruculuğunun geniş inkişaf mənzərəsini vermişdir.

Hümeyir Əhmədov 350-dən artıq çap olunmuş elmi əsər, 10 monoqrafiya, kitab, dərslik, dərslər vəsaiti, metodik vəsait və proqramları müəllifdir. Onun monoqrafiyaları (Azərbaycanda xeyriyyə cəmiyyətlərinin maarifçilik fəaliyyəti. Bakı: Mütərcim, 1997, 56 s.; Gənclərin milli-mənəvi dəyərlər əsasında tərbiyəsi. Bakı: Təhsil NPM, 2006, 264 s. (həmmüəllifli); Cəlovecşkiy resurs Azerbaydjanskoqo obrazovaniya. Moskva: MPSİ, 2007, 140 s.; Ali təhsilin modernləşdirilməsi. Bakı: Maarif, 2008, 190 s.; Azərbaycan təhsilinin inkişaf strategiyası. Bakı: Elm, 2010, 800 s.; Konstitusio-nno-pravovıye osnovı nauki, nauçnoy i nauçno-texniçeskoj deyatelnosti v Rossiyskoj Federasii. Moskva: Elit, 2010, 464 s.; The Strategy of Education Development in Azerbaijan. Saarbrücken, Deutschland/Germany. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2014, 245p.; Elmi-pedaqoji və pedaqoji kadr hazırlığı problemləri. Bakı: ARTİ, 2018, 343 s. (həmmüəllifli)) və ümumtəhsil, orta və ali pedaqoji ixtisas təhsili müəssisələri üçün metodik vəsaitləri, dərslər vəsaitləri, dərslərləri də (Upravlençeskaya pedaqogika i psixolo-

pedaqoji-psixoloji və aksioloji cəhətdən dəyərləndirilmişdir. Dəyərli faktır ki, təhsilin hüquqi nizamlanmasının elmi əsaslarını tədqiq etmiş, “Təhsil hüququ” fənninin proqramını və dərslərini hazırlamışdır. Nəşr olunmuş əsərlərində ölkəmizdə təhsil siyasətinin istiqamətlərini və təhsil sisteminin əsaslı surətdə yenidən qurulması prosesində baş vermiş sosial-pedaqoji hadisələrin mürəkkəbliyini, onun ziddiyyətlərini ətraflı təhlil etmiş, islahatların qaçılmazlığını və ləbüdlüyünü əsaslandırmışdır. Müasir bazar iqtisadiyyatı şəraitində təhsilin keyfiyyətini artırmaq, dövlətin iqtisadi və mədəni dəyərlərinin qorunmasına, inkişaf etdirilməsinə, respublikanın əmək qabiliyyətli əhəlisinin tam və səmərəli məşğulluğunun təminatına nail olmaq qənaətinə gələn Hümeyir Əhmədov qeyd edir ki, bunun üçün ilk növbədə ölkə vətəndaşlarının ümumi inkişaf səviyyəsinin, intellektual potensialının, peşə-ixtisas dərəcəsinin və təhsil səviyyəsinin artırılması vacibdir. Çünki hər bir vətəndaşın mütəxəssis kimi yetişdirilməsi, formalaşdırılması və cəmiyyətdə rolunun artırılmasına qısa vaxtda nail olmaq mümkün deyil. Keyfiyyətli kadr hazırlığına nail olmaq üçün hər kəsin təhsilin bütün pillələrində yüksək təhsil almasına şərait yaradılmalıdır – qənaətinə gələn müəllif bunun üçün ölkədə həyata keçirilən yeni təhsil quruculuğunun geniş inkişaf mənzərəsini vermişdir.

Nəhayət, qloballaşma şəraitində Azərbaycanda ali təhsilin inkişaf strategiyası və ali təhsilin modernləşdirilməsi Hümeyir Əhmədovun sistemli tədqiqatlarının predmetinə çevrildi. Onun “Ali təhsilin modernləşdirilməsi” (2008) monoqrafiyası nəşr olundu. O, tədqiqatlarında milli təhsil sisteminin inkişafı, təkmilləşdirilməsi, idarə edilməsi sahəsindəki problemləri həm nəzəri-konseptual, həm də praktiki baxımdan araşdırmış, prosesin dinamikasını müəyyənləşdirmişdir. Təhsilin inkişafının qanunvericilik və normativ-hüquqi təminatı, idarə olunmasının dövlət-ictimai əsaslarının formalaşdırılması, tədris müəssisələrinin nəzəri və praktiki cəhətdən müstəqilliyinin genişləndirilməsi sahəsində müxtəlif mexanizmləri təcrübədən keçirmiş, təhsilin məzmun və strukturunun yeniləndirilməsi ilə bağlı praktik tövsiyələr vermişdir.

Hümeyir Əhmədovun araşdırmalarının üstünlüyü ondadır ki, o, ideoloji təbəçiliklə xarakterizə olunan sovet təhsil sistemindən Avropa ali təhsil məkanına inteqrasiya edən ali təhsil sistemində keçid proseslərini

qiya: Uçebnoye posobiye. Bakı: Maarif, 2002, 380 s. (həmmüəllifli); İnformatikanın tədrisi metodikası: Ali məktəblər üçün dərslər vəsaiti. Bakı: Təhsil NPM, 2003, 240 s. (həmmüəllifli); Pedaqogika. Orta ixtisas məktəbləri üçün. Eksperimental dərslər vəsaiti. Bakı: Təhsil NPM, 2006; Təhsil hüququ. Ali məktəblər üçün dərslər. Bakı: Təhsil NPM, 2007, 400 s. (həmmüəllifli); Pedaqogika. Ali məktəb tələbələri üçün. Dərslər vəsaiti. Bakı: Təhsil NPM, 2013; Pedaqogika. Bakalavr səviyyəsində təhsil alanlar üçün. Bakı: Elm və təhsil, 2016 (həmmüəllifli); Texnologiya. Ümumtəhsil məktəblərinin II-IX sinif şagirdləri üçün. Dərslər. Bakı: Təhsil, 2008-2018 (həmmüəllifli); Texnologiya. Ümumtəhsil məktəblərinin I-IX siniflər. Müəllim üçün metodik vəsait. Bakı: Təhsil, 2008-2018 (həmmüəllifli); Pedaqogika. Bakalavr hazırlığı üçün dərslər. Bakı: Elm və təhsil, 2016. 455 s. (həmmüəllifli); Alqoritmlər nəzəriyyəsi. Ali təhsil müəssisələri tələbələri üçün. Bakı: Elm və təhsil, 2018 (həmmüəllifli); Pedaqogika. Bakalavr hazırlığı üçün dərslər. Bakı: Elm və təhsil, 2018. 455 s. (həmmüəllifli). ciddi tədqiqatın nəticəsidir. “The Strategy of Education Development in Azerbaijan” adlı monoqrafiyası və “Pedaqogika” adlı dərsləri 2018-ci ildə Parisdə keçirilən kitab sərgisində “Qızıl medal”la təltif olunaraq sertifikatla layiq görüldü. Norveçdə və Sloveniyada ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 95 illiyi ərəfəsində onun elm və təhsilin inkişafında roluna dair dərc olunmuş məqaləsi də maraqlı doğurur. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə elm və təhsilin inkişafına həsr olunmuş maraqlı məqalələri ölkədə və xaricdə dərc edilmişdir. Xüsusi qeyd etmək istəyirik ki, onun İsmayıl bəy Qasparlının üsuli-cədid məktəblərinin təşəkkülünə aid yazdığı silsilə məqalələri elmi-pedaqoji ictimaiyyət tərəfindən maraqla qarşılanmış, təhsil tariximizə şanlı sənəməsinə özünə məxsus yer almışdır.

Hümeyir Əhmədov “Azərbaycan Respublikasının qabaqcıl təhsil işçisi” döş nişanı (2006), Rusiya Federasiyası Elm və Təhsil Nazirliyinin K.D. Uşinski adına medalı (2009) ilə təltif edilmişdir. “Qızıl Qələm” media mükafatı laureatıdır. “YUNESKO müəllimi” (2008) fəxri adı sertifikatı verilmişdir (Kazan şəhəri). Rusiya Federasiyasının 3-cü dərəcəli “Dolq i çest” ordeni (2008) ilə təltif edilmişdir. RTA-nın Rəyaset Heyətinin 2017-ci il tarixli qərarı ilə “Əməkdar elm və təhsil xadimi” fəxri adına layiq görülmüşdür.

Professor Hümeyir Əhmədov elmi-pedaqoji fəaliyyətinin uğurlu nəticələrinə görə 2018-ci ildə EUROPEAN SCIENTIFIC AND INDUSTRIAL CONSORTIUM-“LABORE ET SCIENTIA” ordeni ilə təltif olunub.

Hümeyir Əhmədovu xarakterizə edən başlıca meyarlar təkcə onun pedaqogika elmi, təhsili idarəetmə sahəsində qazandığı elmi və peşəkar fəaliyyəti deyildir, məhz onun şəxsi ləyaqətidir. Məncə bunlar bir-birini tamamlamasa, yerli yerində olmasaydı, bu uğurlar, nailiyyətlər olmazdı. Onun elmi rəhbərliyi ilə fəlsəfə doktoru proqramı üzrə iyirmi nəfərdən artıq doktorant və dissertant dissertasiya yazmışdır. Elmlər doktoru proqramı üzrə təhsil alan dörd doktorant və dissertanta elmi məsləhətçi təyin olunmuşdur.

Beləliklə, Hümeyir müəllimi xarakterizə edən başlıca məqamlar, öncə dediyimiz kimi, onun ziyalı ailəsində boya-başa çatması, kübarlığı və vətənpərvərliyidir.

Onun bu şəkildə yetişməsində, heç şübhəsiz, ailəsinin ziyallığı, ata və anasının ali təhsilli olması, təhsil aldığı bütün səviyyələrdə mikro mühitin münbitliyi, başlıca amil isə XX-XXI əsr Azərbaycan elmi-pedaqoji fikrinin ən məhsuldar və istedadlı nümayəndələrindən olan akademik Hüseyn Əhmədovun ailəsində doğulub böyüməsidir. Onun babası 1918-ci ildə realni gimnaziyanı, 1926-cı ildə isə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsini bitirmiş (akademik Mehdi Mehdiyəzadə ilə eyni qrupda təhsil almışdır) və müəllimlik fəaliyyəti ilə məşğul olmuşdur (bax: M.C.Mərdanov, Azərbaycan təhsil tarixi. 4 cildə, II cild. s.442). Necə deyirlər, ot kökü üstə bitir.

Bir göz qırpımında altmış haqlaması onunla bağlı bizi bəzi kövrək olan qeydlərdə də şövq etdi. Əlbəttə, deyiləsi söz çoxdur. Qalsın yetmişinə.

Elastik ekrana malik “ağıllı” saat

Yusif ƏLİYEV

“Nubia” şirkəti “MWC 2019” sərgisində “Nubia Alpha” qurğusunu təqdim edib. O, smartfona və elastik “ağıllı” saata bənzəyir, istehsalçı isə onu “daşınan telefon” adlandırrır.

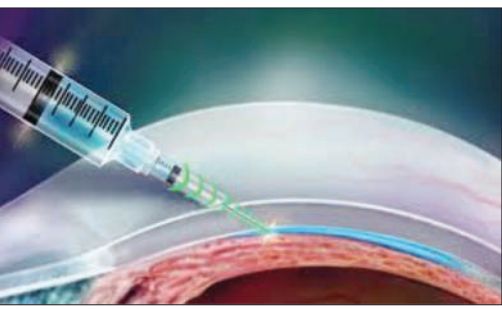
www.newsru.com saytının məlumatına görə, qurğu “Visionox” şirkətinin hazırladığı 960 x 192 piksel təsvir ölçüli 4 düym diaqonallı ekranla təchiz olunub. Polimid adlı istiyədavamlı polimerlə qorunan smartfon daşınan qurğular arasında istifadəçinin bilöyi ətrafında tam əyilən ən böyük ekran hesab olunur.

“Nubia Alpha” 5 meqapikselli kamera, 5 milliampər/saat tutumlu batareya, daşınan elektronika üçün “Snapdragon Wear 2100” birkristallı sistemi, 1 Gb operativ və 8 Gb quraşdırılmış yaddaş ilə təchiz edilib. Şirkət tərəfindən hazırlanan əməliyyat sisteminin idarəetməsi ilə işləyən qurğu “Bluetooth”, “Wi-Fi”, “eSIM”, eləcə də “multi-touch”, səsli komanda və jestlərlə idarəetmə dəstəyinə malikdir.

“Daşınan telefon”, həmçinin idman bilərəziyi funksiyalarını yerinə yetirir, yuxu, fiziki hərəkətlər və ürək ritmini izləyir.

“Nubia Alpha” smartfonunun bu ilin ikinci yarısında Avropada satışa çıxarılması planlaşdırılır. Qurğunun qiyməti versiyalara (Bluetooth ilə 449 avro, qara rəngli və eSIM ilə 549 avro və 18 karatlıq qızıl örtülən və eSIM ilə 649 avro) görə dəyişir.

İnyeksiya üçün “ağıllı” iynə hazırlanıb

Tibbi texnologiyalar avtomobil və digər texnikalara nisbətən daha sürətlə inkişaf edir. Briqama Qadın Xəstəxanasının tədqiqatçıları toxuma təzyiqinə həssas olan iynələr hazırlayıblar. O, dəri və əzələlər arasında göz və dərialtı sellüloz kimi həssas yerlərə daha dəqiq və ağrısız inyeksiyalar etməyə imkan verir.

www.hi-news.ru saytının məlumatına əsasən, “i2T2” adlı prototipin əsas komponenti müxtəlif tipli bioloji toxumalar tipindən keçən təzyiq dəyişikliklərini aşkar edən sensordur. Məsələn, iynə gözün hansı qatında olduğunu özü müəyyən etmək imkanına malikdir.

“i2T2” heyvanlar üzərində aparılan laboratoriya sınaqlarında onurğa beyninə, dəri və əzələlər arasında dərialtı sellüloza sahələrə inyeksiyaların tətbiqi zamanı öz effektivliyini sübut edib. Onu həmçinin, regenerasiya terapiyasında gözün içinə də tətbiq edilə bilər.

Robotlar muzeyi inşa edəcək

2020-ci ildə Cənubi Koreyanın paytaxtı Seulda qeyri-adi Robot Elmi Muzeyi (Robot Science Museum, RSM) inşa ediləcək. Obyekt türk memarlıq şirkəti “Melike Altınışık Architects” tərəfindən tikiləcək. Şirkət nümayəndələrinin sözlərinə görə, yeni muzeyin istehsal dizaynı, konstruksiya, tikinti, eləcə də istismarının bütün mərhələlərində robotlar, 3D-printer və dronlar işə cəlb olunacaq.

Muzeydə robotlar ilə yanaşı, süni intellektə, virtual və əlavə reallığa, holografik texnologiyalara, həmçinin bu sferalar üzrə müxtəlif təlimlərə həsr edilmiş sərgilərin də keçirilməsi planlaşdırılır.

www.hi-news.ru saytının məlumatına əsasən, binanın inşasında kəsilmiş və düzbucaqlı formalardan istifadə nəzərdə tutulmur. Robotların bir qrupu binanın fasadının tikintisi, müstəqil boşaltma, yığıcı, qaynaq və metal lövhələri parıldatmaq kimi işlərlə məşğul olacaqlar. İkinci qrup isə beton çap edən 3D-printerlərin köməyi ilə landşaftı əhatə edəcək. Bundan əlavə, yoxlama, təhlükəsizlik və tikinti işlərinin monitorinqi üçün yağcam dronlardan istifadə ediləcək.

Muzeydə ilk sərginin 2020-ci ildə keçirilməsi planlaşdırılır.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Bakı Slavyan Universiteti

ştatda boş olan vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə

ELAN EDİR:

Dekan vəzifəsini tutmaq üçün:

Azərbaycan filologiyası və jurnalistika fakültəsi

Kafedra müdiri vəzifəsini tutmaq üçün:

Azərbaycan multikulturalizmi və ölkəşünaslıq kafedrası
Ümumi dilçilik kafedrası

Qeyd: *Sənədlər bu elan dərc olunan gündən bir ay (30 gün) müddətində təqdim oluna bilər. Müsabiqədə iştirak etmək istəyənlər sənədlərini mövcud əsasnaməyə müvafiq olaraq rektorun adına yazılmış ərizə ilə birlikdə aşağıdakı ünvana təqdim etməlidirlər:*

Ünvan: Bakı şəhəri, S.Rüstəm küç., 33.
Bakı Slavyan Universiteti, otaq 218
Əlaqə: (012) 599-08-70 (daxili – 202)

REKTORLUQ

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor	Nurəddin Heydərov	538-21-66
Mühasibatlıq		539-67-74
Reklam və elanlar		539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 saylı “Mətbuat şöbəsi”
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 013501000000002944
S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisenzia № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4069, Sifariş 873

Məsul nəvbətçi: Ş.Cəfərov

Etibarsız sayılır

Bakı şəhər 308 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Əliyev İlkin Fizuli oğluna verilmiş A-310036 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Slavyan Universiteti tərəfindən 2015-ci ildə Əliyeva Aysən Nəriman qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 274 nömrəli tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Vəliyeva Leyla Vəli qızına verilmiş AN-345563 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 20 nömrəli məktəb-liseyi 2015-ci ildə bitirmiş Məmmədov Tamerlan Yusif oğluna verilmiş A-412549 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Qurbanova Pərvanə Camal qızına verilmiş B-118155 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kəlbəcər rayon 25 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Mirzəyeva Səbinə Kərəm qızına 2008-ci ildə verilmiş B-571544 nömrəli dublikat attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saatlı rayon Varxankənd kənd tam orta məktəbini 1993-cü ildə bitirmiş Aslanov İslam Köşli oğluna verilmiş AN-082229 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 15 nömrəli texniki peşə məktəbi tərəfindən 1985-ci ildə Qasımzadə Kazım Şəmil oğluna verilmiş 479751 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti nəzdində Azərbaycan-Maliyyə İqtisad Kolleci tərəfindən 2017-ci ildə İsayeva Günel Sənan qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abşeron rayon Xırdalan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1991-ci ildə bitirmiş Ağayev İntiqam Vahid oğluna verilmiş A-776136 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt Dövlət Universiteti tərəfindən 2003-cü ildə Ramazanov Cahangir Bəxtiyar oğluna verilmiş A-133034 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti tərəfindən 2009-cu ildə Paşayeva Şəbnəm Aqil qızına verilmiş B-152242 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 15 nömrəli peşə məktəbi tərəfindən 1992-ci ildə Quliyev Rövşən Fərman oğluna verilmiş G-377866 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

8 nömrəli Bakı Peşə Liseyi tərəfindən 2008-ci ildə İbrahimov İbrahim Bəhlül oğluna verilmiş BB-041359 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 115 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Məsimov Əsgər Allahyar oğluna verilmiş A-297667 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kəlbəcər rayon 84 nömrəli tam orta məktəbi 2009-cu ildə bitirmiş Həsənli Əfqan Feyruz oğluna verilmiş 619279 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli rayon Məzrəli kənd tam orta məktəbini 2001-ci ildə bitirmiş Tağızadə (Əlifova) Ülviyyə Əli qızına verilmiş A-549901 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Yevlax rayon Əkşəm kənd tam orta məktəbini 2011-ci ildə bitirmiş Bəkirov Xəzər Bərxudar oğluna verilmiş 074438 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naçıxvan Dövlət Universiteti tərəfindən 2006-cı ildə Hübətova (Abdullayeva) Günel Fərahim qızına verilmiş AB-I-002220 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ə.Əliyev adına Naçıxvan MR Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası tərəfindən 2007-ci ildə Hübətova (Abdullayeva) Günel Fərahim qızına verilmiş 000046 nömrəli internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad rayon Soyuqbulaq kənd tam orta məktəbini 2016-cı ildə bitirmiş Abdullazadə Əmrah Rəhman oğluna verilmiş A-535582 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qax rayon Turaclı kənd tam orta məktəbinin IX sinfini 2004-cü ildə bitirmiş Sultanov Əli Məhəmməd oğluna verilmiş A-103365 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən 2016-cı ildə Möhsümlü Əfsanə İslam qızına verilmiş AT-002445 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci tərəfindən 2008-ci ildə Pənahov Fərahim Səfəli oğluna verilmiş BB-II-076643 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dəniz Balıq Sənayesi Texnikumu tərəfindən 2005-ci ildə Qəhrəmanov Roman Yaşar oğluna verilmiş BB-II-014380 nömrəli fərqlənmə diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci tərəfindən 2017-ci ildə Quliyeva Elvira Elman qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Mosul kənd tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Məmmədov Ruslan Camaləddin oğluna verilmiş B-749975 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci tərəfindən 2018-ci ildə Tağıyeva Nərgiz Elçin qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağstafa şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 1996-cı ildə bitirmiş Əliyeva Aytəkin Davud qızına verilmiş A-101666 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sabirabad rayon Qaralar kənd tam orta məktəbini 2007-ci ildə bitirmiş Şükürov Seymur Şükür oğluna verilmiş B-392552 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şərur rayon Danyeri kənd tam orta məktəbini 2013-cü ildə bitirmiş Əlizadə Aytac Namiq qızına verilmiş AN-184021 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir şəhər Təbiət-riyaziyyat və Humanitar Elmlər Təmayüllü Liseyi 2011-ci ildə bitirmiş Mustafayev Nəfəli İlqar oğluna verilmiş A-029437 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağsu rayon Ağabəyli kənd tam orta məktəbini 2014-cü ildə bitirmiş Kərimli Etibar İsgəndər oğluna verilmiş A-361365 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağsu şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 1983-cü ildə bitirmiş Hüseyinov Əfqan Şərif oğluna verilmiş 855936 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 1993-cü ildə bitirmiş Qazilova Ramidə Fikrət qızına verilmiş A-109468 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Neftçala rayon Qədimkənd kənd tam orta məktəbini 2013-cü ildə bitirmiş Quliyev Əlisahib Maarif oğluna verilmiş A-222205 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

D.Bünyadzadə adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutu tərəfindən 1975-ci ildə Balaqadaşov Məhəmməd Müslüm oğluna verilmiş A-I-001078 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 285 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Əhmədova (Əliməmmədova) Tamilla Tofiq qızına verilmiş A-751544 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Aşağı Quşçu kənd tam orta məktəbini 2017-ci ildə bitirmiş Tağıyev Ramin Rasim oğluna verilmiş A-079164 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Astara rayon Şiyəkəran kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 1992-ci ildə bitirmiş Məmmədova (Abbasova) Təranə Abbasqulu qızına verilmiş A-238168 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Əliyev Vaqif Nağı oğluna verilmiş A-362705 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 19 nömrəli tam orta məktəbi 1997-ci ildə bitirmiş Əhmədova Söylü İsmayıl qızına verilmiş A-175306 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 28 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Tağıyev Elşad Elxan oğluna verilmiş B-116904 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 31 nömrəli tam orta məktəbi 1999-cu ildə bitirmiş Abbasova Aytən Məmmədli qızına verilmiş A-289706 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Texniki Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Hüseyinov Bəhrüz Adıgözəl oğluna verilmiş A-131917 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası tərəfindən 2000-ci ildə Qasimov Natiq Firudin oğluna verilmiş A-046491 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Maliyyə şöbəsinin müdiri Rauf Orucov və şöbənin kollektivi 13 saylı Ərazi Maliyyə Hesablaşma Mərkəzinin rəisi Rəqub Məhərrəmovə qardaşı

PAŞA MƏHƏRRƏMOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

“Azərbaycan müəllimi” qəzetinin kollektivi iş yoldaşları Almaz Səfərliyə qayınatası

ƏZİZƏĞA BAXŞƏLİYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Risk et və qələbə qazanmağın yolunu öyrən

Ruhiyyə DAŞSALAHLI

Bakıda yeni intellektual yarış başlayıb. Başlayıb deyəndə ki, noyabr ayında start verilən həmin yarış artıq yekunlaşmaq üzrədir. Söhbət Təhsil Nazirliyinin Təhsildə İnkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi çərçivəsində 20 məktəbin iştirakı ilə həyata keçirilən ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş məktəblilərarası Fibonacci intellektual yarışından gedir.

Hələlik 20 məktəbin iştirakı ilə keçirilən yarışın genişləndirilməsi, gələcəkdə daha çox sayda məktəbi əhatə edəcəyi şübhə doğurmur. 11-16 yaşlı məktəblilər arasında təşkil edilən bu ilk yarışda isə ancaq Bakı məktəbləri iştirak edir. Həmin 20 məktəb 6 nömrəli məktəb-liseyin təşkilatçılığı ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş məktəblilərarası Fibonacci intellektual yarışının yarımfinaletmə mərhələsində bir araya gəlib. 20 turdan ibarət yarışda hər məktəb 12 nəfərlik heyətlə qatılmaqla, yarışın şərtlərinə görə, hər komanda azı 4, ən çox isə 8 nəfər oyunçu ilə çıxış edə bildiyindən Bakı məktəblilərindən ibarət 20 komandanın hər biri 8 nəfərdən təşkil olunub. 4 nəfər isə ehtiyat heyətdə qalıb.

Bələliklə, azı 160 şagirdin iştirakı nəzərdə tutulan layihədə 8 tur arxada qalıb. Həmin 8 turun nəticəsinə əsasən, komandaların 5-i ələnləb və 15 komanda yarımfinala çıxıb. Yarımfinalda da daha 5-i ələncək və finala 10 məktəb qalacaq.

15 komanda ilə yarımfinalda

Budur, bu da yarımfinal. Bu mərhələdə Bakı Avropa liseyinin “Fortuna” komandası, 287 nömrəli “Zəkalar” liseyinin “Zəkalar” komandası, 160 nömrəli məktəbi təmsil edən “Gimnaziyaçılar” komandası, akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin “Tesla” komandası, T.İsmayilov adına 6 nömrəli məktəbin “6-cı legion”u, İ.Əfəndiyev adına Elitar gimnaziyasının “Cerebrum” komandası, P.Nəzərov adına 60 nömrəli məktəbin “Eagles” komandası, Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey, “Tərəqqi” texniki humanitar liseyin “Evolution”, T.Həsənov adına 23 nömrəli məktəbin “Mendeleevin ikinci yuxusu”, 7 nömrəli məktəbin “Turan”, Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyinin “Alfa”, 47 nömrəli məktəbin “Locus”, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin “Kvant” və nəhayət, 245 nömrəli məktəbin “Victory” komandaları yarışacaq. Onların hər biri güclü rəqibdir. Ancaq 8 turun təcrübəsindən çıxış edərək komandalardan özünün əsas rəqibini müəyyənləşdirib.

“Zəkalar” liseyinin təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini Lalə Yusifovanın fikrincə, “Zəkalar”ın əsas rəqibi Bakı Avropa liseyinin “Fortuna” komandasıdır: “Fibonacci intellektual oyunu maraqlı, fərqli yarışlardandır. Bundan əvvəl Breynrinq, “Xəmsə” milli intellektual oyunu kimi yarışlarda fəal iştirak etmişik. Bu il 3 kateqoriya üzrə kuboku biz qazanmışıq. Bundan sonra da bu yarışların fəallardan olacağıq. Çünki belə yarışlar uşaqlara risk etməyi, çətin vəziyyətdən çıxmağı, qələbə qazanmağın yolunu öyrədir. Fibonacci artıq 8 oyun oynamışdır. Çox ədalətli, şəffaf, açıq gedən oyundur. İndiyədək əsas rəqibimiz Avropa liseyi olub, ayrı-ayrı mərhələlərdə ya onlar qalib olub, ya da biz. İnanıram ki, son qələbə “Zəkalar” liseyinin olacağıq”.

“Şagirdin məntiqini inkişaf etdirir, dünyagörüşünü artırır”

Fibonacciin qaydalarına görə, hər tur 1 və ya 2 fənlə bağlı olur. Tarix, Azərbaycan və dünya coğrafiyası, riyaziyyat, fizika, kimya, Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı, biologiya və başqa fənlərdən bilik tələb edən əyləncəli, düşündürücü, mülhizə tələb edən suallar şagirdlərin diqqətini dərhal cəlb edir. 15 komanda arasında qızgın mübarizə gedir. “Fortuna”, “Tesla”, “Gimnazist”, “Zəkalar”, “Mendeleevin ikinci yuxusu”, “6-cı legion”, “Cerebrum”, “Turan”, “Alfa”, “Locus”, “Kvant”, “Victory” komandalarının cavabları bir-birini izləyir. Komandaların üzvləri fürsət gözləyir, oyunun kimə keçməyindən, rəqib komandanın cavabının səhv, ya da düz olmasından asılı olaraq, haldan-halə düşür: gah sevinir, gah da...

Bəzi komandalarda daha fəaldır. Cavabları səsləndirməyə, fikrini əsaslandırmağa çalışan komandalardan səhvəndən yararlanaraq öz cavab haqqını doğru dəyərləndirməyə çalışanlar, heyəcanla sırasını gözləyənlər də diqqətdən yayınmır. Verdiy cavab səhv çıxanda uşaqların üzünü görmə. Bir sözlə, heyəcan, maraqlı dolu baxışlar əvvəlcə suallar üzərində gəzir, sonra komandaların arasında dolaşır, axırda öz komanda yoldaşlarının gözlərində birləşir. Bu yarışda suallara cavab verməklə işini bitmiş sayı bilməzsən, cavabını əsaslandırmaqla, qərarının arxasında durmalısan.

Suallar ekranda görünür. Dünyadakı 4 ayrı-ayrı məşhur binaları birləşdirən sözün “saray” olduğunu aydınlaşdıran komandalardan sonrakı şəkilə 4 ayrı-ayrı məşhur şəxsi birləşdirən onların adındakı “Xan” sözünü də tapırlar. Axırda da belə bir məntiqi nəticəyə gəldilər ki, burada söhbət “Şehirli xalat”dan gedir. Əyləncəlidir, elə deyilmi? Bu turda qalib gələn “Mendeleevin ikinci yuxusu” komandasının sevincini ifadə etməyə söz ola bilməz. Onlar bir

Məktəblilərarası Fibonacci intellektual yarış şagirdlərə həm də komanda ruhunu aşılayır

“afərin” qazandı.

“Educon” Təhsil və Konsaltinq Mərkəzinin həmtəsisçisi Rəşad Kərimov bu oyunla bağlı deyir: “Bəli, hər tur ayrı-ayrı fənnə aid olur. Ancaq sualların sırf həmin fənnə aid olacağını da demək olmaz. Suallar elə qoyulur ki, burada bilik və bacarıqların inkişaf etdirilməsindən başqa, konyuktiv və assosiativ düşüncə də inkişaf etdirilir. 4 şəkli birləşdirən orta söz, həmin 4 sözü birləşdirən orta nəticəyə gəlmək şagirdin məntiqini inkişaf etdirir, dünyagörüşünü artırır. Bir sözlə, Fibonacci şagirdlər arasında bilik və bacarıqlardan əlavə, məntiqi düşüncə və dünyagörüşünün də inkişafına nail olmaq üçün keçirilir”.

Növbəti sual insanı komanda üzvü olub-olmamasından asılı olmayaraq, düşünməyə məcbur edir: bir London sakini 20 fərqli insanla düz 45 dəfə hansı mövzuda söhbət edə bilər ki? Hər kəs bilməsə də, intellektual, məlumatlı Bakı məktəblisi bilir. Londonlular hava haqqında danışmağı sevir.

Fikir axını davam edir. “Rəngli” çayların ən şimalda yerləşməsi, insan bədəninə sayı 218 olan, doğulandan orqanizmində melonin piquetini olmayan insanların necə adlandırıldığını çox düşünmədən tapırlar.

Arada fasiləyə də çıxırlar. Təşkilatçı məktəb zehni xeyli yoran intellektual məktəblilərin fasilədə necə dincələcəyini də düşünüb. Layihə çərçivəsində keçirilən oyunlarda məktəblilərin istirahəti və qıdalanması üçün lazımı şərait yaradılıb. Fasilədən sonra şagirdlər yeni enerji ilə mübarizəyə girirlər.

“Düşüydümüz çətin vəziyyətlərdən çıxmağın yollarını öyrənirik”

“Zəkalar” liseyinin VIII sinif şagirdi Murad İsgəndərov komandasının yarışdakı iştirakından razıdır: “Liseyimiz bu cür intellektual yarışlarda fəal iştirak edir. Məsələn, “Xəmsə” milli intellektual oyununda hər il yer tuturuq. Məktəb komandasının fəal üzvlərindən biriyəm. “Xəmsə”də 2019-cu ildə 3 yaş kateqoriyası üzrə iştirak etdik və yer tutduq. Bu yarışlarda 2 dəfə “İlin ən yaxşı oyunçusu” seçildim”.

Məktəblinin yarımfinala bağlı düşüncələrinə gəlincə, bu yarışda ciddi rəqibləri olduğunu deyir: “Klassik gimnaziyanın, Avropa liseyinin komandaları bu yarışda əsas rəqiblərimizdir. Yarış çox gərgin keçir, çoxlu risk etməli oluruq. Bəzən risklərimiz özünü doğruldur, bəzən isə bizi daha pis vəziyyətə salır. Amma nəticədə həyatı, düşüydümüz çətin vəziyyətlərdən çıxmağın yollarını öyrənirik”.

“Burada komanda olmağı öyrənirik”

Yarış 160 nömrəli Klassik Gimnaziyanın IX sinif şagirdi Aydan Məmmədovun da çox xoşuna gəlib: “Biz yeniyetmə olduğumuz üçün hər şey bizə maraqlı gəlir. Fibonacci yeni və maraqlıdır. Azərbaycanda belə səviyyəli intellektual yarış həzirləndiyinə görə çox şadam. Bu yarışda biz komanda üzvləri ilə danışıq, fikir mübadiləsi aparırıq. Məhz burada komanda olmağı, komanda şəklində mübarizə aparmağı öyrənirik”.

“Belə yarışların qalibi əzmkar olanlardır”

6 nömrəli məktəb-liseyin şagirdi İsmət Əliyev isə belə yarışların fərqli tərəflərindən danışdı: “Bütün oyunlarda iştirak etmişəm. Bu oyun bir çox məsələdə biz şagirdlərin yetiyməyə ehtiyacı var. Məsələn, dünyagörüşümüzü inkişaf etdirir, bizə qalib olmağın necə bir hiss olduğunu öyrədir, qələbənin sevincini daddır. Hər şagirdə tövsiyə edərdim ki, belə yarışlara qatılın. Fikrincə, əzmkar, dünyagörüşü böyük olan, hər şeylə maraqlanan şagirdlər belə yarışların qalibi ola bilərlər”.

“Onların nümayiş etdirdiyi biliyin əsasında təhsil dayanır”

Yarımfinala qədər gələn komandaların dünyagörüşü geniş olan əzmkarlardan ibarət olduğu şübhə doğurmur. Elə bunu nəzərə alan təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva deyir: “Final uğrunda çox ciddi mübarizə gedəcəyinə əminəm və burada, güclü rəqiblərin əhatəsində qazanan hər uğur böyük qələbə sayılmalıdır. İntellektual yarışlar şagirdlərə əmin olduğu qərarın arxasında durmağı, öz fikrini əsaslandırmağı, başqasının fikrini dinləməyi və ona hörmətlə yanaşmağı öyrədir. Bakı məktəblilərinin ən güclü komandaları məhz bu yarışda müəyyənləşəcək. Ən güclü komandalardan, ən güclü intellektual səviyyəli məktəblilər güclü məktəblərdə yetişir. Deməli, bu gün burada həm də ən güclü məktəblər müəyyənləşəcək. Hər bir şagirdin uğuruna məktəbi sevinir. Çünki həmin uğurda məktəbin payı böyükdür. Bu qədər intellektual şagirdin bir arada olması, əldə etdikləri yüksək bacarıqlar təsadüfi deyil. Onların bu gün nümayiş etdirdiyi biliyin əsasında təhsil dayanır”.

M.Vəliyevanın fikrincə, intellektual yarışlar şagirdlərin biliyini təbiiqə bacarıqlarına çevirmək imkanı ver

rir: “Belə yarışların miqyasını genişləndirmək, daha çox şagirdin iştirakını təmin etmək Təhsil Nazirliyi üçün də məqsədmüvafiqdir. Qurum olaraq daim belə təşəbbüslərə dəstək veririk”.

Onlar qiymətləndirildi

Təhsil Nazirliyinin dəstək verdiyi bu layihədə hər turun sonunda 3 qalib olur. 3 əsas yer tutan qalib komandalara hədiyyələrlə mükafatlandırılırsalar da, yarışdan əsas gözlənti tam fərqlidir. Ənənəvi deyil, əyləncəli metodlarla şagirdlərin dünyagörüşünün artmasına, məntiqi düşüncələrinin inkişafına nail olmaq. Mükafat isə motivasiya üçündür.

Yarımfinal mərhələsində də mükafatlar və mükafatlandırılanlar var. Oyun başa çatır. Qalibləri müəyyənləşdirmək üçün ballar hesablanır. İndiyədək, yəni ilk 8 turda bütün xallar toplanılıb və ona əsasən yarımfinalda iştirak edən 15 komandanın siyahısı müəyyənləşdirilib. Amma yarımfinal və final oyununda yalnız həmin oyunların nəticələri nəzərə alınır.

Yarımfinalın nəticələrinə görə ən yüksək nəticə ilə Bakı Avropa liseyinin “Fortuna” komandası, akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin “Tesla” komandası, 160 nömrəli məktəbin “Gimnaziyaçılar” komandası, “Zəkalar” liseyinin “Zəkalar” komandası və 6 nömrəli məktəbin “6-cı legion” komandası ilk beşlikdə qərarlaşıb.

“Yarışlar davam edərsə...”

Son beşlikdə qərarlaşanlar - Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyinin “Alfa”, 47 nömrəli məktəbin “Locus”, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin “Kvant”, “Tərəqqi” texniki humanitar liseyin “Evolution” və nəhayət, 245 nömrəli məktəbin “Victory” komandaları yarışa tərək etdi.

Ələnən komandalardan biri - 245 nömrəli məktəbin “Victory” komandasının kapitanı Yusif Fərrəcliyev deyir ki, məktəb 12 nəfərlik heyətlə təmsil olunub və yarımfinala qədər uğur qazanıb: “Əlbəttə ki, axırda qədər gəlib, son anda yarışdan ayrılmaq bizim üçün çətinidir. Təəssüf ki, uduzduq. Finala gedə bilərdik. Sualların çoxunu tapdıq. Mübarizəni yarımqədər dayandırmamızı sadəcə şanssızlıqla əlaqələndirirəm. Bir də taktika. Son suallar bizi bir az çəşirdi”.

Onların Fibonacci ilə bağlı fərqli planları var: “Bu yarışları sevdik. Bundan sonra məktəbimizdə də Fibonacci keçiriləcək. Düzü, hələlik təcrübə şəklinə olacaq. Növbəti il

dən bu yarışlar davam edərsə, daha güclü heyətlə, daha hazırlıqlı formada qatılacağıq”.

“Region məktəblərini də bu oyunlara cəlb etməklə daha böyük uğura imza ata bilərik”

Oyun meydanı, 6 nömrəli məktəb-liseyin geniş auditoriyası artıq tamam boşalıb. Ələnən ələnləb, qalınlar sevincini bölüşmək, finala hazırlaşmaq üçün yenidən məktəbləri nə qayıdıb. 6 nömrəli məktəb-liseyin direktoru Gülşən Orucova həm təşkilatçı tərəf olaraq yarışın təşkilatından, həm də nəticəsindən razı qalıb. Axı, rəhbərlik etdiyi məktəbin komandası ilk beşlikdə qərar tutub: “Şagirdlər bu yarışda yüksək intellekt nümayiş etdirirlər. Düzü, hesab edirəm ki, burada əsas şərt iştirakdır, qələbə deyil. Bu mərhələyə qədərki oyunlardan hər kəs həzz aldı”.

Maraqlıdır, məktəb layihədə nəzərdə tutulanları yerinə yetirə bildimi? Direktorun sözlərinə görə, layihədə bəzi dəyişikliklər olub: “İlkin olaraq, layihəyə 60 məktəbi cəlb etmək fikrindəydik. Ancaq 20 məktəblə başlamalı olduq. Çox uğurlu layihə oldu. Nəticəsi yalnız təşkilatçıları deyil, oyunçuları da çox sevindirdi. 6 ay ərzində tətillər, istirahət günləri olmasına baxmayaraq, keçirilən oyunlar göstərdi ki, uşaqlarda buna böyük həvəs və maraqlar var”.

G.Orucova əmindir ki, daha çox intellektual potensialı olan uşaqların üzə çıxması, məktəblərdə belə oyunlara marağın artması şagirdlərin şəxsiyyət kimi formalaşmasında mühüm rol oynayacaq: “Düşünürəm ki, gələcəkdə region məktəblərini də bu oyunlara cəlb etməklə daha böyük uğura imza ata bilərik”.

Gülşən xanım deyir ki, rəhbərlik etdiyi məktəbin komandasının uğuruna sevinərsə də, burada söhbət yer qazanmaqdan gəlmir: “Burada şans da əsas şərtlərdəndir. Əsas odur ki, oyunlar keçirilsin”.

Final isə martın 16-da olacaq. Həmin oyunun nəticəsinə görə 10 komanda arasında 3 əsas yerin sahibi müəyyənləşdiriləcək mükafatlandırılacaq.

Qeyd edək ki, ümumilikdə layihə üzrə bir promo oyun, 8 oyun, bir yarımfinal keçirilib. Şagirdlərin motivasiyasını təmin etmək məqsədilə hər oyunda ilk 3 yer tutan komanda müxtəlif hədiyyələrlə mükafatlandırılıb. 10 ən yüksək nəticə göstərən komanda final mərhələsinə keçmək hüququ qazanıb. Yarımfinal mərhələsində finala keçmək hüququ qazanan bilməyən komandalara tədbirin fəxri qonaqları tərəfindən layihədə iştiraka dair xüsusi sertifikat və hədiyyələr təqdim olunub.